

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Aika 18.3.2013, klo 17.00

Paikka Helsingin Messukeskus, Messuaukio 1, Helsinki

Läsnä Osallistuja- ja ääniluettelo, josta käyvät ilmi kokouksessa läsnä tai edustettuina olleet osakkeenomistajat, heidän asiamiehensä ja avustajansa sekä kunkin osakkeenomistajan osakkeiden lukumäärä ja äänimäärä, on otettu pöytäkirjan liitteeksi 1.

Läsnä olivat lisäksi hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, osa johtoryhmän jäsenistä ja yhtiön tilintarkastaja.

1. Kokouksen avaaminen

Yhtiön hallituksen puheenjohtaja Jari Paasikivi avasi kokouksen, ja toivotti samalla kokoukseen osallistujat tervetulleiksi.

2. Kokouksen järjestäytyminen

Yhtiökokouksen puheenjohtajaksi valittiin asianajaja Mikko Heinonen, joka kutsui sihteeriksi varatuomari Reetta Härkin.

Puheenjohtaja selosti kokouksen asialistalla olevien asioiden käsittelyä koskevat menettelytavat.

Todettiin, että kokous pidettiin suomeksi ja tulkattiin simultaanisesti englanniksi. Tämän lisäksi kokous tallennettiin äänitallenteelle.

Todettiin, että tilinpäätösasiakirjat tilikaudelta 2012 oli julkistettu yhtiön internetsivuilla 12.2.2013.

Todettiin, että hallituksen ehdotukset yhtiökokoukselle oli julkistettu 12.2.2013 julkistetulla pörssitiedotteella sekä yhtiön internetsivuilla 12.2.2013.

Puheenjohtaja totesi, että eräät hallintarekisterissä olevia osakkeita omistavat osakkeenomistajat olivat toimittaneet yhtiölle äänestysohjeita ennen yhtiökokousta sekä selosti hallintarekisteröityjen osakkeenomistajien enakkoon toimittamia äänestysohjeita, joita koskeva yhteenveto otettiin pöytäkirjan liitteeksi.

Puheenjohtajan tiedustelun mukaisesti Meri Herranen Nordean edustajana vahvisti edustavansa lukuisia hallintarekisteröityjä osakkeenomistajia, joiden osakemäärästä ja äänestysohjeista hän oli toimittanut tiedot kokouksen puheenjohtajalle. Herranen vahvisti, etteivät hänen päämiehensä vaatineet äänestystä niissä esityslistan kohdissa, joissa ohje oli vastustaa päätösehdotusta tai olla osallistumatta asian käsittelyyn, vaan asianmukainen merkintä pöytäkirjaan olisi riittävä.

Antto Alenius SEB:n edustajana ja Riku Ahvenainen Svenska Handelsbankenin edustajana vahvistivat vastaavalla tavalla omien päämiestensä äänestysohjeet ja menettelytavat.

Puheenjohtaja totesi, että kokouksessa meneteltäisiin ehdotetulla tavalla ja että vastustavat äänet merkittäisiin pöytäkirjaan asianomaisiin kohtiin. Puheenjohtaja totesi vielä, että yhteenvetoluettelossa esitetyt vastustavat äänet merkitään pöytäkirjaan kunkin asiakohdan

yhteyteen vastustavina ääminä vain siltä osin kuin ne samalla kannattavat äänestyskelpoista vastaehdotusta.

Todettiin, että yhteenvetoluettelot Nordean, SEB:n ja Svenska Handelsbankenin edustamien osakkeenomistajien äänestysohjeista otettiin pöytäkirjan liitteeksi 2.

3. Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskun valvojien valitseminen

Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskun valvojiksi valittiin Kim Lindström ja Annika Paasikivi.

4. Kokouksen laillisuuden toteaminen

Todettiin, että kokouskutsu oli julkaistu 21.2.2013 Helsingin Sanomissa ja Kauppalehdessä. Kokouskutsu oli julkaistu 21.2.2013 myös yhtiön internetsivuilla sekä pörssitiedotteena.

Todettiin, että yhtiökokous oli kutsuttu koolle yhtiöjärjestyksen ja osakeyhtiölain määräyksiä noudattaen.

Kokouskutsu otettiin pöytäkirjan liitteeksi 3.

5. Läsnä olevien toteaminen ja ääniluettelon vahvistaminen

Esitettiin luettelo osallistumistilanteesta kokouksen alkaessa ja ääniluettelo, joiden mukaan läsnä yhtiökokouksessa oli 272 osakkeenomistajaa joko henkilökohtaisesti tai lakimääräisen edustajan tai valtuutetun asiamiehen edustamana. Merkittiin, että kokouksessa oli sen alkaessa edustettuna 45.105.198 osaketta ja ääntä.

Kokouksen alkamisajankohtaa koskeva osallistumistilanne ja ääniluettelo otettiin pöytäkirjan liitteeksi 1. Todettiin, että ääniluettelo vahvistetaan vastaamaan osallistumistilannetta mahdollisen äänestyksen alkaessa.

6. Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2012 toimintaan

Toimitusjohtaja Jyri Luomakoski esitti katsauksen yhtiön vuoden 2012 toiminnasta.

7. Vuoden 2012 tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esittäminen

Yhtiön talousjohtaja Riitta Palomäki esitteli tilinpäätöksen tilikaudelta 2012, joka käsitti tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman liitetietoineen, sekä konsernitilinpäätöksen ja hallituksen toimintakertomuksen. Merkittiin, että emoyhtiön tilinpäätös oli laadittu suomalaisen laskentasäännösten mukaan ja konsernitilinpäätös kansainvälisen laskentasäännösten (IFRS) mukaan.

Todettiin, että tilinpäätösasiakirjat olivat olleet nähtävinä yhtiön internetsivuilla 12.2.2013 lähtien, minkä lisäksi ne olivat saatavilla myös kokouspaikalla.

Tilinpäätösasiakirjat otettiin pöytäkirjan liitteeksi 4.

8. Vuoden 2012 tilintarkastuskertomuksen ja konsernitilintarkastuskertomuksen esittäminen

Yhtiön päävastuullinen tilintarkastaja KHT Mikael Paul esitteli tilintarkastuskertomuksen ja konsernitilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 2012.

Tilintarkastuskertomus ja konsernitilintarkastuskertomus otettiin pöytäkirjan liitteeksi 5.

9. Tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistaminen

Yhtiökokous päätti vahvistaa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 2012.

10. Taseen osoittaman voiton käyttäminen ja osingonjaosta päättäminen

Todettiin, että tilikaudelta 2012 emoyhtiön taseen mukaan emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat 109.417.538,73 euroa, josta tilikauden 2012 voitto on 1.385.383,82 euroa.

Todettiin, että hallitus oli ehdottanut yhtiökokoukselle, että emoyhtiön jakokelpoisista varoista maksetaan osinkoa 0,38 euroa osakkeelta, yhteensä 27.765.295,08 euroa. Ehdotuksen mukaan osinko maksetaan osakkeenomistajille, jotka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 21.3.2013 ovat merkittyinä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Ehdotuksen mukaan osinko maksetaan 28.3.2013.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että emoyhtiön jakokelpoisista varoista maksetaan osinkoa 0,38 euroa osakkeelta osakkeenomistajille, jotka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 21.3.2013 ovat merkittyinä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Osinko maksetaan 28.3.2013.

11. Vastuuvapaudesta päättäminen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle

Todettiin vastuuvapauden myöntämisen tilikaudelta 2012 koskevan seuraavia henkilöitä:

- Jari Paasikivi, hallituksen puheenjohtaja
- Jorma Eloranta, hallituksen varapuheenjohtaja
- Anne-Christine Silfverstolpe Nordin, hallituksen jäsen
- Eva Nygren, hallituksen jäsen
- Rainer S. Simon, hallituksen jäsen
- Jari Rosendal, hallituksen jäsen 15.3.2012 lukien
- Aimo Rajahalme, hallituksen jäsen 15.3.2012 asti
- Jyri Luomakoski, toimitusjohtaja

Yhtiökokous päätti myöntää vastuuvapauden yllä mainituille hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta 1.1.–31.12.2012.

12. Hallituksen jäsenten palkkioista päättäminen

Yhtiökokouksen asettaman nimitystoimikunnan puheenjohtaja Pekka Paasikivi esitteli yhtiökokoukselle nimitystoimikunnan ehdotuksen hallituksen jäsenten palkkioiksi.

Todettiin, että nimitystoimikunta oli ehdottanut yhtiökokoukselle, että valittaville hallituksen jäsenille maksetaan tämän yhtiökokouksen päättyessä alkavalta ja vuoden 2014 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä päättyvältä toimikaudelta seuraavat vuosipalkkiot:

- hallituksen puheenjohtajalle 71.000 euroa;
- hallituksen varapuheenjohtajalle 49.000 euroa; ja
- muille hallituksen jäsenille kullekin 44.000 euroa.

Nimitystoimikunnan ehdotuksen mukaan vuosipalkkioista noin 40 prosenttia maksetaan markkinoilta hankittavina Uponor Oyj:n osakkeina ja loput rahana.

Todettiin, että nimitystoimikunta oli edelleen ehdottanut, että hallituksen kokouksiin liittyvistä matkoista aiheutuneet kulut korvataan yhtiön noudattaman matkustuskäytännön mukaisesti.

Lisäksi nimitystoimikunta oli ehdottanut, että hallituksen jäsenille maksetaan kultakin hallituksen sekä valiokunnan varsinaiselta kokoukselta (poislukien päätökset ilman kokousta) palkkiona 600 euroa jäsenen kotimaassa pidetyltä kokoukselta, 1.200 euroa muualla Euroopassa pidetyltä kokoukselta ja 2.400 euroa Euroopan ulkopuolella pidetyltä kokoukselta. Puhelinkokousten osalta kokouspalkkio ehdotetaan maksettavan jäsenen kotimaassa pidetyn kokouksen palkkion mukaisesti.

Yhtiökokous päätti hyväksyä nimitystoimikunnan ehdotuksen hallituksen jäsenten palkkioiksi.

13. Hallituksen jäsenten lukumäärästä päättäminen

Todettiin, että yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi (5) ja enintään seitsemän (7) varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenten nykyinen lukumäärä on kuusi.

Yhtiökokouksen asettaman nimitystoimikunnan puheenjohtaja Pekka Paasikivi esitteli yhtiökokoukselle nimitystoimikunnan ehdotuksen hallituksen jäsenten lukumääräksi.

Todettiin, että nimitystoimikunta oli ehdottanut yhtiökokoukselle hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistetaan kuusi (6).

14. Hallituksen jäsenten valitseminen

Yhtiökokouksen asettaman nimitystoimikunnan puheenjohtaja Pekka Paasikivi esitteli yhtiökokoukselle nimitystoimikunnan ehdotuksen hallituksen jäsenten valitsemiseksi.

Todettiin, että nimitystoimikunta oli ehdottanut yhtiökokoukselle, että hallituksen nykyisistä jäsenistä Jorma Eloranta, Eva Nygren, Jari Paasikivi, Jari Rosendal ja Rainer S. Simon valitaan uudelle toimikaudelle ja että hallitukseen valitaan uudeksi jäseneksi Timo Ihamuotila.

Yhtiökokous päätti valita hallituksen jäseniksi nimitystoimikunnan ehdottamat henkilöt: Jorma Eloranta, Eva Nygren, Jari Paasikivi, Jari Rosendal, Rainer S. Simon ja Timo Ihamuotila.

15. Tilintarkastajan palkkiosta päättäminen

Todettiin, että hallitus oli ehdottanut yhtiökokoukselle, että valittavalle tilintarkastajalle maksetaan palkkio yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilintarkastajalle maksetaan palkkio yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

16. Tilintarkastajan valitseminen

Todettiin, että yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiössä on yksi varsinainen tilintarkastaja, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Kuluneena tilikautena

yhtiön tilintarkastajana oli toiminut KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Mikael Paul.

Todettiin, että hallitus oli ehdottanut yhtiökokoukselle, että yhtiön nykyinen tilintarkastaja KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy valitaan uudelleen seuraavaksi toimikaudeksi. Hallitus myös ehdottaa, että yhtiökokous pyytää tilintarkastajaa tilintarkastuskertomuksessa lausumaan tilinpäätöksen vahvistamisesta, vastuuvapauden myöntämisestä sekä hallituksen voitonjakoehdotuksesta.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti valita KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy:n yhtiön tilintarkastajaksi toimikaudeksi, joka päättyy vuoden 2014 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, ja että tilintarkastajaa pyydetään tilintarkastuskertomuksessa lausumaan tilinpäätöksen vahvistamisesta, vastuuvapauden myöntämisestä sekä hallituksen voitonjakoehdotuksesta.

17. Hallituksen valtuuttaminen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta

Todettiin, että hallitus oli ehdottanut yhtiökokoukselle, että yhtiökokous valtuuttaa hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla seuraavasti:

Hallitus on valtuutuksen nojalla oikeutettu päättämään enintään 3.500.000 oman osakkeen hankkimisesta. Määrä vastaa noin 4,8 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista yhtiökokouspäivänä.

Hallitus päättää, miten omia osakkeita hankitaan. Osakkeita voidaan hankkia muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osuuksien suhteessa (suunnattu hankkiminen). Omia osakkeita voidaan hankkia hankintahetken markkinahintaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä.

Valtuutus kumoaa yhtiökokouksen 15.3.2012 antaman valtuutuksen päättää omien osakkeiden hankkimisesta.

Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouspäivästä lukien.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta.

18. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja totesi, että asialistan asiat olivat loppuun käsitelty. Yhtiökokouksesta laadittava pöytäkirja on osakkeenomistajien nähtävillä viimeistään 2.4.2013 alkaen yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.uponor.fi.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.00.

Vakuudeksi

Mikko Heinonen
puheenjohtaja
Reetta Härkki
sihteeri

Hyväksytty

Kim Lindström
Annika Paasikivi

LIITTEET

Liite 1	Osallistuja- ja ääniluettelo
Liite 2	Yhteenvetoluettelot hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajien ennakoon toimittamista äänestysohjeista
Liite 3	Yhtiökokouskutsu
Liite 4	Tilinpäätös, konsernitilinpäätös ja toimintakertomus tilikaudelta 2012
Liite 5	Tilintarkastuskertomus ja konsernitilintarkastuskertomus

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS 18.03.2013 17:00

Edustetut osakkaat 272
- joista ennakoon äänestäneitä 0

Kokouspaikalla: - osakkaita 138
- asiamiehiä 21
- päällekkäiset edustukset -5
- avustajia 14

Yhteensä kokouspaikalla 168

Osakesarjakohtainen edustus:

Osakesarja	Omistus- erien lkm	Äänimäärä	Osakkeiden lkm	Äänten osuus osakesarjan äänimäärästä	Osakkeiden osuus osakesarjan osakemäärästä
UNR1V	272	45 105 198	45 105 198	61,61328 %	61,61328 %
Yhteensä		45 105 198	45 105 198	61,61328 %	61,61328 %

	Edustetuista osakkeista	Käytettävissä olevista äänistä
Kaikki osakesarjat		
Kokouksessa käytettävissä oleva äänimäärä		45 105 198,0
1/2 käytettävissä olevista äänistä		22 552 599,0
1/4 käytettävissä olevista äänistä		11 276 299,5
2/3 käytettävissä olevista äänistä		30 070 132,0
3/4 käytettävissä olevista äänistä		33 828 898,5
9/10 käytettävissä olevista äänistä		40 594 678,2
1/2 edustetuista osakkeista	22 552 599,0	
1/3 edustetuista osakkeista	15 035 066,0	
2/3 edustetuista osakkeista	30 070 132,0	
9/10 edustetuista osakkeista	40 594 678,2	
1/10 koko osakemäärästä	7 320 694,4	
1/10 koko osall.oik. osakemäärästä	7 320 694,4	
Osakesarja UNR1V		
Kokouksessa käytettävissä oleva äänimäärä		45 105 198,0
1/2 käytettävissä olevista äänistä		22 552 599,0
1/4 käytettävissä olevista äänistä		11 276 299,5
2/3 käytettävissä olevista äänistä		30 070 132,0
3/4 käytettävissä olevista äänistä		33 828 898,5
9/10 käytettävissä olevista äänistä		40 594 678,2
1/2 edustetuista osakkeista	22 552 599,0	
1/3 edustetuista osakkeista	15 035 066,0	
2/3 edustetuista osakkeista	30 070 132,0	
9/10 edustetuista osakkeista	40 594 678,2	
1/2 koko osall.oik. osakemäärästä	36 603 472,0	
1/3 koko osall.oik. osakemäärästä	24 402 314,7	
1/10 koko osall.oik. osakemäärästä	7 320 694,4	

Nimi	Äänilipun numero	Osakesarja	Osakkeita	Ääniä
AALTO VEIKKO KASPERI	0000016	UNR1V	600	600
		Yhteensä	600	600
ACI MULTI STRATEGY MARKET NEUTRAL MASTER	0000297	UNR1V	1 481	1 481
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	1 481	1 481
ACI MULTI-STRATEGY MARKETNEUTRAL MASTER	0000404	UNR1V	1 642	1 642
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	1 642	1 642
AILIO IRJA LIISA ONERVA	0000039	UNR1V	100	100
		Yhteensä	100	100
ALA-ILKKA TARJA-LIISA	0000220	UNR1V	1 600	1 600
Valtakirja: ALA-ILKKA HEIKKI		Yhteensä	1 600	1 600
ALANNE MIRJAM VIOLA	0000274	UNR1V	500	500
Valtakirja: TORSTI ALANNE		Yhteensä	500	500
ALASKA PERMANENT FUND CORPORATION 8 01 W	0000349	UNR1V	1	1
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	1	1
AMERICAN FUNDS INSURANCE SERIES GLO BALS	0000361	UNR1V	303 000	303 000
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	303 000	303 000
AMUNDI FUNDS EQUITY GLOBAL AQUA5 ALLEES	0000391	UNR1V	19 536	19 536
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	19 536	19 536
ARIZONA STATE RETIREMENT SYSTEM 3300 N.C	0000392	UNR1V	579 790	579 790
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	579 790	579 790
AUVINEN TIMO VESA	0000202	UNR1V	1 000	1 000
		Yhteensä	1 000	1 000
BACKMAN GÖRAN ALFONS	0000001	UNR1V	50	50
		Yhteensä	50	50
BLACKROCK INDEXED ALL-COUNTRY EQUITY FUN	0000298	UNR1V	335	335
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	335	335
BLACKROCK INSTITUTIONAL TRUST COMPA NY, N	0000369	UNR1V	29 727	29 727
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	29 727	29 727
BLACKROCK INSTITUTIONAL TRUST COMPA NY, N	0000370	UNR1V	103 375	103 375
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	103 375	103 375
BLACKROCK INSTITUTIONAL TRUST COMPA NY, N	0000371	UNR1V	40 077	40 077
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	40 077	40 077
BLACKROCK MSCI EMU IMI INDEX FUND B 400H	0000359	UNR1V	2 442	2 442
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	2 442	2 442
BNY MELLON EB COLLECTIVE INVESTMENT FUND	0000346	UNR1V	803	803
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	803	803
BONDESTAM SEBASTIAN	0000256	UNR1V	6 907	6 907
		Yhteensä	6 907	6 907
BRYN MAWR CAPITAL LPC/O BRYN MAWR CAPITA	0000405	UNR1V	1 134	1 134
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	1 134	1 134
BRYN MAWR CAPITAL, L.P.	0000299	UNR1V	189	189
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	189	189
CALIFORNIA PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENTS	0000397	UNR1V	84 081	84 081
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	84 081	84 081

Nimi	Äänilipun numero	Osakesarja	Osakkeita	Ääniä
CALIFORNIA PUBLIC EMPLOYEES RETIREM ENTS	0000398	UNR1V	98 672	98 672
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	98 672	98 672
CALIFORNIA PUBLIC EMPLOYEES RETIREM ENTS	0000399	UNR1V	18 909	18 909
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	18 909	18 909
CALIFORNIA STATE TEACHERS RETIREMEN T SY	0000375	UNR1V	799	799
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	799	799
CALIFORNIA STATE TEACHERS RETIREMEN T SY	0000400	UNR1V	24 540	24 540
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	24 540	24 540
CAPITAL INCOME BUILDER	0000300	UNR1V	3 654 768	3 654 768
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	3 654 768	3 654 768
CARDIA INVEST OY AB	0000168	UNR1V	14 210	14 210
Asemavaltuutettu: LINDSTRÖM KIM		Yhteensä	14 210	14 210
CITY OF LOS ANGELES FIRE AND POLICE PENS	0000301	UNR1V	3 531	3 531
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	3 531	3 531
COLLEGE RETIREMENT EQUITIES FUND 73 0 TH	0000372	UNR1V	75 476	75 476
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	75 476	75 476
CONNECTICUT GENERAL LIFE INSURANCE COMPA	0000358	UNR1V	584	584
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	584	584
CPR EURO HIGH DIVIDEND 5 PL 5 MARTYRS DU	0000389	UNR1V	29 673	29 673
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	29 673	29 673
EATON VANCE CORP TWO INTERNATIONAL PL 6T	0000350	UNR1V	505	505
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	505	505
EATON VANCE CORP TWO INTERNATIONAL PL 6T	0000351	UNR1V	505	505
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	505	505
ELORANTA JORMA OLAVI	0000111	UNR1V	34 845	34 845
		Yhteensä	34 845	34 845
FLEXSHARES MORNINGSTAR DEVELOPED MARKETS	0000302	UNR1V	1 292	1 292
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	1 292	1 292
FLORIDA RETIREMENT SYSTEM 1801 HERM ITAG	0000342	UNR1V	693 890	693 890
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	693 890	693 890
FORD MOTOR COMPANY DEFINED BENEFIT MASTE	0000303	UNR1V	4 731	4 731
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	4 731	4 731
FORD MOTOR COMPANY OF CANADA,LIMITED PEN	0000304	UNR1V	1 100	1 100
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	1 100	1 100
FORSELL KALEVI	0000204	UNR1V	4 100	4 100
		Yhteensä	4 100	4 100
FRANKLIN GLOBAL TRUST - FRANKLIN IN TERN	0000388	UNR1V	2 006 045	2 006 045
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	2 006 045	2 006 045
FRANKLIN TEMPLETON INVESTMENT FUNDS	0000305	UNR1V	1 387 541	1 387 541
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	1 387 541	1 387 541
GOLDMAN SACHS FUNDS 49 AVENUE JF KE NNED	0000367	UNR1V	4 975	4 975
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	4 975	4 975
GOVERNMENT OF NORWAY	0000306	UNR1V	1 168 271	1 168 271
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	1 168 271	1 168 271
GRÖNBERG RAITA	0000270	UNR1V	100	100
		Yhteensä	100	100
GULLSTEN PEKKA	0000118	UNR1V	700	700
		Yhteensä	700	700
HAATANEN RITVA HELEENA	0000026	UNR1V	709	709
		Yhteensä	709	709

Nimi	Äänilipun numero	Osakesarja	Osakkeita	Ääniä
HAKALA MAIRE TUULIKKI	0000066	UNR1V	200	200
		Yhteensä	200	200
HAPONEN JOUKO ARMAS	0000126	UNR1V	700	700
		Yhteensä	700	700
HAUHIA KLAUS	0000029	UNR1V	7 000	7 000
		Yhteensä	7 000	7 000
HEIKKILÄ MAUNO VIKTOR	0000117	UNR1V	450	450
		Yhteensä	450	450
HEIKKILÄ RISTO ILMARI	0000260	UNR1V	1 700	1 700
		Yhteensä	1 700	1 700
HEINÄNEN AIRI MERI	0000035	UNR1V	200	200
		Yhteensä	200	200
HELENIUS KAJ	0000109	UNR1V	420	420
		Yhteensä	420	420
HENTUNEN JORMA KALERVO	0000051	UNR1V	1 500	1 500
		Yhteensä	1 500	1 500
HERTZEN VON JORMA	0000057	UNR1V	293	293
		Yhteensä	293	293
HIGHCLERE INTERNATIONAL INVESTORS INTERA	0000307	UNR1V	987 371	987 371
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	987 371	987 371
HIGHMARK LIMITED IN RESPECT OF ITS SEGREG	0000407	UNR1V	473	473
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	473	473
HIGHMARK LIMITED-HIGHMARK US EQUITIES	0000308	UNR1V	79	79
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	79	79
HIILLOS JARMO	0000128	UNR1V	800	800
		Yhteensä	800	800
HOLMA JORMA ANTERO	0000151	UNR1V	400	400
		Yhteensä	400	400
HONGELL BENGT LENNART	0000139	UNR1V	750	750
		Yhteensä	750	750
HONKALA KARI UNTAMO	0000091	UNR1V	4 105	4 105
		Yhteensä	4 105	4 105
HOPEAKOSKI JORMA AARNO OLAVI	0000413	UNR1V	1 500	1 500
		Yhteensä	1 500	1 500
HUTTUNEN SEPPO KALERVO	0000266	UNR1V	100	100
		Yhteensä	100	100
HYTTIÄINEN RAUNO EMIL	0000200	UNR1V	300	300
		Yhteensä	300	300
HÄMÄLÄINEN SOILE	0000054	UNR1V	100	100
		Yhteensä	100	100
HÄNNINEN ESA JUHANI	0000225	UNR1V	1 400	1 400
		Yhteensä	1 400	1 400
HÄRKKI REETTA ELINA	0000134	UNR1V	530	530
		Yhteensä	530	530
IBM 401(K) PLUS PLAN NEW ORCHARD ROAD, M	0000379	UNR1V	4 058	4 058
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	4 058	4 058
IIVARINEN HEIDI MAARIT	0000257	UNR1V	100	100
		Yhteensä	100	100
ILMARINEN KESKINÄINEN ELÄKEVAKUUTUSY	0000214	UNR1V	1 402 052	1 402 052
Valtakirja: HYRSKE ANNA		Yhteensä	1 402 052	1 402 052
INDEKSIRAHASTO NORDEA SUOMI	0000082	UNR1V	63 416	63 416
SIJOITUSRAHA		Yhteensä	63 416	63 416
Valtakirja: ERÄKARE JORMA				

Nimi	Äänilipun numero	Osakesarja	Osakkeita	Ääniä
INDIANA PUBLIC EMPLOYEES RETIREMEN T FUN	0000348	UNR1V	2 236	2 236
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	2 236	2 236
ISHARES CORE MSCI EAFE ETF 400 HOWARD ST	0000356	UNR1V	1 851	1 851
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	1 851	1 851
ISHARES CORE MSCI TOTAL INTERNATIONAL S	0000357	UNR1V	239	239
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	239	239
ISHARES FTSE DEVELOPED SMALL CAP EX NORT	0000354	UNR1V	2 208	2 208
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	2 208	2 208
ISHARES MSCI EAFE SMALL CAP INDEX F UND4	0000353	UNR1V	128 258	128 258
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	128 258	128 258
ISHARES MSCI FINLAND CAPPED INVESTA BLEM	0000355	UNR1V	1 712	1 712
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	1 712	1 712
ISOSOMPPI MARJA LIISA	0000179	UNR1V	400	400
		Yhteensä	400	400
ISOTUPA MARJA-TERTTU	0000130	UNR1V	100	100
		Yhteensä	100	100
JASKA ISMO JOUNI ASSER	0000137	UNR1V	5	5
		Yhteensä	5	5
JNL FRANKLIN TEMPLETON INTERNATIONAL SMA	0000309	UNR1V	640 403	640 403
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	640 403	640 403
JOHANSSON TAISTO	0000254	UNR1V	100	100
		Yhteensä	100	100
JOKINEN ERNO EINARI	0000038	UNR1V	200	200
		Yhteensä	200	200
JOKINEN PENTTI JUHANI	0000017	UNR1V	101	101
		Yhteensä	101	101
JOUHKI JORMA TAPIO	0000159	UNR1V	500	500
		Yhteensä	500	500
JÄRVIÖ JUHA PEKKA	0000065	UNR1V	1 000	1 000
		Yhteensä	1 000	1 000
KAIJANSINKKO KARI PEKKA	0000189	UNR1V	500	500
		Yhteensä	500	500
KARJALA ONNI ERKKI	0000271	UNR1V	300	300
		Yhteensä	300	300
KEKKI MATTI ONNI JUHANI	0000040	UNR1V	40	40
		Yhteensä	40	40
KESKINÄINEN TYÖELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ VARMA	0000191	UNR1V	5 162 072	5 162 072
Valtakirja: SANDSTRÖM CHRISTIAN		Yhteensä	5 162 072	5 162 072
KETTUNEN PAAVO RAIMO	0000183	UNR1V	1 900	1 900
		Yhteensä	1 900	1 900
KOIVISTO VILHO JUHANI	0000210	UNR1V	1 000	1 000
		Yhteensä	1 000	1 000
KOPONEN MATTI JUHANI	0000136	UNR1V	200	200
		Yhteensä	200	200
KORHONEN PENTTI	0000215	UNR1V	1 080	1 080
		Yhteensä	1 080	1 080
KOSKELA JUHO ALPO	0000103	UNR1V	400	400
		Yhteensä	400	400
KOSKINEN PENTTI	0000209	UNR1V	2 200	2 200
		Yhteensä	2 200	2 200
KUHALAMPI RISTO ELJAS	0000218	UNR1V	400	400
		Yhteensä	400	400

Nimi	Äänilipun numero	Osakesarja	Osakkeita	Ääniä
KUKKO TUOMO KALEVI	0000232	UNR1V	450	450
		Yhteensä	450	450
LABOR PENSION FUND SUPERVISORY COMMITTEE	0000310	UNR1V	1 239	1 239
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	1 239	1 239
LABOR PENSION FUND SUPERVISORY COMMITTEE	0000311	UNR1V	420	420
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	420	420
LABOR PENSION FUND SUPERVISORY COMMITTEE	0000313	UNR1V	430	430
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	430	430
LAHDENPERÄ OLAVI AULIS ANTERO	0000203	UNR1V	900	900
		Yhteensä	900	900
LAHKELA TAPIO	0000022	UNR1V	1 000	1 000
		Yhteensä	1 000	1 000
LARU SEPPO KALEVI	0000009	UNR1V	800	800
		Yhteensä	800	800
LAURI TIMO ILMARI	0000280	UNR1V	422	422
		Yhteensä	422	422
LAURILA MATTI JUHANI	0000264	UNR1V	50	50
		Yhteensä	50	50
LEGAL AND GENERAL ASSURANCE (PENSIONS MA	0000314	UNR1V	20 331	20 331
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	20 331	20 331
LEHTINEN ANTERO ERLAND	0000289	UNR1V	400	400
		Yhteensä	400	400
LEHTO JUKKA PEKKA	0000163	UNR1V	670	670
		Yhteensä	670	670
LEMMELÄ RISTO VEIKKO	0000240	UNR1V	300	300
		Yhteensä	300	300
LEVAMO HEIMO	0000063	UNR1V	1 600	1 600
		Yhteensä	1 600	1 600
LINDEMAN JUKKA OLAVI	0000099	UNR1V	70	70
		Yhteensä	70	70
LINDFORS MARKKU	0000050	UNR1V	1 100	1 100
		Yhteensä	1 100	1 100
LINDSTRÖM KIM	0000161	UNR1V	24 477	24 477
		Yhteensä	24 477	24 477
LOS ANGELES CITY EMPLOYEES RETIREMENT SY	0000315	UNR1V	2 961	2 961
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	2 961	2 961
LUOMAKOSKI JYRI HARRI	0000207	UNR1V	43 760	43 760
		Yhteensä	43 760	43 760
LYYRÄNEN KYÖSTI JUHANI	0000004	UNR1V	500	500
		Yhteensä	500	500
LÖTHNER CARL-ERIK VICTOR	0000223	UNR1V	250	250
		Yhteensä	250	250
MALINEN ANTTI KAARLO OLAVI	0000068	UNR1V	140	140
		Yhteensä	140	140
MANAGED PENSION FUNDS LIMITED 20 CH URCH	0000403	UNR1V	1 200	1 200
Valtakirja: ALENIOUS ANTTO		Yhteensä	1 200	1 200
MARELA-VERTIO TUULI	0000198	UNR1V	1 700	1 700
Valtakirja: VERTIO KIMMO		Yhteensä	1 700	1 700
MERO JARMO ILMARI	0000414	UNR1V	1 300	1 300
		Yhteensä	1 300	1 300

Nimi	Äänilipun numero	Osakesarja	Osakkeita	Ääniä
MFP MANAGERS SPC-BRYN MAWR SEGREGATED P	0000316	UNR1V	43	43
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	43	43
MUNICIPAL EMPLOYEES ANNUITY AND BENEFIT	0000317	UNR1V	8 073	8 073
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	8 073	8 073
MYRYLÄINEN MIKKO MATIAS	0000123	UNR1V	1	1
		Yhteensä	1	1
MÄKINEN JUSSI OLAVI	0000006	UNR1V	400	400
		Yhteensä	400	400
MÄKINEN RAIMO ENSIO	0000255	UNR1V	100	100
		Yhteensä	100	100
MÄLKÖNEN MATTI	0000162	UNR1V	100	100
		Yhteensä	100	100
NATIONAL RAILROAD RETIREMENT INVESTMENT	0000318	UNR1V	4 427	4 427
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	4 427	4 427
NEW ZEALAND SUPERANNUATION FUND LEVEL 13	0000319	UNR1V	2 900	2 900
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	2 900	2 900
NEWELL COMPANY MASTER RETIREMENT TRUST	0000320	UNR1V	66 320	66 320
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	66 320	66 320
NIKKINEN MARJATTA	0000092	UNR1V	6 000	6 000
		Yhteensä	6 000	6 000
NOPONEN HEIKKI	0000120	UNR1V	250	250
		Yhteensä	250	250
NORDEA PREMIUM VARAINHOITO KASVU	0000086	UNR1V	14 000	14 000
Valtakirja: ERÄKARE JORMA		Yhteensä	14 000	14 000
NORGES BANK (CENTRAL BANK OF NORWAY)	0000321	UNR1V	53 267	53 267
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	53 267	53 267
NORTHEAST UTILITIES SERVICE CO RETIREMENT	0000352	UNR1V	89 370	89 370
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	89 370	89 370
NORTHERN TRUST GLOBAL INVESTMENTS COLLEC	0000322	UNR1V	8 681	8 681
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	8 681	8 681
NORTHERN TRUST GLOBAL INVESTMENTS COLLEC	0000323	UNR1V	29 284	29 284
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	29 284	29 284
NTGI-QM COMMON DAILY ALL COUNTRY WORLD E	0000324	UNR1V	1 166	1 166
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	1 166	1 166
NUMERIC SOCIALLY AWARE MULTI-STRATEGY FU	0000325	UNR1V	1 680	1 680
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	1 680	1 680
NYBERG RIITTA LIISA	0000133	UNR1V	300	300
		Yhteensä	300	300
NYGREN EVA	0000277	UNR1V	3 446	3 446
		Yhteensä	3 446	3 446
OHIO POLICE AND FIRE PENSION FUND 1	0000326	UNR1V	744 796	744 796
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	744 796	744 796
OJALA AITO ILMO	0000027	UNR1V	1 500	1 500
		Yhteensä	1 500	1 500
OJALA KALEVI	0000041	UNR1V	500	500
		Yhteensä	500	500

Nimi	Äänilipun numero	Osakesarja	Osakkeita	Ääniä
ONEPATH GLOBAL SHARES - SMALL CAP UNHEDG	0000327	UNR1V	4 845	4 845
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	4 845	4 845
OPLAKI OY	0000033	UNR1V	1 000	1 000
Asemavaltuutettu: PUNTILA OLLI		Yhteensä	1 000	1 000
ORAS INVEST OY	0000193	UNR1V	16 571 780	16 571 780
Valtakirja: PAASIKIVI ANNIKA MARIA		Yhteensä	16 571 780	16 571 780
OY HENRIK PALMGREN AB	0000247	UNR1V	500	500
Valtakirja: PALMGREN HENRIK AXEL WILHELM		Yhteensä	500	500
OY SUPERBUM AB	0000246	UNR1V	16 100	16 100
Valtakirja: PALMGREN HENRIK AXEL WILHELM		Yhteensä	16 100	16 100
PAASIKIVI ANNIKA MARIA	0000194	UNR1V	34 182	34 182
		Yhteensä	34 182	34 182
PAASIKIVI EERIK JARI	0000174	UNR1V	28 142	28 142
		Yhteensä	28 142	28 142
PAASIKIVI JARI	0000278	UNR1V	546 830	546 830
Valtakirja: PAASIKIVI ANNIKA MARIA		Yhteensä	546 830	546 830
PAASIKIVI JUKKA	0000273	UNR1V	538 173	538 173
Valtakirja: PAASIKIVI ANNIKA MARIA		Yhteensä	538 173	538 173
PAASIKIVI KAJ JALMAR	0000192	UNR1V	52 182	52 182
		Yhteensä	52 182	52 182
PAASIKIVI PEKKA	0000279	UNR1V	560 406	560 406
Valtakirja: PAASIKIVI ANNIKA MARIA		Yhteensä	560 406	560 406
PAASIKIVI RISTO JUKKA	0000173	UNR1V	56 632	56 632
		Yhteensä	56 632	56 632
PAASIO JUKKA	0000294	UNR1V	200	200
		Yhteensä	200	200
PAKARINEN RAINER NIILO ENSIO	0000268	UNR1V	2 200	2 200
		Yhteensä	2 200	2 200
PAKARINEN VARPU PÄIVIKKI	0000242	UNR1V	250	250
		Yhteensä	250	250
PALIN NILS HARALD	0000045	UNR1V	2 500	2 500
		Yhteensä	2 500	2 500
PALMGREN HENRIK AXEL WILHELM	0000248	UNR1V	7 210	7 210
		Yhteensä	7 210	7 210
PALOMÄKI RIITTA MARJAANA	0000208	UNR1V	3 000	3 000
		Yhteensä	3 000	3 000
PARAMETRIC GLOBAL SMALL-CAP FUND 2 INTER	0000360	UNR1V	742	742
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	742	742
PATTON OY	0000238	UNR1V	1 000	1 000
Asemavaltuutettu: ANTTILA SIMO		Yhteensä	1 000	1 000
PENSION RESERVES INVESTMENT TRUST F UNDC	0000344	UNR1V	22 700	22 700
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	22 700	22 700
PETTELAAR EFFECTENBEW INZ MILIEUP MND IM	0000412	UNR1V	325 235	325 235
Valtakirja: AHVENAINEN RIKU		Yhteensä	325 235	325 235
PIHLAJA OLAVI AUKUSTI	0000107	UNR1V	2 000	2 000
		Yhteensä	2 000	2 000
POHJOISAHO RAUNO OSKARI	0000243	UNR1V	2 200	2 200
		Yhteensä	2 200	2 200
POWERSHARES GLOBAL FUNDS IRELAND PL C FI	0000380	UNR1V	3 555	3 555
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	3 555	3 555

Nimi	Äänilipun numero	Osakesarja	Osakkeita	Ääniä
POWERSHARES GLOBAL FUNDS IRELAND PL C FI	0000381	UNR1V	6 535	6 535
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	6 535	6 535
POWERSHARES GLOBAL WATER PORTFOLIO 2 HAN	0000386	UNR1V	265 654	265 654
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	265 654	265 654
PREDIQUANT A2 10 PL 5 MARTYRS DU LYCEE BU	0000390	UNR1V	22 951	22 951
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	22 951	22 951
PS FR DEVEL MARK EX-US SMALL PORT 3 01 W	0000387	UNR1V	4 924	4 924
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	4 924	4 924
PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENT ASSOCIATIONO	0000328	UNR1V	39 136	39 136
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	39 136	39 136
PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENT SYSTEM OF OH	0000394	UNR1V	25 801	25 801
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	25 801	25 801
PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENT SYSTEM OF OH	0000395	UNR1V	914 700	914 700
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	914 700	914 700
PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENT SYSTEM OF OH	0000396	UNR1V	3 862	3 862
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	3 862	3 862
PUNTILA OLLI	0000032	UNR1V	1 250	1 250
		Yhteensä	1 250	1 250
PUUMALA ANTTI	0000197	UNR1V	200	200
		Yhteensä	200	200
R&L INVEST OY	0000228	UNR1V	1 500	1 500
Asemavaltuutettu: LAITINEN RISTO		Yhteensä	1 500	1 500
RAIKKERUS ANTTI	0000262	UNR1V	440	440
		Yhteensä	440	440
RANTANEN ANNELI KRISTIINA	0000088	UNR1V	1 000	1 000
		Yhteensä	1 000	1 000
RANTANEN PAULI TAPIO	0000058	UNR1V	700	700
		Yhteensä	700	700
RANTANEN REIJO SAKARI	0000089	UNR1V	3 000	3 000
		Yhteensä	3 000	3 000
RAUNIO VEIKKO JUHANI	0000005	UNR1V	1 663	1 663
		Yhteensä	1 663	1 663
REPONEN MAIJA-LIISA	0000251	UNR1V	800	800
		Yhteensä	800	800
RISTANIEMI PENTTI VÄINÖ ILMARI	0000046	UNR1V	600	600
		Yhteensä	600	600
ROGERSCASEY TARGET SOLUTIONS, LLC. ONE P	0000347	UNR1V	3 342	3 342
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	3 342	3 342
ROMO MATTI JUHANI	0000187	UNR1V	2 400	2 400
		Yhteensä	2 400	2 400
ROSEMONT OFFSHORE FUND LTDPO BOX 896GT,	0000406	UNR1V	2 592	2 592
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	2 592	2 592
ROSEMONT OFFSHORE FUND, LTD.	0000329	UNR1V	432	432
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	432	432
ROSENDAL JARI MIKAEL	0000282	UNR1V	2 115	2 115
		Yhteensä	2 115	2 115
RÄMÄNEN PEKKA	0000060	UNR1V	5 000	5 000
		Yhteensä	5 000	5 000
SAARELAINEN ANTTI JUHANI	0000234	UNR1V	340	340
		Yhteensä	340	340

Nimi	Äänilipun numero	Osakesarja	Osakkeita	Ääniä
SAARENOJA REIJO	0000239	UNR1V	1 100	1 100
		Yhteensä	1 100	1 100
SAARIMÄKI MATTI	0000181	UNR1V	1 000	1 000
		Yhteensä	1 000	1 000
SALMI ALPO KALEVI	0000075	UNR1V	200	200
		Yhteensä	200	200
SANTAHARJU AARNE TUOMAS	0000081	UNR1V	1 150	1 150
		Yhteensä	1 150	1 150
SANTANIEMI HEIKKI	0000184	UNR1V	800	800
		Yhteensä	800	800
SCHWAB FUNDAMENTAL INTERNATIONAL SMALL-M	0000330	UNR1V	7 352	7 352
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	7 352	7 352
SCHWAB INTERNATIONAL SMALL-CAP EQUI TY E	0000363	UNR1V	8 700	8 700
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	8 700	8 700
SELKÄINAHO JORMA TAPANI	0000166	UNR1V	380	380
		Yhteensä	380	380
SELKÄINAHO RITVA LIISA	0000167	UNR1V	75	75
		Yhteensä	75	75
SEMPRA ENERGY PENSION MASTER TRUST 101 A	0000345	UNR1V	2 070	2 070
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	2 070	2 070
SIIPPI RITVA	0000195	UNR1V	600	600
		Yhteensä	600	600
SIJOITUSOSKARIT OY	0000244	UNR1V	1 000	1 000
Asemavaltuutettu: POHJOISAHO RAUNO OSKARI		Yhteensä	1 000	1 000
SIJOITUSRAHASTO NORDEA NORDIC SMALL CAP	0000085	UNR1V	1 194 095	1 194 095
Valtakirja: ERÄKARE JORMA		Yhteensä	1 194 095	1 194 095
SIJOITUSRAHASTO NORDEA POHJOISMAAT	0000293	UNR1V	126 107	126 107
Valtakirja: ERÄKARE JORMA		Yhteensä	126 107	126 107
SIJOITUSRAHASTO NORDEA PRO SUOMI	0000087	UNR1V	339 814	339 814
Valtakirja: ERÄKARE JORMA		Yhteensä	339 814	339 814
SIJOITUSRAHASTO NORDEA SUOMI SMALL CAP	0000084	UNR1V	61 568	61 568
Valtakirja: ERÄKARE JORMA		Yhteensä	61 568	61 568
SIMON RAINER SIEGFRIED	0000285	UNR1V	34 510	34 510
		Yhteensä	34 510	34 510
SINGLE SELECT PLATFORM	0000331	UNR1V	25 202	25 202
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	25 202	25 202
SMALLCAP WORLD FUND INC 333 SOUTH H OPES	0000362	UNR1V	2 521 600	2 521 600
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	2 521 600	2 521 600
SOITULA SEPPO ALLAN	0000153	UNR1V	350	350
		Yhteensä	350	350
SOMMAREK JOHAN VALFRID DANIEL	0000216	UNR1V	400	400
		Yhteensä	400	400
SORVARI JAAKKO OLAVI	0000284	UNR1V	2 000	2 000
		Yhteensä	2 000	2 000
SPDR MSCI EUROPE SMALL CAP ETF DEFE NSEP	0000376	UNR1V	244	244
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	244	244
SSGA MSCI EAFE SMALL CAP INDEX SECURITI	0000366	UNR1V	9 815	9 815
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	9 815	9 815
SSGA RUSSELL FUNDAMENTAL GLOBAL EX-U.S.	0000365	UNR1V	1 742	1 742
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	1 742	1 742
STANLIB FUNDS LIMITED ATTN MATTHEW SCRI	0000382	UNR1V	1 442	1 442
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	1 442	1 442

Nimi	Äänilipun numero	Osakesarja	Osakkeita	Ääniä
STATE OF ALASKA RETIREMENT AND BENE FITS	0000373	UNR1V	1 541	1 541
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	1 541	1 541
STATE STREET BANK AND TRUST COMPANY INVE	0000377	UNR1V	5 362	5 362
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	5 362	5 362
STATE STREET BANK AND TRUST COMPANY INVE	0000378	UNR1V	35 463	35 463
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	35 463	35 463
STATE STREET BANK AND TRUST COMPANY INVE	0000402	UNR1V	15 878	15 878
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	15 878	15 878
STG PFDS GRAFISCHE MANDAAT:AXA	0000411	UNR1V	12 382	12 382
Valtakirja: AHVENAINEN RIKU		Yhteensä	12 382	12 382
SUOMELA JAAKKO SAMULI	0000230	UNR1V	350	350
		Yhteensä	350	350
SUOMI JORMA OLAVI	0000013	UNR1V	260	260
		Yhteensä	260	260
SUOMI MATTI JUHANI	0000034	UNR1V	700	700
		Yhteensä	700	700
SVENSKA FOLKSKOLANS VÄNNER R.F.	0000160	UNR1V	28 800	28 800
Valtakirja: LINDSTRÖM KIM		Yhteensä	28 800	28 800
TAKKUNEN PASI KAARLO ENSIO	0000201	UNR1V	500	500
		Yhteensä	500	500
TATTARI VILHO REINO	0000135	UNR1V	1 000	1 000
		Yhteensä	1 000	1 000
TIAINEN KARI OLAVI	0000188	UNR1V	1 900	1 900
		Yhteensä	1 900	1 900
TIELINEN ARTO UOLEVI	0000053	UNR1V	500	500
		Yhteensä	500	500
TIENARI MAIRE TELLERVO	0000205	UNR1V	4 100	4 100
		Yhteensä	4 100	4 100
TIITTANEN AIMO KALEVI	0000014	UNR1V	100	100
		Yhteensä	100	100
TOPPARI HANNU TAPIO	0000042	UNR1V	1 000	1 000
		Yhteensä	1 000	1 000
TREASURER OF THE STATE OF N.C. EQTY INVE	0000343	UNR1V	3 412	3 412
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	3 412	3 412
TRF MASTER FUND (CAYMAN) LP509 MADISON A	0000409	UNR1V	87 595	87 595
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	87 595	87 595
TUOMOLA SEPPO JUHANI	0000125	UNR1V	1 050	1 050
		Yhteensä	1 050	1 050
TUORILA SAMPO JOHANNES	0000295	UNR1V	30	30
		Yhteensä	30	30
TWO SIGMA EQUITY PORTFOLIO, LLC ETV EU	0000332	UNR1V	22 728	22 728
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	22 728	22 728
TWO SIGMA INTERNATIONAL CORE PORTFOLIO,L	0000333	UNR1V	7 000	7 000
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	7 000	7 000
UBS ETF 49 AVENUE JF KENNEDY L-1855 LUXE	0000368	UNR1V	681	681
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	681	681
UTAH STATE RETIREMENT SYSTEMS	0000334	UNR1V	14 763	14 763
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	14 763	14 763
VAAHTOKARI URPO JUHANI	0000288	UNR1V	250	250
		Yhteensä	250	250

Nimi	Äänilipun numero	Osakesarja	Osakkeita	Ääniä
VAKKARI ARJA TERTTU	0000290	UNR1V	200	200
Valtakirja: VAKKARI HENRY		Yhteensä	200	200
VALLE EERO TANELI	0000047	UNR1V	400	400
		Yhteensä	400	400
VALTONEN REIJO VILHELM	0000020	UNR1V	500	500
		Yhteensä	500	500
VANGUARD FTSE ALL-WORLD EX-US SMALL CAPI	0000341	UNR1V	59 421	59 421
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	59 421	59 421
VANGUARD INTERNATIONAL SMALL COMPANIES I	0000335	UNR1V	2 803	2 803
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	2 803	2 803
VANGUARD INVESTMENT SERIES, PLC 70	0000336	UNR1V	7 381	7 381
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	7 381	7 381
VANGUARD TOTAL INTERNATIONAL STOCK INDEX	0000337	UNR1V	257 658	257 658
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	257 658	257 658
VENÄLÄINEN PENTTI	0000219	UNR1V	600	600
		Yhteensä	600	600
VIITANEN RISTO TAPIO	0000064	UNR1V	200	200
		Yhteensä	200	200
VIROLAINEN EILA	0000021	UNR1V	200	200
		Yhteensä	200	200
VIRTANEN HANNU MARTTI TAPANI	0000149	UNR1V	500	500
		Yhteensä	500	500
VIRTANEN MARKKU ANTERO	0000241	UNR1V	130	130
		Yhteensä	130	130
VIRTANEN PIRKKO TUULIKKI	0000150	UNR1V	100	100
		Yhteensä	100	100
WALTASAARI MARTTI JUHANI	0000078	UNR1V	1 540	1 540
		Yhteensä	1 540	1 540
WALTASAARI ULLA-BRITA	0000079	UNR1V	1 500	1 500
		Yhteensä	1 500	1 500
WARMA MAURI TAPIO	0000281	UNR1V	200	200
		Yhteensä	200	200
WASHINGTON STATE INVESTMENT BOARD 2100 E	0000401	UNR1V	15 758	15 758
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	15 758	15 758
WELLS FARGO MASTER TRUST DIVERSIFIED ST	0000364	UNR1V	2 800	2 800
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	2 800	2 800
WHEELS COMMON INVESTMENT FUND	0000338	UNR1V	2 064	2 064
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	2 064	2 064
WISDOMTREE DEFA EQUITY INCOME FUND 380 M	0000383	UNR1V	3 812	3 812
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	3 812	3 812
WISDOMTREE EUROPE SMALLCAP DIVIDEND FUND	0000384	UNR1V	18 438	18 438
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	18 438	18 438
WISDOMTREE INTERNATIONAL SMALLCAP DIVID	0000385	UNR1V	62 208	62 208
Valtakirja: ALENIUS ANTTO		Yhteensä	62 208	62 208
WYOMING RETIREMENT SYSTEM WYOMING RETIRE	0000339	UNR1V	194	194
Valtakirja: HERRANEN MERI		Yhteensä	194	194
YLI-JAUKKARI MIKKO JUHANI	0000110	UNR1V	112	112
		Yhteensä	112	112
		UNR1V	45 105 198	45 105 198
Yhteensä 272 osakasta		Yhteensä	45 105 198	45 105 198

1/2013

Liite 2

UPONOR OYJ:N VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS 18.03.2013

VASTUSTAVAT JA TYHJÄT ÄÄNET

Skandinaviska Enskilda Banken toimittaa tällä ilmoituksella edustamiensa osakkeenomistajien vastustavat ja tyhjät äänestysohjeet yhtiökokouksessanne päätettäviin asiakohtiin. Vastustavat ja äänestyksestä pidätyvät äänimäärät pyydetään ottamaan liitteenä tai kirjauksena huomioon kokouksen pöytäkirjaa pidettäessä.

Äänestystä ja täyttä äänenlaskentaa ei vaadita, mikäli yhtiökokouksen puheenjohtaja voi ennakoon toimitettujen äänestysohjeiden ja kokouksessa esitettyjen kantojen perusteella selvästi todeta, että kyseisessä asiakohdassa vaadittu enemmistö äänistä (ja tarvittaessa kokouksessa edustetuista osakkeista) puoltaa yhtiökokoukselle tehtyä esitystä. Missään asiakohdassa ei kuitenkaan tehdä sisällöllistä vastaehdotusta.

Numero	Asiakohta	Vote Against	Abstain from Voting
11	Resolution on the discharge of the members of the Board of Directors and the Managing Director from liability		87 595
14	Election of the members of the Board of Directors	25 339	
15	Resolution on the remuneration of the auditor	969 702	
16	Election of the auditor	969 702	

Merchant Banking

Mailing address	Phone	Fax	Internet	S.W.I.F.T address	Organisation Number
Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Helsinki Branch P.O. BOX 630, FIN-00101 Helsinki Visiting address Unioninkatu 30, 00100 Helsinki	+358 9 616 28000	+358 9 171 056	www.seb.fi	ESSEFIHX	09854694

Name: Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ). Reg.no: 502032-9081. Bolagsverket, Sweden. Registered adress: Stockholm, Sweden.

UPONOR OYJ:N, VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS 18.03.2013
VASTUSTAVAT JA TYHJÄT ÄÄNET OSAKKEENOMISTAJITTAIN

11		
ABSTAIN	TRF MASTER FUND (CAYMAN) LP 509 MADISON AVENUE, STE 804, NEW YORK NY 10022	87 595
14		
AGAINST		
	CALIFORNIA STATE TEACHERS RETIREMENT SYSTEM 100 WATERFRONT PLACE MS-04 WEST SACRAMENTO CA 95605-2807	799
	CALIFORNIA STATE TEACHERS RETIREMENT SYSTEM 100 WATERFRONT PLACE MS-04 WEST SACRAMENTO CA 95605-2807	24540
15		
AGAINST		
	CALIFORNIA STATE TEACHERS RETIREMENT SYSTEM 100 WATERFRONT PLACE MS-04 WEST SACRAMENTO CA 95605-2807	799
	CALIFORNIA STATE TEACHERS RETIREMENT SYSTEM 100 WATERFRONT PLACE MS-04 WEST SACRAMENTO CA 95605-2807	24540
	PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENT SYSTEM OF OH IO 277 EAST TOWN STREET COLUMBUS OH 43215 .	25801
	PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENT SYSTEM OF OH IO 277 EAST TOWN STREET COLUMBUS OH 43215 .	914700
	PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENT SYSTEM OF OH IO 277 EAST TOWN STREET COLUMBUS OH 43215 .	3862
16		
AGAINST		
	CALIFORNIA STATE TEACHERS RETIREMENT SYSTEM 100 WATERFRONT PLACE MS-04 WEST SACRAMENTO CA 95605-2807	799
	CALIFORNIA STATE TEACHERS RETIREMENT SYSTEM 100 WATERFRONT PLACE MS-04 WEST SACRAMENTO CA 95605-2807	24540
	PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENT SYSTEM OF OH IO 277 EAST TOWN STREET COLUMBUS OH 43215 .	25801

	PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENT SYSTEM OF OH IO 277 EAST TOWN STREET COLUMBUS OH 43215 .	914700
	PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENT SYSTEM OF OH IO 277 EAST TOWN STREET COLUMBUS OH 43215 .	3862

[illegible]

[illegible][illegible]

Handelsbanken

NORDIC CUSTODY SERVICES

Aleksanterinkatu 11
FIN-00100 Helsinki, Finland
Tel +358 10 444 11
Fax +358 10 444 2919

Vastaanottaja: Uponor Oyj
Osasto: Yhtiökokousilmoittautuminen

Faksi: 020 1292851

Lähettilä: Sauli Salminen
Puhelin: 010 444 2904

Päiväys: 11.3.2013

3 sivua

Message

RE: Yhtiökokousilmoittautuminen

Ohessa Svenska Handelsbanken AB (julk.) Suomen
sivukonttoritoiminnan edustamat yhteensä 2 osakasta, 337 617 osaketta.

Osakas	Lukumaara
PETELAAR EFFECTENBEW INZ MILIEUP MND IM	325235
STG PFDS GRAFISCHE MANDAAT:AXA	12382

Mainittakoon vielä, että asiakkaamme kannattavat kalkkia esityslistan
kohtia.

Osakkeenomistajia edustaa valtakirjalla Riku Ahvenainen (160486-097V).

Laitan ohessa tulemaan myös pankin valtakirjan sekä Proxy Dokumentin

Ilmoitattehan mikäli tarvitsette lisätietoja.

Ystävällisin terveisin

Sauli Salminen

Nordic Custody Services, Helsinki

Uponor Oyj**VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS 18.3.2013****VASTUSTAVAT JA TYHJÄT ÄÄNET**

Nordea Pankki Suomi Oyj toimittaa tällä ilmoituksella edustamiensa osakkeenomistajien vastustavat ja tyhjät äänestysohjeet yhtiökokouksessanne päätettäviin asiakohtiin. Vastustavat ja äänestyksestä pidättyvät äänimäärät pyydetään ottamaan liitteenä tai kirjauksena huomioon kokouksen pöytäkirjaa pidettäessä.

Äänestystä ja täyttä ääntenlaskentaa ei vaadita, mikäli yhtiökokouksen puheenjohtaja voi ennakkoon toimitettujen äänestysohjeiden ja kokouksessa esitettyjen kantojen perusteella selvästi todeta, että kyseisessä asiakohdassa vaadittu enemmistö äänistä (ja tarvittaessa kokouksessa edustetuista osakkeista) puoltaa yhtiökokoukselle tehtyä esitystä. Missään asiakohdassa ei kuitenkaan tehdä sisällöllistä vastaehdotusta.

11. Vastuuvapaudesta päättäminen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle

ABSTAIN FROM VOTING yhteensä	Osakkeenomistajia: 1	Osakkeita: 25 202
------------------------------	----------------------	-------------------

14. Hallituksen jäsenten valitseminen

VOTE AGAINST yhteensä:	Osakkeenomistajia: 1	Osakkeita: 430
------------------------	----------------------	----------------

Uponor Oyj
VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS 18.3.2013
VASTUSTAVAT JA TYHJÄT ÄÄNET OSAKKEENOMISTAJITTAIN

11. Vastuuvapaudesta päättäminen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle

ABSTAIN

Osakkeenomistajia Osakemäärä Äänet

CAPITAL INCOME BUILDER	25 202	25 202
------------------------	--------	--------

14. Hallituksen jäsenten valitseminen

AGAINST

Osakkeenomistajia Osakemäärä Äänet

BRYN MAWR CAPITAL, L.P.	430	430
-------------------------	-----	-----

Uponor Oyj

18.3.2013

Edustaja:

Herranen Meri

Osakkeenomistaja	Osakemäärä
ACI MULTI STRATEGY MARKET NEUTRAL MASTER FUND LP	1 481
BLACKROCK INDEXED ALL-COUNTRY EQUITY FUND LEVEL 43	335
BRYN MAWR CAPITAL, L.P.	189
CAPITAL INCOME BUILDER	3 654 768
CITY OF LOS ANGELES FIRE AND POLICE PENSION PLAN	3 531
FLEXSHARES MORNINGSTAR DEVELOPED MARKETS EX-US FACTOR TILT INDEX FUND	1 292
FORD MOTOR COMPANY DEFINED BENEFIT MASTER TRUST	4 731
FORD MOTOR COMPANY OF CANADA, LIMITED PENSION TRUST	1 100
FRANKLIN TEMPLETON INVESTMENT FUNDS	1 387 541
GOVERNMENT OF NORWAY	1 168 271
HIGHCLERE INTERNATIONAL INVESTORS INTERANATIONAL SMALLER COMPANIES FUND	987 371
HIGHMARK LIMITED-HIGHMARK US EQUITIES	79
JNL FRANKLIN TEMPLETON INTERNATIONAL SMALL CAP GROWTH FUND	640 403
LABOR PENSION FUND SUPERVISORY COMMITTEE-LABOR PENSION FUND	1 239
LABOR PENSION FUND SUPERVISORY COMMITTEE-LABOR RETIREMENT FUND	420
LABOR PENSION FUND SUPERVISORY COMMITTEE-LABOR RETIREMENT FUND	430
LEGAL AND GENERAL ASSURANCE (PENSIONS MANAGEMENT) LIMITED	20 331
LOS ANGELES CITY EMPLOYEES RETIREMENT SYSTEM	2 961
MFP MANAGERS SPC-BRYN MAWR SEGREGATED PORTFOLIO	43
MUNICIPAL EMPLOYEES' ANNUITY AND BENEFIT FUND OF CHICAGO	8 073
NATIONAL RAILROAD RETIREMENT INVESTMENT TRUST	4 427
NEW ZEALAND SUPERANNUATION FUND LEVEL 13	2 900
NEWELL COMPANY MASTER RETIREMENT TRUST	66 320
NORGES BANK (CENTRAL BANK OF NORWAY)	53 267
NORTHERN TRUST GLOBAL INVESTMENTS COLLECTIVE FUNDS TRUST	8 881
NORTHERN TRUST GLOBAL INVESTMENTS COLLECTIVE FUNDS TRUST	29 284
NTGI-QM COMMON DAILY ALL COUNTRY WORLD EX-US INVESTABLE MARKET INDEX FUND - NON LENDING	1 166
NUMERIC SOCIALLY AWARE MULTI-STRATEGY FUND LTD.	1 680
OHIO POLICE AND FIRE PENSION FUND 1	744 796
ONEPATH GLOBAL SHARES - SMALL CAP UNHEDGED) INDEXPOOL LEVEL 13	4 845
PUBLIC EMPLOYEES RETIREMENT ASSOCIATION OF COLORADO	39 136
ROSEMONT OFFSHORE FUND, LTD.	432
SCHWAB FUNDAMENTAL INTERNATIONAL SMALL-MID COMPANY INDEX FUND	7 352
SINGLE SELECT PLATFORM	25 202
TWO SIGMA EQUITY PORTFOLIO, LLC ETV EU	22 728
TWO SIGMA INTERNATIONAL CORE PORTFOLIO, LLC CORPORATION SERVICE COMPANY	7 000
UTAH STATE RETIREMENT SYSTEMS	14 763
VANGUARD INTERNATIONAL SMALL COMPANIES INDEX FUND LEVEL 34	2 803
VANGUARD INVESTMENT SERIES, PLC 70	7 381
VANGUARD TOTAL INTERNATIONAL STOCK INDEX FUND	257 658
WHEELS COMMON INVESTMENT FUND	2 064
WYOMING RETIREMENT SYSTEM WYOMING RETIREMENT SYSTEM	194
	9 188 668

Kutsu Uponor Oyj:n

varsinaiseen yhtiökokoukseen

Uponor Oyj:n osakkeenomistajat kutsutaan varsinaiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään maanantaina maaliskuun 18. päivänä 2013 alkaen klo 17.00 Helsingin Messukeskuksessa osoitteessa Messuaukio 1, Helsinki.

Kokoukseen ilmoittautuneiden vastaanotto ja äänestyslippujen jakaminen alkaa klo 16.00. Kahvitarjoilu on kokouksen jälkeen.

A. Yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat

Yhtiökokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Kokouksen avaaminen
 2. Kokouksen järjestäytyminen
 3. Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskun valvojien valitseminen
 4. Kokouksen laillisuuden toteaminen
 5. Läsä olevien toteaminen ja ääniluettelon vahvistaminen
 6. Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2012 toimintaan
 7. Vuoden 2012 tilinpäätöksen, konsernitiilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esittäminen
 8. Vuoden 2012 tilintarkastuskertomuksen ja konsernitiilintarkastuskertomuksen esittäminen
 9. Tilinpäätöksen ja konsernitiilinpäätöksen vahvistaminen
 10. Taseen osoittaman voiton käyttäminen ja osingonjaosta päättäminen
- Hallitus ehdottaa, että tilikaudesta 2012 jaetaan osinkoa 0,38 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 21.3.2013 on merkitty Euroclear Finland Oyj:n pitämään yhtiön osaksluetteloon. Osinko maksetaan 28.3.2013.

11. Vastuuvapaudesta päättämisen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle

Edellä mainittu yhtiökokouksen asialistalla olevat päätösehdotukset sekä tämä kokoukseen ovat saatavilla Uponor Oyj:n verkkosivuilla osoitteessa www.uponor.fi > Sijittajat. Uponor Oyj:n tilinpäätöstä koskevat asiakirjat ovat saatavilla mainituilla verkkosivuilla viimeistään 21.2.2013 alkaen. Päätösehdotukset ja muut edellä mainitut asiakirjat ovat myös saatavilla yhtiökokouksessa. Jäljennökset asiakirjoista lähetetään osakkeenomistajalle pyydettäessä. Yhtiökokouksen pöytäkirja on nähtävillä edellä mainituilla verkkosivuilla viimeistään 2.4.2013.

Erillisistä kutsu yhtiökokoukseen ei lähetetä.

Lisäksi nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen jäsenille maksetaan kuitin hallituksen sekä valtuutetun varsinaiselta kokouksesta (poislukien päätökset ilman kokousta) palkkiona 600 euroa jäsenen kotimaassa pidetyistä kokouksista, 1 200 euroa muualla Euroopassa pidetyistä kokouksista ja 2 400 euroa Euroopan ulkopuolella pidetyistä kokouksista. Puhelinkoosten osalta maksetaan kokouspalkkio jäsenen kotimaassa pidetyn kokouksen palkkion mukaisesti.

Osakkeenomistajat, jotka yhdessä edustavat noin 34,2 prosenttia osake- ja äänimäärästä, ovat ilmoittaneet kannattavansa ehdotusta.

13. Hallituksen jäsenen lukumäärästä päättäminen

Nimitystoimikunta ehdottaa yhtiön hallituksen jäsenen lukumääräksi kuusi.

14. Hallituksen jäsenten valitseminen

Nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen nykyisistä jäsenistä Jorma Eloranta, Eva Nygren, Jari Paasikivi, Jari Rosendal ja Rainer S. Simon valitaan uudelleen seuraavaksi toimikaudeksi, ja että hallitukseen valitaan uudeksi jäseneksi Timo Ihmanuotila.

Osakkeenomistajat, jotka yhdessä edustavat noin 34,2 prosenttia osake- ja äänimäärästä, ovat ilmoittaneet kannattavansa ehdotusta.

15. Tilintarkastajan palkkiosta päättäminen

Hallitus ehdottaa, että valittavalle tilintarkastajalle maksetaan palkkio yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

16. Tilintarkastajan valitseminen

Hallitus ehdottaa, että yhtiön nykyinen tilintarkastaja KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy valitaan uudelleen seuraavaksi toimikaudeksi.

Hallitus myös ehdottaa, että yhtiökokous pyytää tilintarkastajaa tilintarkastuskertomuksessa lausumaan tilinpäätöksen vahvistamisesta, vastuuvapauden myöntämisestä sekä hallituksen voitonjakoehdotuksesta.

17. Hallituksen valtuuttaminen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokous valtuuttaa hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta, yhdessä tai useammassa erässä, vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla seuraavasti:

Hallitus on valtuutuksen nojalla oikeutettu päättämään enintään 3 500 000 oman osakkeen hankkimisesta. Määrä vastaa noin 4,8 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista yhtiökokouspäivänä.

Hallitus päättää miten omia osakkeita hankitaan. Osakkeita voidaan hankkia muutoin kuin osakkeenomistajien omistamisen osuukin suhteessa (suunnattu hankkiminen). Omia osakkeita voidaan hankkia hankintahetken markkinahintaan NASDAQ OMX Helsingin Oyj:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä.

Valtuutus kumoaa yhtiökokouksen 15.3.2012 antaman valtuutuksen päättää omien osakkeiden hankkimisesta.

Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymisen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouspäivästä lukien.

18. Kokouksen päättäminen

B. Yhtiökokousasiakirjat

Edellä mainittu yhtiökokouksen asialistalla olevat päätösehdotukset sekä tämä kokoukseen ovat saatavilla Uponor Oyj:n verkkosivuilla osoitteessa www.uponor.fi > Sijittajat. Uponor Oyj:n tilinpäätöstä koskevat asiakirjat ovat saatavilla mainituilla verkkosivuilla viimeistään 21.2.2013 alkaen. Päätösehdotukset ja muut edellä mainitut asiakirjat ovat myös saatavilla yhtiökokouksessa. Jäljennökset asiakirjoista lähetetään osakkeenomistajalle pyydettäessä. Yhtiökokouksen pöytäkirja on nähtävillä edellä mainituilla verkkosivuilla viimeistään 2.4.2013.

Erillisistä kutsu yhtiökokoukseen ei lähetetä.

C. Ohjeita yhtiökokoukseen osallistujille

1. Osaksluetteloon merkitty osakkeenomistaja

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä 6.3.2013 rekisteröity Euroclear Finland Oyj:n pitämään yhtiön osaksluetteloon. Osakkeenomistaja, jonka osakkeet on merkitty hänen henkilökohtaiselle suomalaiselle arvo-osuustililleen, on rekisteröity yhtiön osaksluetteloon.

uponor

Ilmoittautumisaika alkaa 21.2. klo 9.00. Yhtiön osaksluetteloon merkittynä osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua viimeistään keskiviikkona 13.3.2013 klo 10.00, mihin mennessä ilmoittautumisen on oltava perillä. Yhtiökokoukseen voi ilmoittautua:

- Uponor Oyj:n kotisivuilla www.uponor.fi > Sijittajat tai
- telefaksilla numeroon 020 129 2851 tai
- puhelimitse numeroon 020 129 2837 / Carita Etelämäki arkipäivinä klo 9.00–15.00 tai
- kirjitse osoitteella Uponor Oyj, Lakiasiat, PL 37, 01511 Vantaa.

Ilmoittautumisen yhteydessä tulee ilmoittaa osakkeenomistajan nimi, henkilönumerosi, osoite, puhelinnumero sekä mahdollisen avustajan tai asiamiehen nimi ja asiamiehen henkilönumerosi. Osakkeenomistajien Uponor Oyj:lle luovuttamia henkilöietoja käytetään vain yhtiökokouksen ja siihen liittyvien tarpeellisten rekisteröintien käsittelyn yhteydessä.

Osakkeenomistajan, hänen edustajansa tai asiamiehensä tulee kokouspaikalla tarvittaessa pysyä osoittamaan henkilöllisyytensä ja/tai edustus oikeutensa.

2. Hallintarekisteriödyn osakkeen omistaja

Hallintarekisteriödyn osakkeen omistajalla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen niiden osakkeiden nojalla, joiden perusteella hänellä olisi oikeus olla merkittynä Euroclear Finland Oyj:n pitämään osaksluetteloon yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä 6.3.2013. Osallistuminen edellyttää lisäksi, että osakkeenomistaja on näiden osakkeiden nojalla tilapäisesti merkitty Euroclear Finland Oyj:n pitämään osaksluetteloon viimeistään 13.3.2013 klo 10.00 mennessä. Hallintarekisteriön merkittyjen osakkeiden osalta tämä katsotaan ilmoittautumiseksi yhtiökokoukseen.

Hallintarekisteriödyn osakkeen omistajaa kehoitetaan pyytämään hyvissä ajoin omaisuudenhoitajalta tarvittavat ohjeet koskien rekisteröitymistä tilapäisen osaksluetteloon, valtakirjojen antamista ja ilmoittautumista yhtiökokoukseen. Omaisuudenhoitajan tilinhoitajayhteisön tulee ilmoittaa hallintarekisteriödyn osakkeen omistajaa, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, merkittäväksi yhtiön tilapäisesti yhtiön osaksluetteloon viimeistään edellä mainittuun ajankohtaan mennessä.

3. Asiamiehen käyttäminen ja valtakirjat

Osakkeenomistaja saa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä oikeuttaan asiamiehen välityksellä. Osakkeenomistajan asiamiehen on esitettävä pätevä valtakirja tai hänen on muuten luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan osakkeenomistajaa. Mikäli osakkeenomistaja osallistuu yhtiökokoukseen usean asiamiehen välityksellä, jotka edustavat osakkeenomistajaa eri arvopaperitileillä olevilla osakkeilla, on ilmoittautumisen yhteydessä ilmoitettava osakkeet, joiden perusteella kukin asiamies edustaa osakkeenomistajaa.

Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan alkuperäisinä yhtiölle osoitteeseen Uponor Oyj, Lakiasiat, PL 37, 01511 Vantaa ennen ilmoittautumisen päättymistä.

4. Muut ohjeet/tiedot

Yhtiökokouksessa läsnä olevilla osakkeenomistajilla on yhtiökokouksessa osakeyhtiölain 5 luvun 25 §:n mukainen kyselyoikeus kokouksessa käsiteltäviin asioihin.

Uponor Oyj:llä on kokouksutun päivänä yhteensä 73 206 944 osaketta, jotka edustavat 73 206 944 ääntä.

Äänilippu osakkeenomistajalle tai valtuutetulle annetaan yhtiökokoukseen saavuttaessa ilmoittautumisen yhteydessä.

Vantaalla 12. helmikuuta 2013

Uponor Oyj
Hallitus

Uponor

TASEKIRJA
1.1.-31.12.2012
Uponor Oyj

18

SISÄLLYSLUETTELO

Hallituksen toimintakertomus	3
Konsernin taloudelliset tunnusluvut	13
Osakekohtaiset tunnusluvut	14
Tunnuslukujen laskentakaavat	15
Konsernin laaja tuloslaskelma	16
Konsernitase	17
Konsernin rahavirtalaskelma	19
Laskelma oman pääoman muutoksista	20
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	21
Osakkeet ja osakkeenomistajat	54
Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	56
Tuloslaskelma	56
Tase	57
Rahoituslaskelma	59
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	60
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	67
Tilinpäätösmerkintä	67

42

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Markkinat

Pitkähkön taloudellisesti ja poliittisesti epävarman kauden jälkeen vuosi 2012 käynnistyi valoisammissa merkeissä, mutta tunnelma tasaantui vuoden edetessä, ja kokonaisuutena tarkastellen vuodesta 2012 tuli hyvin samanlainen kuin sitä edeltävästä vuodesta. Tulevaisuuden heikko ennustettavuus ja sijoittajien yleinen varovaisuus yhtä lailla julkisella kuin yksityiselläkin sektorilla vaikeutti entisestään rakennusmarkkinoiden elpymistä. Vuoden loppua kohti yleinen ilmapiiri oli selvästi rauhallisempi vakaammalta vaikuttavan tulevaisuuden edessä.

Lukuun ottamatta Pohjois-Amerikkaa, missä asuinrakennusmarkkinoiden elpyminen jatkui kiihtyvällä vauhdilla, ja Saksaa, missä markkinat pysyivät suhteellisen vahvoina, talouden yleinen epävarmuus heijastui rakennusmarkkinoihin ja kysyntä pysyi vaisuna. Uudisrakentaminen oli vähäistä, eikä vilkastunut korjausrakentaminen pystynyt täysin tasapainottamaan myynnin laskua. Pohjoismaissa kysyntä pysyi lähes tyydyttävällä tasolla, mutta Lounais-Euroopan suurilla markkinoilla kysynnän lasku jatkui edelleen.

Yhdyskuntatekniikan kokonaiskysyntä pysyi tasaisena. Baltian maissa koettu elpyminen tasapainotti kysynnän varsin tasaista kehitystä useimmissa Pohjoismaissa.

Huolimatta markkinoilla yleisesti vallitsevasta hitaan kasvun vaiheesta, jotkut kehitysuunnat ovat vaikuttaneet suotuisasti Uponorin toimintaan. Kasvava huoli kestävästä kehityksestä sekä lisääntyvä energian säästö ja uusiutuvan energian käyttö hyödynsivät Uponorin lämmitys- ja viilennysjärjestelmäliiketoimintaa paikaten samalla uudisrakentamisen laskun aiheuttamaa supistumista. Käyttövesijärjestelmien liiketoimintaan on myötävaikuttanut korjausrakentamisen lisääntyminen ja luopuminen perinteisten metalliputkien käytöstä, mikä on lisännyt Uponorin PEX- ja komposiittiputkien suosiota.

Katteita painava hintakilpailu on pysynyt kireänä niin eri tuote- kuin maantieteellisilläkin alueilla.

Liikevaihto

Uponorin jatkuvien liiketoimintojen liikevaihto vuonna 2012 oli 811,5 (2011: 806,4) miljoonaa euroa, mikä on 0,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Vertailukelpoinen orgaaninen liikevaihdon kasvu, kun luvuista jätetään pois Hewing GmbH:n myynnin ja Zent-Frengerin liiketoiminnan hankinnan vaikutukset vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä, oli 3,2 % ja valuuttakurssien vaikutus huomioiden 0,8 %.

Talotekniikka - Euroopan vertailukelpoinen liikevaihto, kun yrityskaupat jätetään huomioimatta, oli -1,2 %. Myös yhdyskuntatekniikan koko vuoden liikevaihto supistui hieman edellisvuodesta lähinnä päämarkkina-alueilla vallitsevan heikon kysynnän vuoksi. Talotekniikka - Euroopan heikkoa kehitystä Benelux-maissa tasapainotti projektiliiketoiminnan orastava kasvu. Keski-Euroopan suurimmilla markkinoilla Saksassa liikevaihdon orgaaninen kehitys pysyi tasaisena. Lounais-Euroopassa liikevaihto kärsi markkinoiden supistuessa vielä entisestään Italiassa, Espanjassa ja Portugalissa vuosia kestäneen alamäen jälkeen. Ranskassa ja osittain myös Isossa-Britanniassa kehitys oli lupaavampaa. Norjaa lukuun ottamatta liikevaihto supistui kaikissa Pohjoismaissa ja erityisesti Ruotsissa ja Tanskassa. Venäjällä ja Baltian maissa liikevaihto sen sijaan kasvoi reippaasti.

Talotekniikka - Pohjois-Amerikan kasvu jatkui vahvana. Tasainen kasvu kuuden peräkkäisen vuosineljänneksen aikana heijastelee markkinatilanteen kohentumista erityisesti Yhdysvalloissa.

Käyttövesiratkaisujen kehitystä tuki erityisesti korjausmarkkinasegmenttien tervehtynyt kysyntä. Myös markkinoille vuosina 2011 ja 2012 tuodut uudet tuotteet ja tekniikat, kuten RTM-liittimet, joiden avulla liitokset voidaan tehdä ilman puristustyökaluja, Quick&Easy -liitinten uudet laajennustyökalut, uusi Quick&Easy -liitosrengas sekä uudistetut komposiittiputket, kasvattivat myyntiä. Käyttövesiratkaisujen liikevaihdon merkittävä kasvu useissa tärkeissä maissa tasapainotti yleisesti ottaen heikon taloustilanteen vaikutuksia. Sisäilmastoratkaisujen liiketoimintaa hyödynsi panostus projektiliiketoiminnan käynnistämiseen joissakin maissa. Se on tukenut erityisesti tavoitetta viedä rakennukseen varastoitunutta energiaa hyödyntävät TABS-järjestelmät uusiin maihin Euroopassa. Liiketoimintaryhmän liikevaihdon kasvua rajoitti kuitenkin uudisrakennushankkeiden vähäinen määrä ja sitä seurannut tiukka hintakilpailu. Yhdyskuntateknisten ratkaisujen markkina-asemaa kaikissa Pohjoismaissa vahvisti uusien tuotteiden ja tekniikoiden lanseeraaminen vuoden 2012 aikana.

Käyttövesiratkaisujen osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2012 kasvoi 47 (46) prosenttiin. Sisäilmastoratkaisujen osuus oli 35 % (37 %) ja Yhdyskuntateknisten ratkaisujen 18 % (17 %).

Liikevaihdon jakautuminen 1.1. – 31.12.2012:

ME	1-12 2012	1-12 2011	Raportoitu muutos, %
Talotekniikka – Eurooppa	517,7	543,9	-4,8 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	151,1	121,5	24,4 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, M\$)	195,4	170,1	14,9 %
Yhdyskuntatekniikka	149,0	149,7	-0,5 %
Eliminoinnit	-6,3	-8,7	
Yhteensä	811,5	806,4	0,6 %

Liikevaihdolla mitattuna kymmenen suurinta maata ja niiden osuudet konsernin liikevaihdosta (vuoden 2011 osuus sulkeissa) olivat: Saksa 17,9 % (18,7 %), USA 14,1 % (11,0 %), Suomi 11,6 % (11,5 %), Ruotsi 9,8 % (10,5 %), Norja 4,8 % (4,6 %), Kanada 4,5 % (4,1 %), Tanska 4,1 % (4,6 %), Alankomaat 4,0 % (4,4 %), Iso-Britannia 3,8 % (3,5 %) ja Espanja 3,8 % (4,8 %).

Tulos ja kannattavuus

Bruttokate oli vuoden 2012 jokaisella vuosineljänneksellä vertailukautta parempi. Konsernin koko vuoden bruttokate oli 310,8 (292,9) milj. euroa, jossa on 17,9 milj. euron tai 2,0 prosenttiyksikön lisäys edellisvuoteen verrattuna. Suotuisa kehitys on suurelta osin Pohjois-Amerikan myyntimäärien kasvun ja koko yhtiössä toteutetun tehokkaan hinnoittelupolitiikan ansiota. Myös Hewing GmbH:n myynti vahvisti bruttokatemarginaalia.

Vuoden 2011 liiketoiminnan muut kulut sisältävät Hewing GmbH:n myyntiin liittyvän kertaluonteisen 10,5 milj. euron alaskirjauksen. Kulut pysyivät vuonna 2012 hieman edellisvuotta pienempinä, kun yllä mainittua kertaluonteista erää ei huomioida, vaikka yritysjärjestelyihin liittyvät kustannukset nousivat ja valuuttakurssien johdosta kulut kasvoivat merkittävästi.

Konsernin liikevoitto oli 57,7 (35,4) milj. euroa, mikä on 63,0 % edellisvuotta enemmän. Kannattavuutta kuvaava liikevoittomarginaali nousi vertailukauden 4,4 prosentista 7,1 prosenttiin. Vuoden 2011 liikevoittoa rasitti tammikuussa 2012 tehty päätös myydä saksalainen tytäryhtiö Hewing GmbH, mikä on raportoitu Muu-segmentissä. Liikevoitto ilman vuoden 2011 kertaluonteisia eriä parani 25,8 prosentilla.

Liikevoitto kehittyi suotuisasti kaikissa liiketoimintasegmenteissä, ja Yhdyskuntatekniikkaa lukuun ottamatta ne kaikki myötävaikuttivat positiivisesti koko konsernin liikevoittoon.

Liikevoiton jakautuminen 1.1. – 31.12.2012:

M€	1-12 2012	1-12 2011	Raportoitu muutos, %
Talotekniikka – Eurooppa	47,2	41,7	13,0 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	17,8	10,1	75,5 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, M\$)	23,0	14,2	62,1 %)
Yhdyskuntatekniikka	-0,0	-2,4	98,6 %
Muu	-6,1	-14,0	
Eliminoinnit	-1,2	0,0	
Yhteensä	57,7	35,4	63,0 %

Rahoituskulut palautuivat tavanomaiselle tasolle 8,6 milj. euroon vuoden 2011 poikkeuksellisen korkeasta 17,7 miljoonasta eurosta. Vuonna 2011 rahoituskulut sisälsivät viivemaksuja yhteensä 3,2 milj. euron edestä. Maksut liittyivät Suomen veroviranomaisten verotuspäätöksiin vuoden 2011 joulukuun lopussa. Lisäksi vuoden 2011 rahoituskulut sisälsivät alaskirjauksen 6,0 milj. euron lainasaamisesta, joka liittyy Englannissa ja Irlannissa sijainneen yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myyntiin. Yhtiö tiedotti asiasta helmikuussa 2012. Vuoden 2011 rahoituskulut olivat vertailukelpoisesti laskettuna 8,5 milj. euroa. Valuuttakurssierot olivat -1,9 (-1,3) milj. euroa.

Konsernin tulos ennen veroja kasvoi 177,9 % ja oli 49,4 (17,7) milj. euroa. Tuloverojen määrä oli 16,5 (15,8) milj. euroa, kun veroaste oli 33,4 % (88,8 %). Mikään kolmesta seuraavassa kappaleessa kuvatussa vuoden 2011 kertaluonteisesta erästä ei ollut verotuksessa vähennyskelpoinen.

Konsernin tilikauden tulos oli 32,8 (1,6) milj. euroa, josta jatkuvien liiketoimintojen osuus oli 32,9 (1,9) milj. euroa. Vuoden 2011 tilikauden tulos sisälsi Hewing GmbH:n myyntiin ja yllämainittuun lainasaamiseen liittyvät alaskirjaukset sekä Suomen veroviranomaisen verotuspäätöksiin liittyvät lisäverot ja viivemaksut, jotka kirjattiin kertaluonteisina erinä.

Oman pääoman tuotto nousi 15,5 (0,7) prosenttiin. Oman pääoman tuotto oli 16,7 % (11,0 %).

Konsernin osakekohtainen tulos oli 0,45 (0,03) euroa ja jatkuvien liiketoimintojen osalta 0,45 (0,03) euroa. Oma pääoma osaketta kohti oli 2,87 (2,86) euroa. Muut osakekohtaiset tiedot löytyvät taulukko-osasta.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 32,7 (58,4) milj. euroa ja rahavirta ennen rahoitusta 22,5 (29,3) milj. euroa. Parantuneesta kannattavuudesta johtuen liiketoiminnan rahavirta säilyi tyydyttävänä huolimatta vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä maksetuista lisäveroista. Investointien rahavirta supistui johtuen vähäisistä investoinneista ja Hewingin myynnistä saadusta nettorahavirrasta.

Tunnusluvut löytyvät tilinpäätöksestä viiden vuoden ajalta.

Investoinnit, tutkimus ja kehitys sekä rahoitus

Yhtiössä jatkettiin alempaa tavoitetta pitää investointien määrä matalana, ja tehdyt investoinnit kohdennettiin tuottavuuden parantamiseen ja kunnossapitoon. Yhdysvalloissa kuitenkin kasvatettiin Apple Valleyn tehtaan tuotantokapasiteettia ottamalla käyttöön Kanadassa sijainneelta tehtaalta ylimääräiseksi jääneitä koneita.

Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat yhteensä 19,2 (24,0) milj. euroa eli 4,8 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Nettoinvestointien määrä oli 18,1 (23,1) milj. euroa.

Panostukset tutkimukseen ja kehitykseen olivat yhteensä 15,9 (16,3) miljoonaa euroa eli 2,0 (2,0) prosenttia liikevalhdosta.

Maailmantalouden tilanne pysyi edelleen epävarmana. Uponorissa tilannetta seurattiin tarkasti, eikä suuria pitkäaikaisrahoitusta koskevia muutoksia ollut tarpeen tehdä. Vuonna 2011 liikkeelle lasketut kaksi joukkovelkakirjalainaa turvaavat yrityksen maksuvalmiuden ja toimintojen rahoituksen.

Tärkeimmät voimassa olevat rahoitusohjelmat 31. joulukuuta 2012 olivat vuonna 2018 erääntyvä 80 milj. euron joukkovelkakirjalaina ja vuonna 2016 erääntyvä 20 milj. euron joukkovelkakirjalaina. Näiden lisäksi voimassa oli useampia kahdenvälisiä, vuonna 2015 erääntyviä luottolimiittejä yhteensä 190 miljoonan euron arvosta; vuoden 2012 aikana näistä varalla olevista rahoitusluotoista ei ollut nostettuna yhtään.

Joukkovelkakirjalainoilla Uponor on laajentanut maturiteettirakennetta ja mahdollisia rahoituslähteitä. Lyhytaikaisen rahoituksen tarpeeseen vastaa kotimainen 150 milj. euron yritystodistusohjelma, josta ei tilinpäätöshetkellä ollut käytössä yhtään. Rahavarat vuoden lopussa olivat yhteensä 17,7 milj. euroa.

Konsernissa kiinnitettiin edelleen erityistä huomiota myyntisaamisiin ja luottoriskeihin. Luottotappioiden määrä oli alhainen 0,5 (0,5) milj. euroa.

Konsernin korolliset nettovelat nousivat 94,1 (83,9) milj. euroon. Konsernin omavaraisuusaste oli 42,1 (41,2) prosenttia ja velkaantumisaste 44,8 (39,3) prosenttia. Velkaantumisasteen vuosineljännesten keskiarvoksi muodostui 64,0 (55,8), kun sen vaihteluväli yhtiön taloudellisissa tavoitteissa on 30–70.

Katsauskauden tapahtumia

Helmikuun 17. päivänä Uponor ilmoitti jättäneensä Suomen verottajan joulukuun 2011 jälkiverotuspäätöksiä koskevan valituksen ja oikaisuvaatimuksen konserniverokeskuksen oikaisulautakunnalle. Asia on yhä vireillä. Uponor maksoi yhteensä 15,0 milj. euroa veroja, lisäveroja ja viivästyskorkoa vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä. Verotettavan tulon lisäyksestä aiheutuvat tuloverot, yhteensä 9,8 miljoonaa euroa, kirjattiin saamisiksi ja ne sisältyvät verotettavaan tuloon perustuvaan verosaamiseen vuoden 2012 taseessa.

12. maaliskuuta Uponor ilmoitti hankkineensa loput 49,7 prosenttia saksalaisen Zent-Frenger Gesellschaft für Gebäudetechnik mbH:n osakkeista ja omistaa nyt 100 % yhtiön osakepääomasta.

Ensimmäisen neljänneksen lopussa Uponor sai päätökseen saksalaisen alihankintavalmistukseen keskittyneen Hewing GmbH:n myynnin, josta kerrottiin ensimmäisen kerran tammikuussa 2012.

Up

Uponor Oyj ja KWH-yhtymä Oy ilmoittivat 21.9.2012 suunnitelmasta perustaa yritys, johon siirretään molempien osapuolten yhdyskuntateknisten putkijärjestelmien liiketoiminta. Suunnitelman mukaan Uponor omistaa uudesta yrityksestä 55,3 prosenttia ja KWH-yhtymä 44,7 prosenttia. Yritys toimittaa yhdyskuntateknisiä putkijärjestelmiä Pohjois-Eurooppaan ja muualle maailmaan. Yritysjärjestelyn toteutuminen odottaa vielä Kilpailuviraston hyväksyntää, jota odotetaan vuoden 2013 ensimmäisellä neljänneksellä.

Toimitusketjun rakennetta ja tehokkuutta kehitettiin aktiivisesti vuoden 2012 aikana. Huomiota kiinnitettiin erityisesti varasto- ja jakelutoimintoihin. Kevään kuluessa Luoteis-Saksassa sijaitseva Wettringenin logistiikkakeskus alkoi palvella kaikkia Keski-Euroopan maita, ja siitä kehitetään koko alueen logistinen keskus, joka vastaa kaikista Uponorin taloteknisten tuotteiden toimituksista. Ruotsiin on rakennettu uusi jakelukeskus, joka vastaa taloteknisen liiketoiminnan tarpeisiin Pohjoismaissa. Toiminta käynnistyi vuoden 2012 joulukuussa.

Sisäilmasto-intiratkaisujen markkinointia projektiliiketoiminnan asiakkaille jatkettiin. Hyviä tuloksia saavutettiin Euroopassa, erityisesti Sveltsissä. Aktiivisen työn tuloksena Uponor sai ensimmäisen, merkittävän viilennysratkaisutilauksen Intiasta ja käynnisti uuden kumppanuussuhteen Koreassa.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

Henkilöstö ja organisaatio

Konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 3 052 (3 228) työntekijää eli 176 henkeä vähemmän kuin vuoden 2011 lopussa täysipäiväiseksi muutettuna. Keskimäärin henkilömäärä vuoden aikana oli 3 098 (3 288). Uponorin ydinliiketoimintaan kuulumattoman saksalaisen Hewing GmbH:n myynti vuonna 2012 vähensi henkilöstöä 211 työntekijällä. Pohjois-Amerikassa henkilöstön määrä kasvoi 66 hengellä, kun taas yhdyskuntatekniikan henkilömäärää jouduttiin supistamaan 31 hengellä; nämä molemmat muutokset heijastivat toimintaympäristön muutoksia.

Konsernin henkilöstö jakaantui maittain seuraavasti: Saksa 860 (28,2 %), Ruotsi 493 (16,8 %), Suomi 450 (14,7 %), USA 429 (14,1 %), Espanja 192 (6,3 %), Iso-Britannia 149 (4,9 %), Italia 55 (1,8 %), Tanska 49 (1,6 %) ja muut maat 375 (12,2 %).

Konsernissa kirjattujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma mukaan lukien sosiaalikulut oli tilikaudella 184,7 (183,9) miljoonaa euroa.

Kanadan ja Ison-Britannian kansalainen William (Bill) Gray (46) nimitettiin Uponorin Pohjois-Amerikan aluejohtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi 15.2.2012.

Liiketoimintaan kohdistuvat riskit

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina useille markkina- ja vahinkoriskeille sekä operatiivisille ja taloudellisille riskeille.

Markkinariskit

Uponorin toiminnan pääpaine on Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, joissa poliittinen riski luokitellaan pääsääntöisesti varsin vähäiseksi. Euroopan ja etenkin euroalueen pitkään jatkuneen herkän taloustilanteen vuoksi Uponor on kuitenkin suorittanut sisäisiä

Up

arviointeja euroalueeseen kohdistuvista riskeistä ja niiden mahdollisista vaikutuksista konsernin toimintaan.

Uponorin tuotteiden kysyntä on riippuvainen rakennusalan suhdanteista. Yhtiön tuotteiden päämarkkinasegmentti on perinteisesti käsittänyt pientalorakentamisen, mutta tuotteita toimitetaan yhä enemmän myös julkiseen ja liikerakentamiseen. Näiden sektoreiden kysyntävaihtelut poikkeavat usein toisistaan. Kokonaisuutta tasapainottaa omalta osaltaan myös korjausrakentamisen kysyntä, joka ei aina ole samalla lailla harkinnanvaraista kuin uudisrakentaminen. Lähes viidesosa yhtiön liikevaihdosta tulee yhdyskuntateknisestä liiketoiminnasta. Rakennusalan suhdanteiden lisäksi yhdyskuntatekniikan ratkaisujen kysyntä riippuu vahvasti tie- ja vesirakentamisen sekä julkisesti rahoitetun kunnallistekniikan investoinneista. Yhtiö suojautuu suhdanteiden ja kysynnän vaihtelusta aiheutuvia riskejä vastaan kehittämällä prosesseja, joilla myyntiennusteita saadaan luotettavammiksi, ja varmistamalla organisaation ja toimitusketjun rakenteiden riittävän joustavuuden.

Uponor palvelee laajaa asiakaskuntaa. Valtaosa asiakkaista on itse jakelijoita (tukkuliikkeitä), joten myös Uponorin tuotteiden loppukysyntä on varsin hajautunut. Viisi suurinta asiakasryhmää muodostavat noin kolmasosan Uponorin kokonaisliikevaihdosta, joka jakautuu 26 maahan.

Paikalliset lait ja säännökset vaikuttavat Uponorin toimintaan eri maissa. Seuraamme valmisteluvaiheessa olevia lakeja ja säännöksiä ja pyrimme ennakolmaan niiden vaikutuksia Uponorin ja asiakkaidemme toimintaan.

Operatiiviset riskit

Muoviputkijärjestelmien valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden hinnat ovat alttiita muiden petrokemian tuotteiden ja metallien hintavaihteluille. Viime vuosina Uponor on kyennyt siirtämään näiden hintavaihteluiden vaikutukset suurelta osin myyntihintoihinsa kohtuullisella viiveellä, eikä tästä ole aiheutunut olennaista tulonmenetystä Uponorille. Uponor suojautuu metallien ja muoviraaka-aineiden hintariskiä vastaan mahdollisuuksien mukaan myös kiinteähintaisilla hankintasopimuksilla. Pohjoismaissa Uponor hallitsee sähkön hintavaihteluriskiä rahoitusinstrumenteilla.

Komponenttien ja raaka-aineiden hankinnassa Uponorin tavoitteena on käyttää materiaaleja ja raaka-aineita, joilla on useampia toimittajia. Jos toimittajia on vain yksi, tavoitteena on, että sillä on vähintään kaksi tuotantolaitosta, jotka valmistavat Uponorin käyttämiä hyödykkeitä. Uponorilla on käytössään materiaalien ja raaka-aineiden laadunvarmennusjärjestelmä sekä toimittajien hyväksymisprosessi.

Uponor hallitsee organisaatio- ja johtamisriskejä, kuten henkilöstön vaihtuvuutta ja ikäjakauman vääristymistä, analysoimalla jatkuvasti henkilöresursseja ja varmistamalla, että organisaatorakenne tukee tehokasta toimintaa. Henkilöstön kehittämisohjelmat keskittyvät erityisesti johtamisosaamisen kasvattamiseen monikulttuurisessa matriisiorganisaatiossa. Vuosittain tehty henkilöstökysely mittaa henkilöstön sitoutumista. Kyselyn osa-alueita ovat osaaminen, työympäristö ja motivaatio. Työtyytyväisyys on lisääntynyt, kun uudet toimintasuunnitelmat on luotu kyselystä saatujen tietojen pohjalta ja niiden toteutumista seurataan.

Liiketoimintojen hallintaan käytetään useita IT-järjestelmiä, joista tärkeimmät ovat Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa käytetyt ERP-järjestelmät. Järjestelmien tärkeyden analysoiminen ja riskeihin liittyvät varasuunnitelmat sisältyvät suurimpien IT-järjestelmien käyttöön ja elinkaaren hallintaan. Riskien arviointi kuuluu toki myös Uponorin riskienhallintaprosessiin. Varautumissuunnitelmiin voi sisältyä esimerkiksi kahdennussuunnittelu, varmennus- ja palautushallinta sekä testaus. Avainjärjestelmien palauttaminen onnettomuuden jälkeen testataan joka toinen vuosi. Lisäksi käytetään ulkopuolisia tarkastajia.

Uponor noudattaa ISO 9001 -laatu järjestelmää ja ISO 14001 - ympäristöjohtamisjärjestelmää tai vastaavia järjestelmiä, mikä parantaa tuotannon turvallisuutta ja tuottavuutta sekä vähentää ympäristövaikutuksia ja muita toiminnan riskejä.

Projektiliiketoiminnassa Uponorin tavoitteena on myös hallita esimerkiksi projektikohtaisia aikataulutukseen ja kustannuksiin liittyviä riskejä. Tällaiset riskit pyritään mahdollisimman pitkälti ottamaan huomioon projektisopimuksissa ja sopimuksissa alihankkijoiden kanssa. Myös henkilökunnan projektinhallintaosaamista vahvistetaan aktiivisesti.

Rahoitusriskit

Rahoitusmarkkinoilla jatkuvan epävarmuuden takia rahoituksen saatavuuteen liittyvät riskit ovat merkittäviä. Uponorin rahoituksen saatavuus, joustavuus ja kohtuullisuus pyritään takaamaan riittävien luottolimiittireservien ja lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa uselta pankkeja ja erilaisia rahoitusmuotoja.

Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkailla kassanhallintaratkaisulla ja noudattamalla alhaisen riskin sijoituspolitiikkaa sijoittamalla vain matalan riskin kohteisiin, jotka ovat muunnettavissa käteisvaroiksi nopeasti ja selkeään markkinahintaan.

Korkomuutokset vaikuttavat yrityksen korkokuluihin ja kiinteähintaisten rahoituserien käypään arvoon. Korkoriskejä on pyritty torjumaan käyttämällä sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoisia rahoitusinstrumentteja.

Konsernin toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille. Merkittävä osa liikevaihdosta syntyy muussa valuutassa kuin euroissa, mutta tällöin myös valtaosa liikevaihtoon kohdistuvista kuluista on ko. paikallisessa valuutassa, mikä vähentää liiketoiminnan valuuttariskiä. Konsernin rahoitustoiminto vastaa konsernitason valuuttariskien suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiinejä ja valuuttaoptioita.

Uponor altistuu myös valuuttakurssien muunnos- eli translaatoriskille, joka ilmenee muunnettaessa euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden tulosta euromääräiseksi. Uponorin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksena tähän ovat nettoinvestoinneiksi luettavat sisäiset lainat, jotka on sisällytetty suojauslaskentaan.

Vahinkoriskit

Uponorilla on yhdeksän tuotantolaitosta viidessä maassa. Konsernin liikevaihdosta merkittävä osa syntyy tuotteista, jotka on valmistettu näissä tuotantolaitoksissa. Konsernitasolla vahinko- ja keskeytysvakuutuksia ohjataan keskitetysti, minkä tavoitteena on kattava vakuutussuoja mahdollisten konerikko-, tulipalo- yms. riskien toteutumisesta aiheutuville taloudellisille vahingoille. Toinen merkittävä vahinkoriski liittyy Uponorin valmistamien ja myymien tuotteiden tuotevastuuseen, joka on niin ikään vakuutettu konsernitasolla.

Vahinko- ja liiketoiminnan keskeytysriskejä pyritään ehkäisemään monin eri keinoin, kuten henkilöstön turvallisuuskoulutuksella, säännöllisellä koneiden huoltamisella ja varmistamalla tärkeimpien varaosien jatkuva saatavuus. Oleellinen osa konsernin riskienhallintaa on myös vakuutusyhtiöiden kanssa yhteistyössä suoritettut tuotantolaitosten tarkastukset ja tuotantolaitoksilla järjestetyt koulutukset.

Riskienhallinta vuonna 2012

Merkittäviä riskejä ei toteutunut vuoden 2012 aikana. Markkinoiden hiipuesssa lupaavan alkuvuoden jälkeen markkinariskien seuraaminen ja hallinta olivat jälleen kerran merkittävässä osassa Uponorin riskienhallinnassa.

Siitäkin huolimatta, että Uponorin tärkeimpien tuotteiden kohdalla hintakilpailu oli edellisvuotta rauhallisempaa, riskienhallinta on tärkeä osa hankintoja.

Vuoden ensimmäisellä puoliskolla toteutettiin kattava riskikartoitus ja toimintasuunnitelmat riskien hallitsemiseksi päivitettiin. Syksyllä 2011 ensimmäisen kerran toteutettua liiketoiminnan keskeytysvaikutusten analysointia jatkettiin. Tavoitteena on kehittää työkalu, joka avulla liiketoiminnan keskeytymisen mahdollisia vaikutuksia voidaan analysoida.

Vuonna 2012 Uponor arvioi yhdessä vakuutusyhtiöiden kanssa riskienhallinnan tehokkuutta ja toimintavalmiutta neljässä tuotantoyksikössä. Yksiköiden riskienhallinnan todettiin olevan hyvällä tasolla.

Maailmantalouden tilanteen jatkuessa epävarmana huoli pankkirahoituksen saatavuudesta kohtuullisin ehdoin oli yhä todellinen. Turvatakseen pitkäaikaisrahoituksensa Uponor pyrki minimoimaan rahoitusriskit käyttämällä useita rahoituslähteitä ja erilaisia rahoitusmuotoja. Mikäli rahoitus ei toteudu rahana tai osakkeina, osapuolten luotettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Rahoitusyhteistyöhön hyväksytään vain luotettavat, vakavaraiset pankit ja rahoituslaitokset.

Edellisvuoden tapaan erityistä huomiota kiinnitettiin myyntisaamisiin ja luottoriskien valvontaan.

Maailmantalouden epävarmuus sekä verotussäännösten muutokset ovat kasvattaneet yritysten verotusriskejä, ja vuoden 2012 aikana verotusriskien hallinnan merkitys on kasvanut myös Uponorissa. Yritys on pyrkinyt toteuttamaan hyvää verohallintotapaa ja on ottanut veroriskien arvioinnin selkeäksi osaksi riskienhallintaprosessiaan.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Vuoden aikana ei toteutunut sellaisia riskejä eikä vireillä ollut oikeudenkäyntejä tai muita oikeudellisia tai viranomaistoimenpiteitä, joilla käytettävissä olevan tiedon mukaan olisi ollut olennainen merkitys konsernille.

Hallinto ja tilintarkastus

Vuoden 2012 varsinainen yhtiökokous 15. maaliskuuta valitsi hallitukseen uudelleen yhden vuoden toimikaudeksi Anne-Christine Silfverstolpe Nordinin, Eva Nygrenin, Jorma Elorannan, Jari Paasikiven ja Rainer S. Simonin. Hallituksen kuudenneksi jäseneksi valittiin suomalainen Jari Rosendal. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jari Paasikivi ja varapuheenjohtajaksi Jorma Eloranta.

Tilintarkastajaksi yhtiökokous valitsi KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy:n, joka nimesi päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Mikael Paulin.

Yhtiökokous päätti perustaa osakkeenomistajista tai osakkeenomistajien edustajista koostuvan pysyvän nimitystoimikunnan valmistelemaan hallituksen jäsenten valintaa ja hallituksen jäsenten palkitsemista koskevia ehdotuksia. Päätös perustui hallituksen ehdotukseen. Hallituksen mukaan on yhtiön ja sen osakkeenomistajien etujen mukaista, että suurimmat osakkeenomistajat osallistuvat hallituksen jäsenten valintaa ja palkitsemista koskevien asioiden valmisteluun.

hp

Uponor laatii erillisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvityksen. Ne ovat saatavilla tilinpäätöksen julkistuksen jälkeen yhtiön verkkosivuilla sijoittajille suunnatussa osioissa osoitteessa www.uponor.fi > Sijoittajat > Hallinto > Hallinto- ja ohjausjärjestelmä.

Osakepääoma ja osakkeet

Uponorin osakevaihto NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2012 oli 22,0 (38,2) milj. kappaletta, yhteensä 186,1 (366,2) milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2012 lopussa oli 9,60 (6,86) euroa ja liikkeellä olevan osakekannan markkina-arvo 702,8 (502,2) milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 17 788 (19 828) osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 30,2 % (24,5 %). Tarkemmat osakekohtaiset tiedot löytyvät tilinpäätöksestä.

Uponor Oyj:n osakepääoma vuonna 2012 oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944. Näissä ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia.

Ilmoitukset Uponorin osakeomistusten muutoksista: Yhdysvaltalaisen Franklin Resources Inc:n omistusosuus oli 5,05 prosenttia 2.3.2012. Yritysjärjestelyjen seurauksena yhdysvaltalaisen The Capital Group Companies Inc:n omistusosuus Uponor Oyj:stä 4.9.2012 oli 8,85 %. Vuoden aikana ei tehty muita omistukseen liittyviä muutosilmoituksia. Tarkemmat osakkeisiin ja omistukseen liittyvät luvut löytyvät tilinpäätöksestä.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous valtuutti hallituksen hankkimaan enintään 3,5 miljoonaa yhtiön omaa osaketta. Määrä vastaa noin 4,8:aa prosenttia yhtiön osakemäärästä. Osakkeet voidaan hankkia vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 7,2 miljoonan uuden osakkeen osakeannista tai yhtiön omien osakkeiden luovuttamisesta. Valtuutus on voimassa kolme vuotta päätöspäivämäärästä eteenpäin. Osakkeiden kokonaismäärä vastaa noin 9,8:ää prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Hallitus on oikeutettu päättämään kaikista osakeannin ehdoista. Osakkeita voidaan antaa osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen (suunnattu anti).

Omat osakkeet

Vuoden lopussa Uponorin hallussa oli 140 378 omaa osaketta, mikä vastaa noin 0,2:ta prosenttia osake- ja äänimäärästä.

Johdon osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä heidän yhtiön tiedossa olevat määräysvalta-yhteisönsä omistivat 31.12.2012 yhteensä 709 547 (31.12.2011: 717 269) Uponor-osaketta. Näiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista ja osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli 0,97 prosenttia.

Osakesidonnainen kannustinohjelma

Uponor Oyj:n hallitus hyväksyi maaliskuussa 2012 pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinohjelman tarjottavaksi yhtiön johdolle. Kannustinohjelman piiriin voi kuulua enintään kaksitoista konsernin johtoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma kattaa vuodet 2012 - 2014 ja on esitelty tarkemmin yrityksen verkkosivuilla.

Ohjelman tavoitteena on paitsi sitouttaa konsernin johto yritykseen myös motivoida ja palkita johtoon kuuluvia henkilöitä tavalla, joka parantaa yrityksen kannattavuutta ja tukee yrityksen strategiaa. Kannustinohjelman tarkoituksena on myös rohkaista

johtohenkilöitä hankkimaan Uponorin osakkeita, minkä toivotaan omalta osaltaan auttavan yhdenmukaistamaan yrityksen johdon, yrityksen ja muiden osakkeenomistajien etuja.

Lähiajan näkymät

Maailmantalouden kehitys jatkuu epävakaana, mutta lyhyen aikavälin kehitys näyttää rauhalliselta. Euroopassa on pyritty turvaamaan euroalueen vakaa kehitys ja toistaiseksi eri maiden taloudet ovat pysyneet kurssissa. Pohjois-Amerikan taloustilanne on alkanut elpyä ja positiivinen kehitys jatkuu vuonna 2013. Myös Aasiassa makrotalous on pysynyt suhteellisen vakaana, joskin aktiivisuus on ollut viime vuosia heikompaa.

Uponorin päämarkkina-alueilla kehityksen uskotaan jatkuvan tulevana vuonna samoilla linjoilla kuin edellisvuonna. Lounais-Euroopassa markkinatilanteen kehityksen odotetaan jatkuvan heikkona, mutta Keski- ja Pohjois-Euroopan maissa markkinoiden kehityksen uskotaan vakiintuvan tai heikkenevän vain vähän. Pohjois-Amerikan markkinoilla kasvun uskotaan jatkuvan.

Supistuneillakin markkinoilla on nähtävissä liiketoiminnan kasvua tukevia kehityslinjoja. Korjausrakentaminen on kasvussa, kestävä kehitys ja matalaenergiarakentaminen ovat nousevia trendejä ja ilmastonmuutos pakottaa varautumaan äärimmäisiin sääolosuhteisiin. Nämä kaikki lupaavat myötätuulta Uponorin sisäilmasto-, käyttövesi- ja yhdyskuntateknisille ratkaisuille.

Viime vuosina Uponorin toimintamallia, organisaatorakennetta ja tarjontaa on kehitetty tietoisesti siten, että yritys pystyy reagoimaan nopeasti kasvua tarjoaviin mahdollisuuksiin ja lisäämään volyyymejä tarpeen vaatiessa.

Uponorin johto pyrkii pitämään yhtiön taloudellisen aseman vakaana terävöittämällä yhtiön fokusta ja parantamalla kustannustehokkuutta ja rahavirtaa pitäen samalla silmät auki uusien tilaisuuksien varalta. Mikäli näkymät pysyvät heikkoina, yleiskustannuksia ja muita menoeriä on ehkä leikattava edelleen valikoiduilla markkinoilla.

Uponor antaa seuraavan ohjeistuksen vuodelle 2013:

Uponorin liikevaihdon ja liikevoiton arvioidaan kasvavan orgaanisesti hieman vuodesta 2012. Ohjeistus perustuu nykyiseen tuotevalikoimaan ja organisaatorakenteeseen sekä siihen oletukseen, ettei ulkoisessa toimintaympäristössä tapahdu merkittäviä, odottamattomia muutoksia.

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina erilaisille strategisille, operatiivisille, taloudellisille ja vahinkoriskeille. Näiden tarkempi riskianalyysi löytyy vuoden 2012 tilinpäätöksen kohdasta "Liiketoimintaan kohdistuvat riskit".

Uponor Oyj
Hallitus

lp

KONSERNIN TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT

	2012	2011	2010	2009	2008
	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
Konsernitulos (jatkuvat toiminnot), M€					
Liikevaihto	811,5	806,4	749,2	734,1	949,2
Toiminnan kulut	726,5	743,0	669,9	665,1	868,0
Poistot	28,2	29,4	29,1	32,0	31,4
Liiketoiminnan muut tuotot	0,9	1,4	2,2	4,2	1,4
Liikevoitto	57,7	35,4	52,4	41,2	51,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-8,6	-17,7	-10,7	-12,7	-10,2
Tulos ennen veroja	49,4	17,7	41,7	28,5	41,0
Tulos jatkuvista toiminnoista	32,9	1,9	27,0	17,2	30,1
Tilikauden tulos	32,8	1,6	24,7	11,5	72,5
Konsernitase, M€					
Pitkäaikaiset varat	185,6	199,8	218,3	223,1	239,1
Liikearvo	74,9	74,9	72,2	73,0	70,0
Vaihto-omaisuus	78,7	81,8	84,4	74,3	104,5
Rahavarat	17,7	29,1	11,9	13,2	53,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	141,6	129,4	110,4	115,0	128,1
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	209,9	209,2	252,1	258,0	305,6
Määräysvallattomien omistajien osuus	-	2,9	-	-	-
Varaukset	20,6	22,0	12,0	18,4	30,0
Pitkäaikaiset korolliset velat	107,6	110,2	43,5	60,2	77,0
Lyhytaikaiset korolliset velat	4,2	2,8	35,2	17,6	36,8
Korottomat velat	156,2	167,9	154,4	144,4	145,5
Taseen loppusumma	498,5	515,0	497,2	498,6	594,9
Muita tunnuslukuja					
Liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	7,1	4,4	7,0	5,6	5,4
Tulos ennen veroja (jatkuvat toiminnot), %	6,1	2,2	5,6	3,9	4,3
Oman pääoman tuotto (ROE), %	15,5	0,7	9,7	4,1	22,7
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	16,7	11,0	14,4	8,1	22,2
Omavaraisuusaste, %	42,1	41,2	50,8	51,8	51,4
Nettovelkaantumisaste, %	44,8	39,3	26,5	25,0	19,8
Korolliset nettovelat, M€	94,1	83,9	66,8	64,6	60,6
- % liikevaihdosta	11,6	10,4	8,9	8,8	6,4
Liikevaihdon muutos, %	0,6	7,6	2,1	-22,7	-9,4
Vienti Suomesta, M€	32,8	34,7	30,4	23,0	34,1
Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto, M€	717,6	709,8	658,9	644,7	836,5
Ulkomaantoiminta yhteensä, M€	718,1	714,1	659,6	645,3	837,5
Ulkomaantoiminnan osuus, %	88,5	88,6	88,0	87,9	88,2
Henkilöstö 31.12.	3 052	3 228	3 197	3 316	3 678
Henkilöstö keskimäärin	3 098	3 288	3 219	3 426	4 211
Investoinnit (jatkuvat toiminnot), M€	19,2	24,0	19,0	24,0	39,0
- % liikevaihdosta	2,4	3,0	2,5	3,5	4,1

Up

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	2012	2011	2010	2009	2008
	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS
Osakepääoma, M€	146,4	146,4	146,4	146,4	146,4
Osakemäärä 31.12., 1 000 kpl	73 207	73 207	73 207	73 207	73 207
Osakemäärä omilla osakkeilla oikaistuna, 1 000 kpl					
- vuoden lopussa	73 067	73 067	73 067	73 067	73 047
- keskimäärin	73 062	73 067	73 067	73 049	73 187
Oma pääoma, M€	209,9	209,2	252,1	258,0	305,6
Osakevaihto, M€	186,1	366,2	481,5	455,8	1 195,1
Osakevaihto, 1 000 kpl	21 963	38 155	37 389	45 815	99 227
- keskimääräisestä lukumäärästä, %	30,1	52,2	51,2	62,7	135,6
Osakekannan markkina-arvo, M€	702,8	502,2	1 013,2	1 098,1	563,7
Oikaistu tulos per osake (laimennettu), €	0,45	0,03	0,34	0,16	0,99
Oma pääoma per osake, €	2,87	2,86	3,45	3,53	4,18
Osinko, M€	¹⁾ 27,8	25,6	40,2	36,5	62,1
Osinko per osake, €	¹⁾ 0,38	0,35	0,55	0,50	0,85
Efektiivinen osinkotuotto, %	4,0	5,1	4,0	3,3	11,0
Osinko per tulos, %	84,4	1 018,5	162,5	316,3	85,9
PE-luku	21,3	199,7	40,9	94,9	7,8
Osakkaiden antikorjatut vaihtokurssit, €					
- yllin	10,00	14,25	15,66	15,10	18,91
- alin	6,77	6,03	10,58	6,80	6,10
- keskiarvo	8,47	9,57	12,88	9,95	12,04

Tunnuslukujen laskentaperusteet on esitetty sivulla 15.

Taulukon huomautukset:

1) hallituksen ehdotus

Keskimääräisessä osakemäärässä on otettu huomioon ostettujen omien osakkeiden vaikutus.

4p

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus, keskiarvo}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat, keskiarvo}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}} \times 100$
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat – rahat, pankkisaamiset ja rahoitusomaisuusarvopaperit
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}} \times 100$
Efektiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}} \times 100$
Hinta/voittosuhte, P/E	=	$\frac{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}{\text{Tulos per osake}}$
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa x viimeinen kaupantekokurssi
Osakkeen keskiarvo	=	$\frac{\text{Osakkeiden euro-määräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

		2012	2011
Jatkuvat toiminnot	Liite		
Liikevaihto	2	811,5	806,4
Hankinnan ja valmistuksen kulut		500,7	513,5
Bruttokate		310,8	292,9
Liiketoiminnan muut tuotot	7	0,9	1,4
Varastointimenot		31,8	31,1
Myynnin ja markkinoinnin kulut		161,3	157,9
Hallinnon kulut		44,6	43,0
Liiketoiminnan muut kulut	7	16,3	26,9
Kulut		254,0	258,9
Liikevoitto	2	57,7	35,4
Rahoitustuotot	10	27,0	18,2
Rahoituskulut	10	35,6	35,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0,3	-
Tulos ennen veroja		49,4	17,7
Tuloverot	11	16,5	15,8
Tulos jatkuvista toiminnoista		32,9	1,9
Lopetetut toiminnot			
Lopetettujen toimintojen tulos		-0,1	-0,3
Tilikauden tulos		32,8	1,6
Muut laajan tuloksen erät			
Muuntoerot		0,6	2,0
Rahavirran suojaukset, verojen jälkeen		-0,7	-2,8
Nettoinvestoinnin suojaus		-3,5	-4,6
Kaudelle kirjatut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		-3,6	-5,4
Tilikauden laaja tulos		29,2	-3,8
Kauden tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		32,8	2,5
Määräysvallattomille omistajille		-	-0,9
Kauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		29,2	-2,9
Määräysvallattomille omistajille		-	-0,9
Osakekohtainen tulos, €	12	0,45	0,03
- Jatkuvat toiminnot		0,45	0,03
- Lopetetut toiminnot		0,00	0,00
Osakekohtainen tulos laimennettuna, €		0,45	0,03
- Jatkuvat toiminnot		0,45	0,03
- Lopetetut toiminnot		0,00	0,00

1/2

KONSERNITASE

		31.12.2012	31.12.2011
Varat	Liite		
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		18,6	22,3
Liikearvo		74,9	74,9
Muut aineettomat hyödykkeet		0,2	0,1
Keskeneräiset hankinnat		0,0	0,0
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	13	93,7	97,3
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		10,8	11,9
Rakennukset ja rakennelmat		42,6	48,0
Koneet ja kalusto		78,0	75,6
Muut aineelliset hyödykkeet		12,3	11,6
Keskeneräiset hankinnat		8,7	14,5
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	14	152,4	161,6
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset			
Osuudet osakkuusyhtiöissä	16	0,1	0,0
Muut osakkeet ja osuudet	17	0,2	0,2
Pitkäaikaiset saamiset	18	0,5	2,4
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		0,8	2,6
Laskennalliset verosaamiset	23	13,6	13,2
Pitkäaikaiset varat yhteensä		260,5	274,7
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	19	78,7	81,8
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		107,3	106,6
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		15,1	2,4
Siirtosaamiset		4,6	5,5
Muut saamiset		14,6	14,9
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	20	141,6	129,4
Rahavarat	21	17,7	29,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä		238,0	240,3
Varat yhteensä		498,5	515,0

KONSERNITASE

		31.12.2012	31.12.2011
Oma pääoma ja velat			
	Liite		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	22		
Osakepääoma		146,4	146,4
Ylikurssirahasto		50,2	50,2
Muut rahastot		-0,5	0,2
Kertyneet muuntoerot		-15,4	-12,5
Kertyneet voittovarot		-3,6	22,4
Tilikauden tulos		32,8	2,5
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		209,9	209,2
Määräysvallattomien omistajien osuus		-	2,9
Oma pääoma yhteensä		209,9	212,1
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	26	107,6	110,2
Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet	24	18,8	21,1
Varaukset	25	5,1	5,2
Laskennallinen verovelka	23	14,8	12,2
Muut pitkäaikaiset velat		0,4	0,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä		146,7	148,9
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	26	4,2	2,8
Ostovelat		43,3	45,7
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		2,9	6,1
Varaukset	25	15,5	16,8
Muut lyhytaikaiset velat	27	76,0	82,6
Lyhytaikaiset velat yhteensä		141,9	154,0
Velat yhteensä		288,6	302,9
Oma pääoma ja velat yhteensä		498,5	515,0

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

	Liite	1.1. - 31.12.2012	1.1. - 31.12.2011
Liiketoiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Tilikauden tulos		32,8	1,6
Oikaisuerät:			
Poistot		28,2	29,4
Arvonalentumiset		-	16,8
Tuloverot		16,5	15,8
Korkotuotot		-0,5	-1,8
Korkokulut		5,6	6,9
Liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot		0,4	-0,3
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		-0,3	-0,2
Muut rahavirran oikaisuerät		-5,3	-1,4
Tulorahoitus		77,4	66,8
Nettokäyttöpääoman muutos			
Saamiset		-3,5	-12,3
Vaihto-omaisuus		-2,0	2,7
Korottomat velat		-2,1	22,0
Nettokäyttöpääoman muutos		-7,6	12,4
Maksetut verot		-30,2	-16,5
Maksetut korot		-7,4	-6,3
Saadut korot		0,5	2,0
Liiketoiminnan rahavirta		32,7	58,4
Investointien rahavirta			
Tytäryritysten ja liiketoimintojen myynnit *	6	7,6	-
Osakehankinnat	4	-	-6,4
Osakemyynnit		0,0	0,1
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-19,2	-24,0
Käyttöomaisuuden myyntituotot		1,2	1,1
Saadut osingot		0,2	0,0
Lainasaamisten takaisinmaksut		0,0	0,1
Investointien rahavirta		-10,2	-29,1
Rahavirta ennen rahoitusta		22,5	29,3
Rahoituksen rahavirta			
Lainojen nostot		46,3	162,1
Lainojen takaisinmaksut		-47,3	-113,7
Lyhytaikaisten lainojen muutokset		0,5	-18,3
Osingonjako		-25,6	-40,2
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	5	-6,2	-
Rahoitusleasingosimukset		-1,5	-2,0
Rahoituksen rahavirta		-33,8	-12,1
Rahavarojen muuntoerot		-0,1	0,0
Rahavarojen muutos		-11,4	17,2
Rahavarat 1.1.		29,1	11,9
Rahavarat 31.12.		17,7	29,1
Muutos taseen mukaan	21	-11,4	17,2

* Yllä tytäryritysten liiketoimintojen myynneissä on esitetty myyntihetken rahavarojen vähennys

LASKELMA OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

	Osakemäärä, ulkona olevat (1 000)	Osake- pääoma	Ylikursssi- rahasto	Muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Sijoitus- rahasto	Omat osakeet	Kertyneet muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuluva oma pääoma	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2012	73 047	146,4	50,2	1,7	0,1	-1,6	-1,2	-12,5	26,1	209,2	2,9	212,1
Tilikauden laaja tulos						-0,7		-2,9	32,8	29,2		29,2
Maksetut osingot									-25,6	-25,6		-25,6
Siirrot rahastojen välillä				0,0					0,0	-		-
Osakepalkkio-ohjelma	20						0,2		0,2	0,4		0,4
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta									-3,3	-3,3	-2,9	-6,2
Muut oikaisut									0,0	0,0		0,0
Oma pääoma 31.12.2012	73 067	146,4	50,2	1,7	0,1	-2,3	-1,0	-15,4	30,2	209,9	-	209,9
Oma pääoma 1.1.2011	73 047	146,4	50,2	1,6	0,1	1,2	-1,2	-9,8	83,6	252,1	-	252,1
Tilikauden laaja tulos						-2,8		-2,6	2,5	-2,9	-0,9	-3,8
Maksetut osingot									-40,2	-40,2		-40,2
Siirrot rahastojen välillä				0,0					0,0	-		-
Osakepalkkio-ohjelma									0,1	0,1		0,1
Muut oikaisut				0,1				-0,1	0,1	0,1	3,8	3,9
Oma pääoma 31.12.2011	73 047	146,4	50,2	1,7	0,1	-1,6	-1,2	-12,5	26,1	209,2	2,9	212,1

Lisätietoja, kts liite 22.

Up

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Uponor on kansainvälisesti toimiva talo- ja yhdyskuntateknisiä ratkaisuja tarjoava teollisuuskonserni. Konsernin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta raportoitavasta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa; Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Yhdyskuntateknikka. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti.

Konsernin emoyritys on Uponor Oyj. Uponor Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on:

Uponor Oyj
PL 37, Äyritie 20
01511 Vantaa
Puh. 020 129 211, faksi 020 129 2841

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa verkko-osoitteesta www.uponor.fi tai konsernin emoyhtiön yllämainitusta osoitteesta.

Uponor Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 12.2.2013 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Uponor-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu 31.12.2012 voimassa olevia IAS – ja IFRS –standardeja sekä niiden SIC ja IFRIC –tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n IAS-asetuksessa N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöainsäädäntövaatimusten mukaiset. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina (M€) ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla esitetyissä laskentaperiaatteissa ole toisin mainittu.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja tietoa harkintaan perustuvista ratkaisuista. Nämä vaikuttavat varojen ja velkojen määrään taseessa, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen tilinpäätöksessä sekä tilikauden tuottoihin ja kuluihin. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, ja siksi on mahdollista, että toteutumat poikkeavat käytetyistä arvoista.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Uponor Oyj:n lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kanssa yli puolet äänivallasta. Tytäryhtiöiksi katsotaan kaikki yhtiöt, joiden osakekannan äänimäärästä Uponor Oyj omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 % tai joissa sillä muuten on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista taloudellisen hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Vuoden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt on otettu mukaan siitä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa siihen saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmällä. Hankintamenomenetelmän mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä, ja se osa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta on liikearvoa. IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti IFRS-siirtymispäivää (1.1.2004) aikaisempia yrityshankintoja ei ole oikaistu IFRS-periaatteiden mukaisiksi, vaan liikearvo vastaa suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaista kirjanpitoarvoa. Konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat, saamiset,

42

velat, realisoitumattomat sisäiset katteet ja konsernin sisäiset osingot eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on 20–50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa. Osuudet osakkuusyhtiöissä on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetään tuloslaskelmassa erikseen. Jos konsernin osuus osakkuusyhtiön tappiosta ylittää sen kirjanpitoarvon, osuutta ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyhtiöiden velvoitteiden täyttämiseen.

Ulkomaan rahan määräiset erät ja valuuttakurssimuutokset

Kukin yhtiö muuntaa omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset tapahtumat toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän valuuttakurssia käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset monetaariset erät muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakurssia. Normaalin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina, kun taas rahoitukseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä. Lisäksi emoyhtiön ulkomaisille tytäryhtiöille antamien omaa pääomaa korvaavien lainojen kurssierot on käsitelty muuntoerona konsernitilinpäätöksessä. Tytäryhtiöiden myyntien ja lopettamisten sekä olennaisten pääomapalautusten yhteydessä realisoituneet muuntoerot tuloutetaan konsernin laajaan tuloslaskelmaan.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät luokitellaan myytävänä olevaksi, kun yritys yksittäisen suunnitelman mukaisesti päättää luopua erillisestä, merkittävästä liiketoimintayksiköstä, jonka varat, velat ja taloudellinen tulos voidaan erottaa toiminnallisesti ja taloudellista raportointia varten (rahavirtaa tuottava yksikkö). Myytävänä oleva pitkäaikainen omaisuuserä esitetään erillisenä eränä konsernin taseessa. Lopetetun toiminnon tulos sekä toiminnon lopettamisesta syntyvä voitto tai tappio esitetään erillisenä eränä konsernin tuloslaskelmassa. Lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Konsernilla ei ole myytäväksi luokiteltuja omaisuuseriä tilinpäätöshetkellä eikä vertailukautena.

Tuloutusperiaate

Tuotteiden myynnistä saadut tuotot kirjataan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle sovittujen toimitusehtojen mukaisesti eikä konsernilla enää ole tuotteiden hallintaoikeutta tai todellista määräysvaltaa. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, annetuilla alennuksilla sekä valuuttamääräisten myyntien kurssieroilla. Projektiliiketoimintayhtiöt tulouttavat keskeneräiset pitkäaikaiset toimitukset valmistusasteen mukaisesti, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusastetta mitataan syntyneiden kustannusten osuudella hankkeen arvioituista kokonaiskustannuksista.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä ja ne sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuotekehitysmenot kirjataan myös kuluksi toteutumishetkellä, elleivät tuotekehitysmenojen taseeseen aktivoiminen edellytyksenä olevat kriteerit täyty. Tuotekehitysmenot aktivoidaan aineettomina hyödykkeinä taseeseen ja poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kun tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja tietyt muut kriteerit, kuten tuotteen tekninen toteutettavuus ja kaupallinen hyödynnettävyys, ovat varmistuneet. Konsernilla ei ole taseeseen aktivoituja tuotekehitysmenoja, jotka täyttäisivät aktivointikriteerit.

Eläkejärjestelyt

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia sääntöjä ja käytäntöjä. Niiden määrät perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin tai vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin. Konsernilla on maksu- ja etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä.

Maksupohjaisissa järjestelyissä eläkemaksut suoritetaan vakuutusyhtiölle, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksuvelvoitteita. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaisissa järjestelyistä taseen eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla ja oikaistuna vakuutusmatemaattisilla voitoilla ja tappioilla sekä takautuvaan työsuoritukseen perustuvilla menoilla. Eläkevelvoite määritetään käyttäen ennakoituun etuusoikeyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkevelvoitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeellelaskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa. Eläkemenot etuuspohjaisista järjestelyistä kirjataan kuluksi jaksottamalla kustannukset työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle.

Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle jaksotettuina siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 % eläkevelvoitteesta tai 10 % varojen käyvästä arvosta.

Liikevoitto

Liikevoitto on tuloslaskelman erä, joka saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään varsinaiseen liiketoimintaan kuuluvat menot.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenuun ja jaksotetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaa kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikausien tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, jotka perustuvat kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettuun verotettavaan tuloon. Tuloslaskelman veroihin kirjataan myös aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutokset. Laskennallinen verovelka tai –saaminen lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista käyttäen tilinpäätöshetkellä hyväksytyjä verokantoja. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, joka todennäköisesti on käytettävissä tulevien tilikausien verotettavaa tuloa vastaan.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo sisältää tulevia taloudellisia hyötyjä omaisuuseristä, joita konserni ei yritysosaston yhteydessä voi määrittää ja kirjata erikseen. Liikearvo lasketaan hankintamenon ja hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon erotuksena hankintahetkellä. Liikearvot on kohdistettu liiketoimintasegmenteille, ja ne testataan vuosittain mahdollisten arvonalentumisten varalta. Liikearvosta ei tehdä poistoja, mutta sille tehdään arvonalentumistesti vuosittain. Konserniyksikön lopettamisesta tai myymisestä aiheutuvat voitot ja tappiot sisältävät myyntiin yksikköön liittyvän liikearvon määrän.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät tavaramerkit, patentit, tekijänoikeudet, aktivoidut kehittämismenot ja ohjelmistojen lisenssit. Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenuunsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden aineellinen käyttöomaisuus on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenuunsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaan kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Uudistus- ja perusparannushankkeiden menot lisätään taseen kirjanpitoarvoon silloin, kun on

todennäköistä, että yritykselle koituu taloudellista hyötyä yli olemassa olevan hyödykkeen alun perin arvioidun tuottotason.

Käyttöomaisuuden luovutuksista, myynneistä tai käytöstä poistamisista johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot esitetään liiketoiminnan muina tuottoina ja myyntitappiot liiketoiminnan muina kuluina.

Poistot

Konserniyhtiöiden aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä kertyneillä tasapoistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalennuksilla. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä ei katsota olevan taloudellista vaikutusaikaa. Muiden omaisuusryhmien arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

	vuotta
Rakennukset	20 - 40
Tuotantokoneet ja -laitteet	8 - 12
Muut koneet ja laitteet	3 - 15
Konttori- ja myymäläkalusto	5 - 10
Kuljetusvälineet	5 - 7
Aineettomat hyödykkeet	3 - 10

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkastetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Julkiset avustukset

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät yhtiön saamat avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenoa ja kirjataan tuloslaskelmaan pienentämään hyödykkeestä kirjattavia poistoja. Muut yhtiön saamat avustukset kirjataan tuloslaskelmaan tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät. Tällaiset avustukset esitetään avustuksen kohteeseen liittyvien kulujen vähennyksenä.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan jatkuvasti mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Jos arvonalentumiseen viittaavia tekijöitä ilmenee, arvioidaan kyseessä olevasta omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuneilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä kyseessä olevan omaisuuserän kerryttämät arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttaus perustuu sellaiseen korkotasoon, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta. Arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla. Rahavirtaa tuottava yksikkö on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja sen rahavirrat on erotettavissa muista rahavirroista.

Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio perutaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut muutos arvioissa, joita on käytetty määritettäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalennusta ei kuitenkaan peruuteta yli sen tasearvon, joka oli voimassa ennen aiempien tilikausien arvonalennuskirjauksia. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään kerran vuodessa. Jos merkkejä alaskirjausriskistä havaitaan, suoritetaan testaus useammin.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Ne merkitään taseessa aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Vuokratut hyödykkeet arvostetaan niiden käypään arvoon vuokrasopimuksen alkamisajankohtana tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vastaavat leasingvuokravastuut, joista vähennetään rahoituskustannukset, sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingsovimuksen voimassaoloaikana.

Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhemmän vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisena. Saaminen kirjataan nykyarvoon. Konsernilla ei ole vuokralle annettuja hyödykkeitä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on vaihto-omaisuushyödykkeestä tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava hinta vähennettynä sen valmiiksi saattamisella sekä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää muuttuvien kulujen lisäksi niille kohdistetun osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, josta vapautuminen todennäköisesti edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa oikeudellisen menetyksen, ja tämän velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksina voivat olla muun muassa ympäristövaraukset, takuuvaraukset, uudelleenjärjestelymenot sekä tappiolliset sopimukset. Varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa kyseisten kulujen ryhmään. Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä.

Ehdolliset varat ja velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman toteutuessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttymistä tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat, lyhytaikaiset pankkitalletukset sekä muut lyhytaikaiset, erittäin likvidit sijoitukset, jotka erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa. Rahavarat arvostetaan taseessa hankintamenoon. Käytössä oleva pankkitili luottolimiitti kirjataan lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: tulosvaikuttaisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Rahoitusvarojen myynnit ja ostot huomioidaan kirjanpidossa kaupantekopäivänä.

Tulosvaikuttaisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahavaroja, jotka arvostetaan käypään arvoon. Ne on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Tähän ryhmään kuuluvat myös johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Korko- ja valuuttajohdannaiset kirjataan hankittaessa taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon, ja ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käypä arvo määritetään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai tulevien arvioitujen kassavirtojen nykyarvoa. Käyvän arvon muutokset sekä realisoituneet että realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tulosvaikuttaisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältyvät muihin saamisiin taseessa.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat rahoitusvaroja, jotka erääntyvät määrättynä päivänä, ja konsernilla on aikomus ja kyky pitää ne eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksoitettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Konsernilla ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia tilinpäätöshetkellä.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahavaroja, joita ei noteerata julkisilla markkinoilla ja joilla on kiinteä tai määritettävissä oleva maksupäivä, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Ne arvostetaan jaksoitettuun hankintamenoon. Myyntisaamiset arvostetaan

niiden odotettuun käypään arvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä myyntisaamisten arvonalennuksilla. Myyntisaamisista tehdään arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan takaisin alkuperäisin ehdoin. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, velallisen todennäköinen konkurssi tai maksujen laiminlyönti ovat viitteitä myyntisaamisten todennäköisestä arvonalentumisesta. Lainasaamisen arvonalentumista arvioidaan samoin kriteerein kuin myyntisaamisten arvonalentumista.

Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat noteeratuista ja noteeraamattomista osakkeista ja sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää tai muita soveltuvia arvostusmalleja. Osakkeet ja sijoitukset, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, arvostetaan hankintamenoon. Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman arvomuutosrahastoon verovaikutus huomioiden. Käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on pysyvästi alentunut niin, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahoitusvelat

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvelat kirjataan käypään arvoon. Tähän ryhmään luokitellaan johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joiden käypä arvo on negatiivinen.

Muut rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin ne arvostetaan efektiivisen koron menetelmää käyttäen jaksotettuun hankintamenoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Muut rahoitusvelat sisältävät pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat ja ostovelat.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Rahoitusjohdannaisia käytetään suojaustarkoituksiin, ja ne kirjataan hankittaessa taseeseen käypään arvoon. Ne arvostetaan myöhemmin käypään arvoon jokaisena raportointikauden päätöspäivänä. Johdannaiset luokitellaan joko rahavirtojen suojauksiin, ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksiin tai suojauksiin, joihin suojauslaskentaa ei sovelleta. Suojauslaskennan soveltamisen ulkopuolelle jäävien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Johdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

Rahavirtojen suojausta käytetään sähköjohdannaisiin ja korkojohdannaisiin. Nettosijoitusten suojausta käytetään niihin valuuttajohdannaisiin, jotka suojaavat nettosijoituksiksi määriteltujen vieraassa valuutassa olevien sisäisten lainojen valuuttariskejä. Suojausohjelmat dokumentoidaan IAS 39 vaatimusten mukaisesti, ja suojauslaskennan alaisten johdannaisten tehokkuus testataan sekä suojaussuhteen alkaessa että suojaussuhteen olemassaoloaikana.

Rahavirtojen suojaukseen kohdistettujen johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan oman pääomaan suojausrahastoon siltä osin, kun suojaus on tehokas. Nettosijoituksia suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos spot-kurssin muutoksen osalta kirjataan oman pääoman muuntoeroihin ja korkoeron muutoksen osalta tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Omaan pääoman kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tulokseen samoilta kausilta, joilla suojaavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen: sähköjohdannaiset hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaiset rahoituseriin.

Suojauksen tehoton osuus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan: sähköjohdannaisten osalta hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaisten osalta rahoituseriin.

Osakeperusteiset maksut - johdon kannustinjärjestelmä

Osakeperusteisiin maksuihin liittyvät kulut kirjataan tuloslaskelmaan, ja taseeseen kirjataan vastaava velka rahana selvitettävien osakeperusteisten maksujen osalta. Taseen velka arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Osakkeina selvitettävien osakeperusteisten maksujen osalta kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava oman pääoman lisäys.

Omat osakkeet

Omat osakkeet on esitetty tilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä. Tunnuksilaskennassa omien osakkeiden vaikutus on eliminoitu. Omat osakkeet vaikuttavat avaintunnuksien laskentaan IAS 33:n mukaisesti.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana yhtiökokous on vahvistanut osingon maksettavaksi.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden toteutumat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja käytetyistä oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto joutuu tekemään päätöksiä laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyen. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevissa IFRS -säännöksissä on mahdollisuus valita eri kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapojen väliltä.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Aikaisemmat kokemukset ja tulevaisuutta koskevat oletukset, joiden uskotaan tilinpäätöshetkellä olevan perusteltuja, vaikuttavat tehtyihin arvioihin. Konsernissa seurataan arvioiden ja oletusten toteutumista säännöllisesti käyttämällä sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Muutokset arvioissa ja oletuksissa ovat mahdollisia, ja niiden vaikutus merkitään tilinpäätökseen sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai oletusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Arvioita on käytetty määrittäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, muun muassa tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, kuten laskennallisia verosaatavia ja muita saatavia, aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisia pitoaikoja, varauksia, eläkevastuita ja liikearvojen arvonalentumisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät liikearvon arvonalentumistestauksiin ja etuuspohjaisiin eläkevelvoitteisiin. Näihin liittyvien laatimisperiaatteiden soveltaminen edellyttää merkittävien arvioiden ja oletusten tekemistä. Epävarmuutta sisältyy liikearvon arvonalentumistestausten yhteydessä tehtäviin oletuksiin tulevista kassavirroista ja diskonttokoron määrittämiseen. Arvonalentumistesteissä diskonttokorkona käytetään konsernin keskimääräistä pääoman kustannusta (WACC), joka määritetään valuutta-alueittain. Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvo perustuu vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka perustuvat oletamuksiin ja arvioihin muun muassa varojen ja velkojen arvostamiseen käytetystä diskonttokorosta, varojen odotetusta tuotosta, inflaation ja palkkatason kehityksestä.

Vuonna 2012 käyttöön otetut uudet ja uudistetut IFRS-standardit

Seuraavat uudet ja uudistetut standardit on otettu käyttöön tässä konsernitilinpäätöksessä. Näiden uusien ja uudistettujen standardien käyttöön otolla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen, mutta niillä voi olla vaikutusta tulevien liiketoimien ja tapahtumien tilinpäätöskäsittelyyn.

- Muutos IAS 12:een *Tuloverot* (voimaan 1.1.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IAS 12 vaati aikaisemmin yhteisöä arvioimaan, mikä osa taseessa käypään arvoon arvostetun erän kirjanpitoarvosta on kerrytettävissä jatkuvasta käytöstä (kuten vuokratuottoina) ja mikä osa omaisuuserän myynnistä. Muutoksen mukaan käypään arvoon arvostettujen sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvon oletetaan lähtökohtaisesti kertyvän omaisuuserän myynnistä.
- Muutos IFRS 7:ään *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* (voimaan 1.7.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos tuo lisää läpinäkyvyyttä rahoitusinstrumenttien luovutuksia koskevien liiketoimien esittämiseen ja parantaa käyttäjien mahdollisuuksia saada käsitys rahoitusinstrumenttien luovutuksiin liittyvistä riskeistä ja näiden riskien vaikutuksesta yhteisön taloudelliseen asemaan, erityisesti kun kyseessä on rahoitusvarojen arvopaperistaminen.

Vuonna 2013 käyttöön tulevat uudet ja uudistetut IFRS-standardit

- *Muutos IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen* (voimaan 1.7.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti myöhemmin tulosvaikutteisiksi tiettyjen ehtojen täytyessä. Uponor tulee ryhmittelemään laajan tuloksen erät muutoksen mukaisesti.
- *Muutos IAS 19:ään Työsuhde-etuudet* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset tarkoittavat, että kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot tulee jatkossa kirjata välittömästi muihin laajan tuloslaskelman eriin, toisin sanoen ns. putkimenetelmästä luovutaan ja rahoitusmeno määritetään nettorahastointiin perustuen. Muutos tulee kasvattamaan konsernin raportoimaa työsuhde-etuuksiin liittyvää velvoitetta. Nettokorko tulee korvaamaan korkomenot ja

järjestelyyn kuuluvien varojen odotetun tuoton. Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot tullaan esittämään liiketoiminnan kuluissa ja nettokorko rahoituskuluissa. Tällä hetkellä kaikki työsuhte-etuuksiin liittyvä raportoidaan liiketoiminnan kuluissa. Tällä muutoksella ei ole olennaista vaikutusta Uponorin tilinpäätökseen.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, joita konserni ei ole vielä soveltanut. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien. Konserni on käynnistänyt toimenpiteet näiden uusien ja uudistettujen standardien vaikutusten arvioimiseksi.

- **IFRS 9 Rahoitusinstrumentit** (voimaan 1.1.2015 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 9 on ensimmäinen vaihe laajempaa projektia, joka tähtää IAS 39:n korvaamiseen uudella standardilla. IFRS 9 mukainen rahoitusvarojen luokittelu ja arvostaminen riippuu yrityksen liiketoimintamallista ja sopimukseen perustuvien rahavirtojen ominaispiirteistä. Rahoitusvelkojen luokittelua ja arvostamista koskevat säännöt perustuvat pitkälti nykyisiin IAS 39 vaatimuksiin. IFRS 9 merkittävimmät keskeneräiset osat koskevat arvonalentumista ja suojauslaskentaa. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- **IFRS 10 Konsernitilinpäätös** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi määrittää olemassa olevien periaatteiden mukaisesti määräysvallan keskeiseksi tekijäksi, kun ratkaistaan, tuleeko yhteisö yhdistellä konsernitilinpäätökseen. Lisäksi standardissa annetaan lisäohjeistusta määräysvallan määrittelystä silloin, kun sitä on vaikea arvioida. EU on hyväksynyt standardin siten että sitä on pakollista noudattaa 1.1.2014 ja myöhemmin alkavilla tilikausilla, sallien kuitenkin myös aikaisemman käyttöönoton.
- **IFRS 11 Yhteisjärjestelyt** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi painottaa yhteisten järjestelyiden kirjanpidollisessa käsittelyssä niistä seuraavia oikeuksia ja velvoitteita ennemmin kuin niiden oikeudellista muotoa. Yhteisjärjestelyjä on kahden tyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Standardi edellyttää, että yhteisyritysten raportoinnissa käytetään yhtä menetelmää, pääomaosuusmenetelmää, eikä aiempi suhteellisen yhdistelyn vaihtoehto ole enää sallittu. EU on hyväksynyt standardin siten että sitä on pakollista noudattaa 1.1.2014 ja myöhemmin alkavilla tilikausilla, sallien kuitenkin myös aikaisemman käyttöönoton.
- **IFRS 12 Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää liitetietovaatimukset koskien erilaisia osuuksia muissa yhteisöissä, mukaan lukien osakkuusyhtiöt, yhteiset järjestelyt, erityistä tarkoitusta varten perustetut yhtiöt ja muut, taseen ulkopuolelle jäävät yhtiöt. EU on hyväksynyt standardin siten että sitä on pakollista noudattaa 1.1.2014 ja myöhemmin alkavilla tilikausilla, sallien kuitenkin myös aikaisemman käyttöönoton.
- **IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin tarkoituksena on lisätä yhdenmukaisuutta, sillä se antaa täsmällisen käyvän arvon määrittämisen ja yhdistää samaan standardiin vaatimukset käyvän arvon määrittämiselle sekä vaadittaville liitetiedoille. Käyvän arvon käyttöä ei laajenneta, mutta annetaan ohjeistusta sen määrittämisestä silloin, kun sen käyttö on sallittu tai sitä on vaadittu jossain toisessa standardissa.
- **IAS 27 (uudistettu 2011) Erillistilinpäätös** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka ovat jääneet jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat on sisällytetty uuteen IFRS 10:een. EU on hyväksynyt standardin siten, että sitä on pakollista noudattaa 1.1.2014 ja myöhemmin alkavilla tilikausilla, sallien kuitenkin myös aikaisemman käyttöönoton.
- **IAS 28 (uudistettu 2011) Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena. EU on hyväksynyt standardin siten, että sitä on pakollista noudattaa 1.1.2014 ja myöhemmin alkavilla tilikausilla, sallien kuitenkin myös aikaisemman käyttöönoton.
- **Muutos standardiin IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa** (voimaan 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla) sekä **muutos standardiin IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutosten tarkoituksena on selventää nykyisiä rahoitusvarojen ja -velkojen toisistaan vähentämistä koskevia sääntöjä sekä lisätä kuittausoikeutta koskevia liitetietoja tietyissä erityistilanteissa.
- **Muutos IFRS 10:een Konsernitilinpäätös, IFRS 11:een Yhteisjärjestelyt ja IFRS 12:een Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksen tarkoituksena on ohjeistaa uusien standardien käyttöönoton

siirtymävaihetta niin että vaatimuksia edellisten tilikausien muuttamista vertailukelpoisiksi rajoitetaan ainoastaan edelliseen tilikauteen. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- Muutos IFRS 10:een Konsernitilinpäätös, IFRS 12:een Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä ja IAS 27:ään Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös (voimaan 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksen tarkoituksena on vapauttaa sijoitusyhteisöjen tarvetta yhdistellä tietynlaisia tytäryhtiöitä konsernitilinpäätökseen ja sen sijaan edellyttää sijoituksen arvostamista käypään arvoon tulosvaikutteisesti IFRS 9 tai IAS 39 standardien mukaisesti. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (Annual Improvements to IFRSs 2009–2011 (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements –menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutokset koskevat yhteensä viittä standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain mutta muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

2. Toimintasegmentit

Uponorin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Yhdyskuntatekniikka. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti. Raportoivat segmentit ovat yksilöityjä toimintasegmenttejä, joita ei ole yhdistelty.

Talotekniikka – Eurooppa vastaa talotekniikan liiketoiminnoista Euroopassa sekä vientitoiminnoista niihin Euroopan ulkopuolisiin maihin, joissa Uponorilla ei ole omaa toimintaa. Talotekniikka – Pohjois-Amerikka vastaa talotekniikan liiketoiminnasta Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Talotekniikka Uponorissa tarkoittaa lähinnä asuin-, liike- ja julkisten rakennusten sisäilma- ja käyttövesiputkijärjestelmiä. Talotekniikan asiakkasunta koostuu pääosin LVI-asennusliikkeistä ja rakennusyhtiöistä.

Yhdyskuntatekniikka vastaa yhdyskuntateknisistä liiketoiminnoista Pohjoismaissa ja Baltian maissa. Sen tuotteita ja palveluja, kuten kunnallisteknisiä painevesiputkistoja sekä viemärointi- ja jätevesijärjestelmiä, myydään kunnallistekniikan uudis- tai korjausrakentamista harjoittaville laitos- ja yritysasiakkaille.

Muut -segmentti sisältää konsernitoiminnot sekä yhtiöt, joissa ei ole liiketoimintaa.

Taloudellisten tavoitteiden asettaminen ja seuranta kohdistuvat lähinnä liiketoimintayksiköiden liikevaihto- ja liikevoittolukuihin sekä liikevoittoon kohdistuvien kustannustekijöiden seurantaan ja operatiivisen nettokäyttöpääoman määrään. Konsernin resursseja johdetaan muun muassa kohdentamalla investointeja liiketoimintatarpeiden pohjalta sekä mitoittamalla henkilöstön määrä ja osaaminen vastaamaan liiketoimintaprosessien tarpeita.

Segmenttien raportointi noudattaa konsernin laadintaperiaatteita. Segmenttien välinen liiketoiminta on markkinaperusteista ja kaikki segmenttien väliset myynnit sekä sisäiset katteet eliminoidaan konsolidoinnin yhteydessä.

Segmenttien tuotto vastaa liikevaihtoa ja segmenttien tuloksella tarkoitetaan liikevoittoa konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuloslaskelmaerät sisältävät segmentin jatkuvat toiminnot ja tase-erät muodostuvat kunkin tilinpäätöshetken konsernirakenteen mukaisesti. Jatkuvat toiminnot eivät sisällä Irlannista vuonna 2008 myytyä yhdyskuntateknistä liiketoimintaa.

Vuoden 2012 aikana myydyn Hewing GmbH:n tuotot, tulos, varat ja velat ovat sisältyneet segmenttiin Talotekniikka – Eurooppa. Vuonna 2011 kirjattu Hewing GmbH:n liittyvä arvonalentuminen 10,5 miljoonaa euroa on raportoitu Muut -segmentissä, koska yhtiön omistava holding-yhtiö kuuluu kyseiseen segmenttiin.

Segmenttien varat sisältävät tase-erät, jotka ovat joko suoraan tai perustellusti kohdistettavissa liiketoimintasegmenteille. Varat koostuvat pääasiassa korottomista varoista kuten aineellisista ja aineettomista käyttöomaisuushyödykkeistä, vaihto-omaisuudesta, toimintaan liittyvistä siirtävistä eristä sekä myyntisaamisista ja muista saamisista.

Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot	2012		Yhteensä
	Ulkoinen	Sisäinen	
Talotekniikka - Eurooppa	517,3	0,4	517,7
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	151,1	-	151,1
Yhdyskuntatekniikka	143,1	5,9	149,0
Eliminoinnit	-	-6,3	-6,3
Uponor-konserni	811,5	-	811,5

Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot	2011		Yhteensä
	Ulkoinen	Sisäinen	
Talotekniikka - Eurooppa	543,2	0,7	543,9
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	121,5	-	121,5
Yhdyskuntatekniikka	141,7	8,0	149,7
Eliminoinnit	-	-8,7	-8,7
Uponor-konserni	806,4	-	806,4

Segmentin tulos, jatkuvat toiminnot	2012	2011
Talotekniikka - Eurooppa	47,2	41,7
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	17,8	10,1
Yhdyskuntatekniikka	0,0	-2,4
Muut	-6,1	-14,0
Eliminoinnit	-1,2	0,0
Uponor-konserni	57,7	35,4

Segmentin poistot ja arvonalentumiset, jatkuvat toiminnot		
Talotekniikka - Eurooppa	11,4	13,0
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	6,0	5,5
Yhdyskuntatekniikka	5,9	6,2
Muut *)	4,4	14,7
Eliminoinnit	0,5	0,5
Uponor-konserni	28,2	39,9

*) 2011 sisältää Hewing GmbH arvonalentumisen 10,5 M€

Segmentin investoinnit, jatkuvat toiminnot		
Talotekniikka - Eurooppa	7,8	13,6
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	5,9	3,6
Yhdyskuntatekniikka	4,2	5,4
Muut	1,3	1,4
Uponor-konserni	19,2	24,0

Segmentin varat		
Talotekniikka - Eurooppa	364,0	433,9
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	119,6	130,0
Yhdyskuntatekniikka	84,4	83,0
Muut	249,8	283,5
Eliminoinnit	-319,3	-415,4
Uponor-konserni	498,5	515,0

Segmentin velat		
Talotekniikka - Eurooppa	286,9	296,7
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	69,2	89,6
Yhdyskuntatekniikka	66,5	60,2
Muut	210,2	285,6
Eliminoinnit	-344,2	-429,2
Uponor-konserni	288,6	302,9

Segmentin henkilöstö, jatkuvat toiminnot keskimäärin		
Talotekniikka - Eurooppa	2 132	2 305
Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	427	409
Yhdyskuntatekniikka	480	516
Muut	59	58
Uponor-konserni	3 098	3 288

ly

Täsmäytyslaskelmat

	2012	2011
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot		
Raportoitavien segmenttien tuotot	817,8	815,1
Eliminoinnit	-6,3	-8,7
Uponor-konserni	811,5	806,4
Segmentin tulos, jatkuvat toiminnot		
Raportoitavien segmenttien tulos yhteensä	65,0	49,4
Muut	-6,1	-14,0
Eliminoinnit	-1,2	0,0
Liikevoitto	57,7	35,4
Segmenteille kohdistamattomat erät	-8,3	-17,7
Tulos ennen veroja	49,4	17,7
Segmentin varat		
Raportoitavien segmenttien varat	568,0	646,9
Muut	249,8	283,5
Eliminoinnit	-319,3	-415,4
Uponor-konserni	498,5	515,0
Segmentin velat		
Raportoitavien segmenttien velat	422,6	446,5
Muut	210,2	285,6
Eliminoinnit	-344,2	-429,2
Segmentin velat	288,6	302,9
Segmenteille kohdistamattomat erät	209,9	212,1
Uponor-konserni	498,5	515,0

Koko yhtelensä koskevat tiedot**Tuotteita ja palveluita koskevat tiedot**

	2012	2011
Tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot		
Talotekniset ratkaisut	667,4	663,7
Yhdyskuntatekniset ratkaisut	144,1	142,7
Uponor-konserni	811,5	806,4

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot		
Suomi	93,8	92,5
Saksa	145,3	150,8
Yhdysvallat	114,8	88,5
Ruotsi	79,9	84,6
Norja	39,2	36,9
Kanada	36,6	33,0
Tanska	33,4	36,9
Alankomaat	32,1	35,4
Iso-Britania	30,9	28,4
Espanja	30,7	38,6
Muut	174,8	180,8
Uponor-konserni	811,5	806,4
Pitkäaikaiset varat		
Suomi	42,3	46,9
Saksa	33,5	40,2
Ruotsi	40,2	41,0
Yhdysvallat	40,6	41,6
Espanja	8,0	9,2
Muut	7,4	7,7
Uponor-konserni	172,0	186,6

Tuotot konsernin ulkopuolelta on esitetty asiakkaiden maantieteellisen sijainnin mukaisesti. Pitkäaikaiset varat on puolestaan esitetty varojen sijaintimaan mukaan. Pitkäaikaiset varat eivät sisällä liikearvoa ja laskennallisia verosaamisia. Varojen esittämistapaa on muutettu viime vuodesta vastaamaan pitkäaikaisia varoja, ja vertailutiedot on muutettu vastaavasti.

3. Lopetetut toiminnot

Vuonna 2012 ja 2011 konsernin lopetetuissa toiminnoissa esitetään 0,1 (0,3) kulut, jotka liittyvät vuonna 2008 myydyin Irlannin kunnallisteknisen liiketoiminnan käytössä olleen kiinteistön hallinto- ja ylläpitokustannuksiin.

	2012	2011
Kulut	0,1	0,3
Tulos ennen veroja	-0,1	-0,3
Tuloverot	-	-
Tulos verojen jälkeen	-0,1	-0,3
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	-0,1	-0,3
Rahavirta lopetetuista toiminnoista		
Liiketoiminnan rahavirta	-0,5	-0,3

4. Liiketoimintojen yhdistäminen

Syyskuussa 2012 Uponor ja KWH-yhtymä Oy ilmoittivat suunnitelmastaan yhdistää yhtiöiden kunnallistekninen putkiliiketoimintansa perustettavaan uuteen yhteisyritykseen, jonka omistaisivat Uponor (55,3 prosenttia) ja KWH-yhtymä (44,7 prosenttia) yhdessä. Kaupan toteutuminen edellyttää kilpailuviranomaisten hyväksyntää. Konsernilla ei ollut kauden aikana toteutuneita liiketoimintojen hankintoja.

Lopullinen hankintamenolaskelma Zent-Frenger Gesellschaft für Gebäudetechnik mbH:n enemmistöosuuden (50,3 prosenttia) hankinnasta on esitetty alla. Hankinta tapahtui huhtikuussa 2011.

Hankittu nettovarallisuus ja liikearvo	2012	2011
Pitkäaikaiset varat	-	3,8
Vaihto-omaisuus	-	1,0
Myynti- ja muut saamiset	-	5,9
Rahavarat	-	6,4
Varat yhteensä	-	17,1
Pitkäaikaiset korolliset velat	-	4,2
Laskennalliset verovelat	-	0,1
Ostovelat ja muut korottomat velat	-	5,1
Velat yhteensä	-	9,4
Nettovarat	-	7,7
Hankintameno	-	6,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	-	3,8
Hankittu nettovarallisuus	-	-7,7
Liikearvo	-	2,6

5. Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta

Uponor hankki maaliskuussa 2012 omistukseensa loput 49,7 % Zent-Frenger Gesellschaft für Gebäudetechnik mbH:n osakekannasta. Käteisenä maksettiin 6,2 miljoonaa euroa. Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta kirjattiin omaan pääomaan IAS 27:n mukaisesti ja sen vaikutus voittovaroihin oli -3,3 miljoonaa euroa. Hankittu nettovarallisuus oli 2,9 miljoonaa euroa.

6. Tytäryhtiöiden myynnit

Uponor sai päätökseen Hewing GmbH:n myynnin ensimmäisen kvartaalin 2012 lopussa. Kauppahinta 11,9 miljoonaa euroa saatiin 2. huhtikuuta 2012. Kauppahinta oikaistiin kaupantekopäivän taseen mukaisesti 11,5 miljoonaan euroon. Kaupan nettovaikutus vuoden 2012 tulokseen oli merkityksetön. Hewing GmbH:n liittyen kirjattiin 10,5 miljoonan euron arvonalennus vuonna 2011.

	2012	2011
Myytyjen varojen kirjanpitoarvo		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3,4	-
Aineettomat hyödykkeet	0,1	-
Muut pitkäaikaiset varat	0,3	-
Vaihto-omaisuus	5,6	-
Myyntisaamiset ja muut saamiset	6,9	-
Rahavarat	3,9	-
Varat yhteensä	20,2	-
Laskennallinen verovelka		-
Eläkevelvoitteet ja muut velat	2,3	-
Varaukset	0,5	-
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	5,9	-
Velat yhteensä	8,7	-
Nettovarat	11,5	-
Käteisenä saatu kauppahinta	11,5	-
Myytyjen liiketoimintojen rahavarat	3,9	-
Rahavirtavaikutus	7,6	-

7. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2012	2011
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	0,2	0,4
Lisenssimaksut	0,2	0,1
Osingot osakkuusyhtiöiltä	-	0,2
Muut erät	0,5	0,7
Yhteensä	0,9	1,4
Liiketoiminnan muut kulut		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	0,1	0,1
Tutkimus- ja kehittämiskulut	15,9	16,3
Arvon alentumiset	-	10,5
Muut erät	0,3	-
Yhteensä	16,3	26,9

Liiketoiminnan muut kulut muodostuvat pääosin tutkimus- ja kehityskuluista. Vuonna 2011 liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyy 10,5 miljoonan euron alaskirjaus Hewing GmbH:n osakemyyntiin liittyen.

8. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

	2012	2011
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet:		
- Palkat ja palkkiot	150,4	149,9
- Muut henkilösivukulut	24,9	25,4
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet:		
- Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	7,3	6,7
- Eläkekulut - etuuspohjaiset järjestelyt	1,2	0,8
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	0,0	-0,1
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	0,5	1,2
Osakeperusteiset maksut		
- Käteisenä toteutettavat osuudet	0,2	-
- Myönnetty osakkeina toteutettavat osuudet	0,2	0,0
Yhteensä	184,7	183,9

Tiedot johdon työsuhte-etuuksista esitetään lähipiiritiedoissa (liite 34).

9. Poistot ja arvonalentumiset

	2012	2011
Poistot omaisuusryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	4,8	4,5
Muut aineettomat hyödykkeet	0,0	0,1
Maa- ja vesialueet	0,1	0,1
Rakennukset ja rakennelmat	3,8	4,0
Koneet ja kalusto	16,4	17,8
Muut aineelliset hyödykkeet	3,1	2,9
Yhteensä	28,2	29,4
Poistot toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	18,4	20,1
Varastointimenot	1,2	1,2
Myynti ja markkinointi	1,7	1,9
Hallinto	6,1	5,7
Muut	0,8	0,5
Yhteensä	28,2	29,4

Poistojen lisäksi vuoden 2011 lopussa kirjattiin saksalaisen Hewing GmbH:n keväälle 2012 ajoittuvaa osakemyyntiä koskeva alaskirjaus (10.5 miljoonaa euroa), joka esitetään liiketoiminnan muissa kuluissa.

10. Rahoitustuotot ja -kulut sekä valuuttakurssimuutokset

	2012	2011
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,0	0,0
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	0,5	1,3
Korkotuotot korkojohdannaisista	0,6	0,5
Voitto tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista		
- valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskennan alla	21,7	12,0
Kurssierot	4,0	4,2
Muut rahoitustuotot	0,2	0,2
Yhteensä	27,0	18,2
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostetuista rahoitusveloista	5,6	6,2
Korkokulut korkojohdannaisista	1,2	0,7
Viivekorot	-	3,2
Tappio tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista		
- valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskennan alla	25,0	13,2
Kurssierot	2,6	4,2
Sijoitusten arvonalentuminen	-	6,3
Muut rahoituskulut	1,2	2,1
Yhteensä	35,6	35,9

Vuonna 2012 varsinaisen liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyy valuuttakurssivoittoa 1,2 miljoonaa euroa (valuuttakurssivoittoa 0,4 miljoonaa euroa). Korkokuluihin sisältyy tavanomaisten korkokulujen lisäksi rahoitusleasingsopimusten korko-osuuksia 0,9 miljoonaa euroa (1,0 miljoonaa euroa).

Vuoden 2011 rahoituskulut sisältävät yhteensä 3,2 miljoonaa euroa veroihin liittyviä viivekorkoja koskien Suomen veroviranomaisten jälkiverotuspäätöstä verovuosilta 2005-2009. Sijoitusten arvonalentuminen sisältää vuonna 2008 tehtyyn Englannissa ja Irlannissa sijainneen yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myyntiin liittyvän lainasaamisen alaskirjauksen.

11. Tuloverot

	2012	2011
Tilikauden ja edellisten tilikausien tuloverot		
Tilikaudelta	15,1	13,2
Edellisiltä kausilta	-0,8	1,8
Laskennallisen verovelan muutos	2,2	0,8
Yhteensä	16,5	15,8
Tuloverojen täsmäytys		
Tulos ennen veroja	49,4	17,8
Verot laskettuna Suomen verokannan mukaan	12,1	4,6
Ulkomaisten verokantojen vaikutus	2,9	0,3
Vähennyskelvottomat menot	2,3	9,0
Verovapaat tulot	-0,2	-0,9
Aikaisemmin kirjaamattomien verotappioiden käyttö	-0,8	0,0
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	1,9	0,9
Verokannan muutoksen vaikutus	-0,7	0,1
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-0,8	1,8
Muut erät	-0,2	0,0
Yhteensä	16,5	15,8
Efektiivinen verokanta, %	33,4	88,8

Vuoden 2012 aikana konserniyhtiön verotuksiin vaikuttavassa lainsäädännössä merkittävin muutos oli Ruotsin verokannan lasku; vuonna 2013 veroprosentti laskee 26,3 prosentista 22 prosenttiin. Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen arvostus 31.12.2012 uuden verokannan mukaisesti vähensi konsernin veroja 0,7 miljoonaa euroa. Konsernin efektiivinen verokanta vuonna 2012 laski 33,4 prosenttiin vuoden 2011 88,8 prosentista. Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista nostivat konsernin efektiivistä verokantaa.

Tilikauden 2011 verokantaan vaikuttivat kertaluonteiset tapahtumat: Hewing GmbH:n liittyvä alaskirjaus sekä suomalaisten konserniyhtiöiden verotarkastuksista syntyneet erät, jotka kaikki ovat verovähennyskelvottomia, nostaen siten myös veroastetta.

Uponor Oyj ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy maksoivat vuoden 2012 alussa 15,0 miljoonaa euroa veroja, veronkorotuksia ja viivemaksuja perustuen verovuosien 2005–2009 jälkiverotus- ja verotuksen oikaisupäätöksiin. Uponor on hakenut muutosta päätöksiin verotuksen oikaisulautakunnalta. Jälkiverotus- ja verotuksen oikaisupäätökset perustuvat kesällä 2008 Uponor-konsernin joissakin suomalaisissa yhtiöissä suoritettuun verotarkastukseen, joka koski vuosia 2004–2007. Kiista koskee lähinnä Uponor Business Solutions Oy:n sisäisten palveluveloitusten markkinaehtoista siirtohinnoittelua.

Vuonna 2011 edellisten tilikausien tuloverot sisältävät 1,9 miljoonaa euroa näihin verotuspäätöksiin liittyviä veronkorotuksia. Viivekorot (3,3 miljoonaa euroa) kirjattiin rahoituskuluihin. Verotettavan tulon lisäyksestä aiheutunutta tuloveroa (9,8 miljoonaa euroa) ei kirjattu kuluksi eikä velaksi vuonna 2011. Vuoden 2012 alussa maksettu tuloveron lisäys on kirjattu saamiseksi veroviranomaiselta ja se sisältyy taseessa kauden verotettavaan tuloon perustuvaan verosaamiseen. Mikäli Suomessa alkuperäinen päätös jäisi voimaan, ryhtyy yhtiö toimenpiteisiin kahdenkertaisen verotuksen poistamiseksi EU:n lainsäädännön ja OECD:n ohjeistuksen mukaisesti. Mikäli yhtiö vastoin odotuksia häviäisi verotuspäätöksen valituksen, jäisivät yhtiölle maksuunpannut viivekorot ja veronkorotukset yhtiön tappioiksi.

Muihin laajan tuloksen eriin sisältyvät verot

	2012	2011
Rahavirran suojaukset		
Ennen veroja	-0,9	-3,8
Verovaikutus	0,2	1,0
Verojen jälkeen	-0,7	-2,8

hp

12. Osakekohtainen tulos

	2012	2011
Tulos jatkuvista toiminnoista	32,9	1,9
Lopetettujen toimintojen tulos	-0,1	-0,3
Tilikauden tulos	32,8	1,6
Osakkeet, 1 000 kpl		
Keskimääräinen painotettu osakemäärä *)	73 062	73 067
Laimennettu keskimääräinen painotettu osakemäärä	73 093	73 067
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	0,45	0,03
- Jatkuvat toiminnot	0,45	0,03
- Lopetetut toiminnot	0,00	0,00
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,45	0,03
- Jatkuvat toiminnot	0,45	0,03
- Lopetetut toiminnot	0,00	0,00

*) Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ei sisällä omia osakkeita.

13. Aineettomat hyödykkeet

2012	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	60,9	75,6	0,4	-	136,9
Rakennemuutokset	-5,1	-	-	-	-5,1
Kurssierot	0,4	0,0	-	-	0,4
Lisäykset	1,1	-	0,1	-	1,2
Vähennykset	-0,1	-	-	-	-0,1
Hankintameno 31.12.	57,2	75,6	0,5	-	133,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	38,6	0,7	0,3	-	39,6
Rakennemuutokset	-5,0	-	-	-	-5,0
Kurssierot	0,3	-	-	-	0,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,1	-	-	-	-0,1
Tilikauden poisto	4,8	-	0,0	-	4,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	38,6	0,7	0,3	-	39,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	18,6	74,9	0,2	-	93,7
2011	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	59,4	72,9	0,3	0,2	132,8
Rakennemuutokset	0,4	-	-	-	0,4
Kurssierot	0,0	0,9	-	-	0,9
Lisäykset	1,9	2,6	0,1	-	4,6
Vähennykset	-1,2	-0,8	-	-	-2,0
Siirrot erien välillä	0,4	-	-	-0,2	0,2
Hankintameno 31.12.	60,9	75,6	0,4	-	136,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	35,0	0,7	0,2	-	35,9
Rakennemuutokset	0,3	-	-	-	0,3
Kurssierot	0,0	-	-	-	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1,2	-	-	-	-1,2
Tilikauden poisto	4,5	-	0,1	-	4,6
Siirrot erien välillä	0,0	-	0,0	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	38,6	0,7	0,3	-	39,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	22,3	74,9	0,1	-	97,3

IFRS 3 – standardin mukaan liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta.

Vuosina 2012 ja 2011 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuivat lähes kokonaan ERP toiminnanohjausjärjestelmään sekä vuonna 2011 saksalaisen Zent-Frenger-tytärtyhtiön hankintaan. Siitä syntynyt liikearvo kohdistuu Talotekniikka – Eurooppa segmenttiin.

Suurin osa liikearvosta koostuu Asko Oyj:n hankkimasta Uponorin vähemmistöosuudesta (23,4 miljoonaa euroa), joka siirtyi nykyiselle Uponor Oyj:lle (ent. Asko Oyj) Oy Uponor Ab:n sulautumisen seurauksena, sekä Unicolor -liiketoimintojen (43,2 miljoonaa euroa) hankinnasta. Liikearvo kohdistuu konsernin raportoitaville segmenteille seuraavasti: Talotekniikka - Eurooppa 65,4 (65,3) miljoonaa euroa ja Yhdyskuntatekniikka 9,5 (9,5) miljoonaa euroa.

Arvonalentumistestit laaditaan jokaisessa rahavirtaa tuottavassa yksikössä erikseen. Liikearvojen rahavirtaennusteet kattavat viiden vuoden ajanjakson sisältäen jäännösarvon, joka lasketaan viidennen vuoden rahavirtaennusteen pohjalta. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin strategisiin suunnitelmiin, joiden keskeisimmät oletukset liittyvät markkinoiden, tuote- ja palveluvalikoiman kasvu- ja kannattavuuskehitykseen. Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden taloudellinen vaikutusaika on oletettu rajoittamattomaksi, koska yksiköiden on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Diskonttokorkona on käytetty sellaista korkotasoa, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Vuoden 2012 testauslaskelmissa käytetty korko oli 8,6 (11,2) prosenttia. Diskonttokoron laskuun vaikutti markkinakorkojen lasku vuoden 2012 aikana. Arvonalentumistestausten tuloksena konserni ei alaskirjannut liikearvoja tilikaudella 2012.

Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyssanalyysi seuraaville muuttujille: myynti, bruttokateprosentti ja diskonttokorko. Myynnin pienentyminen enintään kahdeksalla (8) prosentilla pitkän aikavälin ennusteisiin verrattuna ei altistaisi konsernia merkittäväälle liikearvon alaskirjausriskille. Bruttokateprosentin lasku 2,3 % -yksiköllä ei aiheuttaisi arvonalentumiskirjauksia silloin kun liiketoimintaennusteet pysyvät muilta osin muuttumattomina. Diskonttokoron nousu viidellä (5) prosentilla ei myöskään johtaisi alaskirjauksiin. Esitetyt herkkyydet liittyvät liiketoimintasegmenttiin Yhdyskuntatekniikka, sillä sen liikearvo on herkin liikearvon alaskirjausriskille.

Konsernilla ei ole aktivoituja tuotekehitysmenoja.

14. Aineelliset hyödykkeet

2012	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken- eräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	13,9	119,4	309,2	46,5	14,5	503,5
Rakennemuutokset	-1,2	-11,8	-37,2	-6,9	-1,8	-58,9
Kurssierot	0,0	0,4	1,7	0,0	0,2	2,3
Lisäykset	0,2	0,3	11,0	3,5	3,0	18,0
Vähennykset	-0,1	-1,4	-2,2	-0,5	-	-4,2
Siirrot erien välillä	-	0,1	6,7	0,4	-7,2	0,0
Hankintameno 31.12.	12,8	107,0	289,2	43,0	8,7	460,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	2,0	71,4	233,6	34,9	-	341,9
Rakennemuutokset	-0,1	-10,6	-37,9	-6,8	-	-55,4
Kurssierot	0,0	0,4	1,1	0,0	-	1,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-0,6	-2,0	-0,5	-	-3,1
Tilikauden poisto	0,1	3,8	16,4	3,1	-	23,4
Siirrot erien välillä	-	-	0,0	-	-	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	2,0	64,4	211,2	30,7	-	308,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	10,8	42,6	78,0	12,3	8,7	152,4
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			70,2			
2011	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken- eräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	12,2	117,2	305,7	35,9	10,0	481,0
Rakennemuutokset	1,4	3,7	1,2	1,2	0,0	7,5
Kurssierot	0,2	0,7	1,8	0,5	0,1	3,3
Lisäykset	0,2	0,8	11,3	3,3	6,4	22,0
Vähennykset	0,0	-3,2	-4,4	-2,5	0,0	-10,1
Siirrot erien välillä	-0,1	0,2	-6,4	8,1	-2,0	-0,2
Hankintameno 31.12.	13,9	119,4	309,2	46,5	14,5	503,5
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	1,9	65,7	214,8	27,3	-	309,7
Rakennemuutokset	0,0	1,9	1,0	1,0	-	3,9
Kurssierot	-	0,2	1,8	0,3	-	2,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-2,6	-4,2	-2,4	-	-9,2
Tilikauden poisto	0,1	4,0	17,8	2,9	-	24,8
Siirrot erien välillä	-	0,0	-5,8	5,8	-	0,0
Arvonalentumiset	-	2,2	8,2	-	-	10,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	2,0	71,4	233,6	34,9	-	341,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	11,9	48,0	75,6	11,6	14,5	161,6
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			68,0			

Käyttöomaisuuden lisäykset koneisiin ja laitteisiin olivat investointeja kapasiteetin lisäykseen Pohjois-Amerikassa ja tuotantoprosessin kehittämiseen Euroopan liiketoiminnolissa. Edellisvuodelta siirtyneet keskeneräiset investoinnit saatiin tilikauden aikana pääosin valmiiksi. Niiden tasearvo on laskenut tilikaudella 2012 yhteensä 5,8 miljoonalla eurolla tasepäivän 8,7 miljoonaan euroon.

Rakennemuutokset liittyvät liiketoimintojen yhdistämiin / tytäryhtiöiden myyntiin. Vuoden 2012 lukuihin sisältyy Hewing GmbH:n myynti ja vuoden 2011 Zent-Frenger Gebäudetechnik mbH:n hankinta.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasing sopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

4

2012	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitus- leasing- järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,9	15,7	0,2	16,8
Rakennemuutokset	-	-1,7	0,0	-1,7
Lisäykset	0,2	-	-	0,2
Vähennykset	-	-	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	1,1	14,0	0,2	15,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	9,1	0,1	9,2
Rakennemuutokset	-	-1,7	-	-1,7
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-	0,5	0,1	0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	7,9	0,2	8,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,1	6,1	0,0	7,2
2011	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitus- leasing- järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,9	16,0	0,2	17,1
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	-	-0,3	0,0	-0,3
Hankintameno 31.12.	0,9	15,7	0,2	16,8
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	8,6	0,1	8,7
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-	0,5	0,0	0,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	9,1	0,1	9,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,9	6,6	0,1	7,6

15. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

2012	Suojaus- lasken- nassa olevat johdan- naiset	Käypään arvoon tulosvai- kuttei-sesti kirjattavat rahoitus- varat/- velat	Lainat ja muut saamiset	Myytä- vissä olevat rahoitus- varat	Jakso- tettuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvel- at	Tase- erien kirjan- pito- arvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarki ataso	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet				0,2		0,2		17
Pitkäaikaiset saamiset			0,5			0,5		18
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset			120,1			120,1		20
Sähköjohdannaiset	0,0					0,0	1	31
Muut johdannaisopimukset	1,0	0,8				1,8	2, 3	31
Rahavarat			17,7			17,7		21
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	1,0	0,8	138,3	0,2		140,3		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					107,6	107,6		26
Sähköjohdannaiset	0,4					0,4	1	31
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					4,2	4,2		26
Sähköjohdannaiset	0,3						1	31
Muut johdannaisopimukset	2,9	0,6				3,5	2, 3	31
Ostovelat ja muut velat					57,6	57,6		27
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	3,6	0,6			169,4	173,3		

2011	Suojaus- laskenna ssa olevat johdannai- set	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattavat rahoitus- varat/- velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävis- sä olevat rahoitus- varat	Jaksotettu un hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvel- at	Tase- erien kirjanpi- to- arvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarki- ataso	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet				0,2		0,2		17
Pitkäaikaiset saamiset			2,6			2,6		18
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset			120,1			120,1		20
Sähköjohdannaiset	0,0						1	31
Muut johdannaisopimukset	0,1	1,3				1,4	2, 3	31
Rahavarat			29,1			29,1		21
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,1	1,3	151,8	0,2		153,4		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					110,4	110,4		26
Sähköjohdannaiset	0,2					0,2	1	31
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					2,7	2,7		26
Sähköjohdannaiset	0,3						1	31
Muut johdannaisopimukset	4,8	0,8				5,9	2, 3	31
Ostovelat ja muut velat					59,2	59,2		27
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	5,3	0,8			172,3	178,4		

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Rahoitusvarat ja -velat on jaettu IFRS 7 -standardin mukaisiin käyvän arvon hierarkioihin.

Uponor soveltaa hierarkiaa seuraavasti:
Sähkötermiinit on arvostettu pörssin markkinahintaan (Taso 1).

Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset on arvostettu yleisiltä markkinoilta saaduista hintatiedoista, sekä käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja (Taso 2).

Valuuttaoptioiden arvostus perustuu rahoituslaitoksen laskemaan markkina-arvoon (Taso 3).
Arvostushetken käypä arvo ei ole merkityksellinen.

16. Osuudet osakkuusyhtiöissä

	2012	2011
Hankintameno 1.1.	0,0	0,0
Osuus tilikauden tuloksesta	0,3	-
Lisäykset	-	0,0
Vähennykset	-0,2	-
Muuntoerot	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,0

Konsernilla on kaksi saksalaista osakkuusyhtiötä: Punitec GmbH ja Punitec Verwaltungs GmbH, joiden tasearvo on merkityksetön. Vuoden 2012 tuloksesta Punitec GmbH maksoi 0,2 miljoonaa euroa osinkoa Uponorille. Konserni perusti kesällä 2011 Uponor Middle East S.A.L. - nimisen yhteisyrityksen. Sen kirja-arvo on 0,1 (0,0) miljoonaa euroa.

17. Muut osakkeet ja osuudet

Muut pitkäaikaiset varat	0,2	0,2
Yhteensä	0,2	0,2

Muut pitkäaikaiset varat sisältävät muita noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia, jotka on arvostettu hankintamenoon, koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

18. Pitkäaikaiset saamiset

	2012	2011
Muut lainasaamiset	0,2	0,2
Muut saamiset	0,3	2,2
Yhteensä	0,5	2,4

19. Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	8,4	9,9
Valmiit tuotteet / tavarat	53,9	57,4
Puolivalmiit tavarat	16,4	14,5
Yhteensä	78,7	81,8

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO -periaatteen mukaan laskettuun hankintamenuun tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan. Tilikaudella kuluksi kirjattiin romutuksia ja alaskirjauksia 1,1 miljoonaa euroa (5,7 miljoonaa euroa).

20. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Myyntisaamiset	107,3	106,6
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	15,1	2,4
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	4,6	5,5
Johdannaissovimukset	1,8	1,4
Muut saamiset	12,8	13,5
Yhteensä	141,6	129,4

Konsernin arvion mukaan muiden kuin johdannaissovimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Konserni on kirjannut tilikauden aikana kuluksi arvonalentumistappioita myyntisaamisista 0,5 (0,5) miljoonaa euroa. Konserni ei ole tietoinen muista sellaisista tekijöistä, jotka saattaisivat aiheuttaa lisää mahdollisia arvonalentumistappioita.

Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 30 Rahoitusriskien hallinta.

Verot	2,0	2,8
Korot	0,1	0,0
Muut	2,5	2,7
Yhteensä	4,6	5,5

21. Rahavarat

Käteisvarat ja pankkitalletukset	13,3	24,0
Lyhytaikaiset sijoitukset (1-3kk)	4,4	5,1
Yhteensä	17,7	29,1

22. Oma pääoma

Uponor Oyj:n osakepääoma oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944 koko vuoden 2012 ajan. Kullakin osakkeella on yhtiökokouksessa yksi ääni. Osakkeella ei ole nimellisarvoa, eikä vähittäis- tai enimmäisosakepääomaa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Vuoden 2012 alussa yhtiön hallussa oli 160 000 omaa osaketta yhteisarvoltaan 1,2 miljoonaa euroa. Kauden aikana luovutettiin 19 622 osaketta yhtiön johdolle vuosien 2007–2011 osakepohjaisen kannustinohjelman ehtojen mukaisesti. Vuoden 2012 lopussa yhtiön hallussa oli 140 378 omaa osaketta

arvoltaan 1,0 miljoonaa euroa. Ne on hankittu 17.11.–5.12.2008 välisenä aikana. Takaisinoston peruste oli osakkeiden käyttö vastikkeena yhtiön osakesidonnaisissa kannustinohjelmissa. Omat osakkeet esitetään edellisten tilikausien voittovarojen vähennyksenä. Tilinpäätöksessä omilla osakkeilla ei ole tasearvoa.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP) sisältää oman pääoman luonteiset sijoitukset, ja suojausrahastoon kirjataan suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvän arvon muutokset. Muut rahastot sisältävät paikallisten lakien vaatimat rahastot.

23. Laskennalliset verot

	2012	2011
Laskennalliset verosaamiset		
Varaston sisäinen kate	0,5	0,6
Varaukset	5,4	4,5
Käyttämättömät verotappiot	0,5	1,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,1	0,2
Työsuhde-etuudet	0,8	0,9
Myytavissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,3	0,3
Muut väliaikaiset erot	6,0	5,2
Yhteensä	13,6	13,2
Laskennalliset verovelat		
Poistoero ja verottamattomat varaukset	5,7	5,6
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,4	1,2
Myytavissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,1	0,2
Muut väliaikaiset erot	8,6	5,2
Yhteensä	14,8	12,2

Konserni on kirjannut laskennallisen verosaamisen niistä vahvistetuista tappioista, jotka voidaan todennäköisesti hyödyntää tulevana vuosina saman valtion alueella syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Konsernilla oli 31.12.2012 verotuksellisia nettotappioita 2,0 (7,2) miljoonaa euroa, joista yhtiö on kirjannut laskennallista verosaamista. Vuoden 2013 aikana vanhenee 0,2 miljoonan euron tappiot. Vuonna 2012 taseeseen on jätetty kirjaamatta 6,0 (2,2) miljoonan euron arvosta verotuksessa vahvistettuja tappioita, joiden käyttöön liittyy epävarmuutta ja joista ei siksi ole kirjattu laskennallista verosaamista.

Konserni laskee Suomen ulkopuolisten yritysten jakamattomista voittovaroista laskennallisen verovelan ainoastaan siltä osin, kun niitä ei ole tarkoitettu pysyvästi sijoittamaan uudelleen kyseiseen liiketoimintaan ja niiden kotiuttamisesta seuraisi verokuluja.

24. Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä työntekijöiden eläketurvan kattamiseksi. Eläketurva perustuu kunkin maan paikalliseen lainsäädäntöön ja vakiintuneeseen käytäntöön. Konsernilla on sekä maksu- että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin tai vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Vakuutusmatemaattiset laskelmat on tehty konsernin ulkopuolisten auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen toimesta. Vakuutusmatemaattisten eläkevastuulaskelmien diskonttokorkokanta määräytyy yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinakorkojen tai valtion pitkäaikaisten velkasitoumusten korkojen perusteella. Käytetty diskonttokorko on sama valuutta-alueittain. Eläke-edut määräytyvät yleensä perustuen työvuosien määrään sekä loppupalkkaan. Suurin osa konsernin etuuspohjaisista järjestelyistä on Saksassa ja Ruotsissa. Niiden osuus on noin 94 (94) % etuuspohjaisten järjestelyjen konsernitaseeseen kirjatusta eläkevelvoitteesta. Suomessa eläketurva hoidetaan suurimmalta osin TyEL-järjestelmän kautta, joka on katsottu maksupohjaiseksi eläkejärjestelyksi.

	2012	2011
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät veloitteet:		
- Eläkkeet - etuuspohjaiset järjestelyt	16,2	17,0
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	2,6	4,1
Yhteensä	18,8	21,1

lp

Eläkevelvoitteet

	2012	2011
Työsuhte-etuksiin liittyvien saatavien ja velvoitteiden täsmäytys		
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	0,9	0,7
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	19,1	18,8
Varojen käypä arvo	-0,3	-0,4
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-3,5	-2,1
Nettovelka taseessa	16,2	17,0

Tuloslaskelman kulut

Tilikauden työsuoritukseen liittyvät menot	0,2	0,2
Korkomenot	0,8	0,8
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-0,1	0,0
Voitot järjestelyn supistamisesta	-	-0,1
Yhteensä	0,9	0,9

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto	-0,1	0,0
--	------	-----

Tuloslaskelmaan kirjatut kulut toiminnoittain

Hankinta ja valmistus	-0,2	-0,1
Varastointimenot	0,2	0,0
Myynti ja markkinointi	0,5	0,3
Hallinto	0,3	0,6
Muut	0,1	0,1
Yhteensä	0,9	0,9

Velvoitteen nykyarvon muutos

Velvoite 1.1.	19,6	22,4
Liiketoiminnan myynnit	-1,1	-
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,2	0,2
Korkomenot	0,8	0,8
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	1,0	-1,8
Voitot (-) ja tappiot (+) järjestelyn supistamisesta	-	-0,3
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	-	0,0
Maksetut etuudet	-0,9	-0,9
Suoritukset	0,0	-0,3
Kurssierot	0,4	-0,6
Velvoite 31.12.	20,0	19,6

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutos

Varojen käypä arvo 1.1.	0,4	0,5
Varojen odotettu tuotto	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-0,2	0,1
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	1,0	1,0
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	-	0,0
Liiketoimintojen yhdistämiset	0,0	-0,2
Kurssierot	0,0	0,0
Maksetut etuudet	-0,9	-0,9
Varojen käypä arvo 31.12.	0,3	0,4

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin, % järjestelyyn kuuluvista varoista

Muut	100,0	100,0
Yhteensä	100,0	100,0

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset

	Pohjoismaat		Saksa		Muut maat	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Diskonttokorko, %	2,25-3,75	3,5-4,75	3,75	4,50-4,75	3,75	4,50-4,75
Varojen odotettu tuotto, %	3,60	4,50	n/a	n/a	n/a	n/a
Palkankorotusoletus, %	3,00-3,50	3,00-3,50	3,00	2,00	n/a	n/a

Eläkköiden korotusoletus, %	0,10-2,00	0,50-2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
-----------------------------	-----------	-----------	------	------	------	------

Eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen odotettu tuotto on 4,68 (4,50) prosenttia. Määritettäessä eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen pitkän aikavälin odotettua tuottoa konserni on tarkastellut pitkän aikavälin toteutuneita tuottoja ja odotettavissa olevia tuottoja omaisuusryhmittäin. Odotetusta tuotosta on vähennetty transaktiokustannukset ja tuotoista maksettavat verot.

Määrät tilikaudelta ja edelliseltä tilikaudelta	2012	2011
Velvoitteen nykyarvo	20,0	19,6
Varojen käypä arvo	-0,3	-0,4
Ylikate (+)/Alikate (-)	19,7	19,2
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyyn kuuluviin varoihin	0,2	-0,1
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyyn kuuluviin velkoihin	-0,2	-0,4

Konserni ennakoi maksavansa etuus pohjaisiin järjestelyihin 0,5 (1,0) miljoonaa euroa vuonna 2013.

25. Varaukset

	Takuu- varaukset	Ympäristö- kuluvaraukset	Uudelleenjärjes- telyvaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2012	6,1	4,2	0,1	11,6	22,0
Rakennemuutokset	-0,5	-	-	-	-0,5
Muuntoero	0,0	-	0,0	-0,2	-0,2
Varausten lisäykset	3,7	-	0,4	0,6	4,7
Käytetyt varaukset	-3,0	-0,2	0,0	-2,2	-5,4
Käyttämättömien varausten peruutukset				0,0	0,0
Varaukset 31.12.2012	6,3	4,0	0,5	9,8	20,6
Lyhytaikaiset varaukset	5,4	0,6	0,5	9,0	15,5
Pitkäaikaiset varaukset	0,9	3,4	-	0,8	5,1
Yhteensä	6,3	4,0	0,5	9,8	20,6

Takuuvaraukset olivat tilikauden lopulla 6,3 (6,1) miljoonaa euroa. Takuuvaraukset perustuvat aikaisempien vuosien kokemuksiin viallisista tuotteista tarkoituksena varautua takuukorjauksista tulevaisuudessa syntyviin kuluihin. Takuuajat poikkeavat eri maissa lainsäädännöstä ja kauppatavoista riippuen. Muut varaukset sisältävät 8,0 miljoonaa euron varauksen liittyen vanhoihin reklamaatiotapauksiin, jotka koskevat jo lopetettujen tuotemerkkien toimituksia.

Ympäristövaraus oli tilikauden lopulla 4,0 (4,2) miljoonaa euroa ja se liittyy pääosin vuonna 2004 myytyyn Suomen kiinteistöliiketoimintaan. Ympäristövarauksesta 0,6 (0,9) miljoonaa euroa odotetaan toteutuvan vuoden 2013 aikana.

26. Korolliset velat

	2012	2011			
Pitkäaikaiset korolliset velat					
Joukkovelkakirjalaina	99,8	99,8			
Rahoitusleasingvelat	7,8	10,4			
Yhteensä	107,6	110,2			
Lyhytaikaiset korolliset velat					
Yritystodistukset	-	1,0			
Lainat rahoituslaitoksilta	1,3	0,9			
Rahoitusleasingvelat	2,9	0,8			
Yhteensä	4,2	2,7			
Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat					
	2014	2015	2016	2017	2018 -
Joukkovelkakirjalaina			20,0		80,0
Rahoitusleasingvelat	0,6	0,6	0,6	0,7	5,3
Yhteensä	0,6	0,6	20,6	0,7	85,3

fp

Korollisten velkojen korkokannan vaihteluvälit, % p.a.	2012	2011
Yritystodistukset	-	2,141
Lainat rahoituslaitoksilta	0,60	-
Joukkovelkakirjalaina *)	2,068-2,368	3,418-4,446

*) Konserni on suojannut koronvaihtosopimuksilla puolet joukkovelkakirjalainan koroista heinäkuulle 2015.

Vuonna 2012 konserni ei nostanut uutta pitkäaikaista lainaa. Vuonna 2011 konserni laski liikkeelle kaksi suuruudeltaan yhteensä 100 miljoonan euron määräistä joukkovelkakirjalainaa; viiden vuoden vaihtuvakorkoisen lainan määrä on 20 miljoonaa euroa ja seitsemän vuoden vaihtuvakorkoisen lainan määrä on 80 miljoonaa euroa. Lainat maksetaan kokonaisuudessaan takaisin eräpäivään. Puolet lainojen pääomasta on suojattu kiinteäkorkoisella koronvaihtosopimuksella. Joukkovelkakirjalainaan on netottu liikkeeseenlaskukulut; vertailuvuosi on korjattu vastaavasti.

Tilinpäätöspäivänä konsernilla ei ollut liikkeeseen laskettuja yritystodistuksia.

Rahoitusleasingvelat	2012	2011
Vähimmäisleasingmaksut		
Alle 1 vuosi	3,7	1,6
1-5 vuotta	4,8	6,9
Yli 5 vuotta	6,5	8,5
Yhteensä	15,0	17,0
Tulevat rahoituskulut	4,4	5,8
Rahoitusleasingvastuut - vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo	10,6	11,2
Vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo		
Alle 1 vuosi	2,9	0,8
1-5 vuotta	2,4	4,4
Yli 5 vuotta	5,3	6,0
Yhteensä	10,6	11,2

Konsernin rahoitusleasingsopimukset kohdistuvat pääasiassa toimisto-, tehdas- ja varistorakennuksiin. Konsernin rahoitusleasingsopimusten aktivoidut kustannukset 31.12.2012 olivat 7,2 (7,6) miljoonaa euroa, jotka sisältyvät taseen alneellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Näiden aktivointien poistot olivat vuonna 2012 yhteensä 0,6 (0,5) miljoonaa euroa. Yhteenlasketut leasingmaksut vuonna 2012 olivat 1,5 (2,0) miljoonaa euroa, johon sisältyi korkokustannusta 0,9 (1,0) miljoonaa euroa.

Merkittävin leasingvastuu on muodostunut rahoitusleasingsopimuksesta, joka solmittiin vuonna 1999 saksalaisen Unicor-yrityskaupan yhteydessä. Tilikaudella 2012 ei tehty uusia merkittäviä rahoitusleasingsopimuksia.

27. Osto- ja muut velat

	2012	2011
Ostovelat	43,3	45,7
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	2,9	6,1
Siirtovelat	57,6	63,2
Saadut ennakot	0,3	0,0
Johdannaissopimukset	3,8	5,9
Muut lyhytaikaiset velat	14,3	13,5
Yhteensä	122,2	134,4
Siirtovelat		
Henkilökulut	12,2	12,9
Bonukset	15,8	14,6
Verot	1,9	2,0
Korot	0,4	3,4
Muut	27,3	30,3
Yhteensä	57,6	63,2

4p

28. Vastuusitoumukset, ehdolliset varat ja velat

	2012	2011
Investointisitoumukset	0,6	0,6
Omien velkojen puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	0,0	0,0
Kiinnitykset	0,1	0,1
Tytäryhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	16,1	19,8
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	7,0	5,9
Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisällä edellämainittuihin lukuihin.		
Annetut pantit	0,0	0,0
Kiinnitykset	0,1	0,1
Takaukset	23,1	25,7
Yhteensä	23,2	25,8

Vastuusitoumukset on esitetty parhaan arvion mukaan vastuun määrästä. Yhtiö on tehnyt sopimuksia kolmansien osapuolten kanssa tarjotakseen niille rahoitus- tai suoritustakuita. Niiden maksujen enimmäismäärät, joista Uponor Oyj on vastuussa, on merkitty kohtaan Muiden puolesta annetut vakuudet: Takaukset.

Uponor Oyj:n espanjalaisessa tytäryhtiössä Uponor Hispania, SA:ssa suoritettiin verotarkastus joulukuun 2011 ja toukokuun 2012 välisenä aikana. Se koski tilivuotia 2006 ja 2007. Tarkastuksen johdosta verottaja vaatii Uponor Hispanialta 3,9 miljoonaa euroa veroja, viivekorkoja ja veronlisäyksiä. Vaatimus liittyy joidenkin kuluja verovähennyskelpoisuuteen. Tällaisia kuluja ovat esimerkiksi konsernin palveluveloituksiin ja mainontaan liittyvät kulut. Uponor Hispania ei hyväksy veroviranomaisten kantaa vaan on hakenut muutosta päätökseen. Asian käsittelyn ajaksi Uponor Hispania on antanut Espanjan verottajalle 2,9 milj. euron arvosen pankkitakauksen, joka kattaa vaaditut verot ja viivekorot. Pankkitakaus sisältyy emoyhtiön konserniyhtiöiden puolesta antamiin takauksiin.

Uponor Oyj ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy maksoivat vuoden 2012 alussa 15,0 miljoonaa euroa veroja, veronkorotuksia ja viivemaksuja perustuen verovuotien 2005–2009 jälkiverotus- ja verotuksen oikaisupäätöksiin. Uponor on hakenut muutosta päätöksiin verotuksen oikaisulautakunnalta. Veronkorotus (1,9 miljoonaa euroa) ja viivekorot (3,3 miljoonaa euroa) on kirjattu kuluksi vuonna 2011, verotettavan tulon lisäyksestä aiheutunut tulovero (9,8 miljoonaa euroa) on kirjattu saamiseksi veroviranomaiselta vuonna 2012. Mikäli Suomessa alkuperäinen päätös jäisi voimaan, ryhtyy yhtiö toimenpiteisiin kahdenkertaisen verotuksen poistamiseksi EU:n lainsäädännön ja OECD:n ohjeistuksen mukaisesti. Mikäli yhtiö vastoin odotuksia häviäisi verotuspäätöksen valituksen, jäisivät yhtiölle maksuunpannut viivekorot ja veronkorotukset yhtiön tappioksi. Mikäli verotuspäätöksen valitus Suomessa hyväksyttäisiin, maksetut veronkorotukset ja viivekorot palautettaisiin yhtiölle.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Konsernin tämän hetkisen näkemyksen mukaan näillä oikeusprosesseilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

29. Muut vuokrasopimukset

	2012	2011
Vastaiset vähimmäisvuokrat		
Alle 1 vuosi	13,0	12,3
1-5 vuotta	20,9	19,1
Yli 5 vuotta	6,3	4,2
Yhteensä	40,2	35,6

Konserni on vuokrannut käyttöönsä toimisto- ja varastorakennuksia erityyppisin vuokrasopimuksin. Lisäksi muut käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, jotka eivät ole rahoitusleasingsopimuksia, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluksi vuokra-ajan kuluessa.

Up

30. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa riittävä maksuvalmius kustannustehokkaasti sekä minimoida rahoitusmarkkinoiden epävarmuustekijöistä aiheutuvat haitalliset vaikutukset konsernin tulostulokseen. Rahoitusriskien hallinnan yleiset toimintaperiaatteet on määritelty konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa.

Rahoituskomitea ohjaa ja valvoo rahoitusriskien käytännön hallintaa. Sen puheenjohtajana toimii konsernin toimitusjohtaja, ja muina jäseninä konsernin talousjohtaja ja rahoitus- ja riskienhallintojohtaja. Riskien hallinnassa käytetään vain rahoitusinstrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan seurata luotettavasti ja keskeytyksettä. Suojaustransaktiot toteutetaan konsernin johdon hyväksymien kirjallisten riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti muun muassa valuutta-, korko-, likviditeetti- ja vastapuoliriskien osalta.

Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin sisäisenä pankkina toimivaan emoyhtiön rahoitustoimintoon, jonka tehtävänä on tunnistaa, arvioida ja suojata konsernin rahoitusriskit. Rahoitustoiminto huolehtii myös konsernin varain- ja riskienhallintaan liittyvien transaktioiden suorittamisesta ulkoisilla markkinoilla sekä palvelee liiketoimintayksiköitä rahoituksen eri osa-alueilla.

Valuuttariski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille, joita syntyy muun muassa valuuttamääräisten myyntisaatavien ja ostovelkojen, konsernin sisäisen kaupankäynnin sekä valuuttamääräisten lainojen, talletusten ja pankkitiliasidojen seurauksena. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti tytäryhtiöt suojaavat merkittävät transaktioriskit konsernin sisäisillä valuuttatermiiniosuudella. Rahoitustoiminto vastaa nettovaluuttaposition arvioinnista ja position suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiassa valuuttatermiineitä ja -optioita. Valuuttajohdannaissopimukset ovat kestoaltaan korkeintaan vuoden pituisia.

Tuotantoyksiköt laskuttavat myyntiyksiköitä pääsääntöisesti niiden paikallisessa valuutassa. Tämä mahdollistaa valuuttakurssiriskien keskittymisen tuotantoyksiköihin, joilla on paremmat resurssit valuuttariskien hallinnoimiseen yhdessä konsernin rahoitustoiminnon kanssa. Näin ollen valuuttariskiä syntyy sisäisessä kaupankäynnissä lähinnä Saksan, Ruotsin, Yhdysvaltojen ja Suomen tuotantoyksiköiden sellaisessa myynnistä, joka tapahtuu muussa kuin kotivaluutassa.

Konsernin tytäryhtiöt arvioivat kuukausittain valuuttamääräisiä kassavirtoja seuraavien 12 kuukauden jaksoissa ja konsernin suojauspolitiikan mukaisesti suojaavat kuukausitasolla vähintään 80 prosenttia seuraavan 1-3 kuukauden, vähintään 50 prosenttia seuraavan 4-6 kuukauden ja vähintään 30 prosenttia seuraavan 7-9 kuukauden valuuttamääräisestä nettokassavirrasta. Euron lisäksi keskeiset laskutusvaluutat olivat Ruotsin kruunu (SEK), Yhdysvaltain dollari (USD) ja Tanskan kruunu (DKK). Nämä valuutat muodostivat noin 35 prosenttia konsernin ulkoisista myyntisaamista 31.12.2012. Konsernin oma tuotanto ja siitä syntyvät kustannukset Yhdysvalloissa ja Ruotsissa tasapainottavat merkittävästi valuuttamääräistä transaktioriskiä ko. yksiköiden paikallisen myynnin osalta.

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2012

M€	EUR SEK	EUR USD	NOK SEK	USD CAD	DKK SEK	Yhteensä
Positio ennen suojauksia	-3,2	-13,1	0,7	0,0	0,8	-14,8
Valuuttasuojaukset	-84,0	0,1	-9,1	11,1	-7,6	-89,5
Nettopositio	-87,2	-13,0	-8,4	11,1	-6,8	-104,3

Herkkyysanalyysi (+/- 10%)

M€	EUR SEK	EUR USD	NOK SEK	USD CAD	DKK SEK	Yhteensä
Tuloslaskelma	-0,5	0,2	0,8	-1,1	0,7	0,1
Oma pääoma (muuntoerot)	9,2	1,1				10,3

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2011

M€	EUR SEK	EUR USD	NOK SEK	USD CAD	EUR GBP	Yhteensä
Positio ennen suojauksia	-10,6	-16,8	16,1	-0,5	3,9	-7,9
Valuuttasuojaukset	-87,3	-5,8	-22,9	-11,4	-14,5	-141,9
Nettopositio	-97,9	-22,6	-6,8	-11,9	-10,6	-149,8

b

Herkkyysanalyysi (+/- 10%)

ME	EUR SEK	EUR USD	NOK SEK	USD CAD	EUR GBP	Yhteensä
Tuloslaskelma	-0,7	-0,8	0,7	1,2	1,0	1,4
Oma pääoma (muuntoerot)	10,5	3,1				13,6

Esitetty valuuttapositio sisältää ainoastaan rahoitusinstrumentit IFRS 7 määritelmien mukaisesti. Positio on vieraan valuutan määraisten rahoitusvarojen ja -velkojen summa tilinpäätöspäivänä. Positio ei sisällä nettoinvestoinneiksi luokiteltuja sisäisiä lainoja eikä ennustettuja myyntejä ja ostoja, joita ei ole vielä kirjattu taseeseen saamisiksi tai veloiksi. Taulukossa esitetty valuuttariskin herkkyysanalyysi arvioi 10 prosentin valuuttakurssimuutoksen euromääräisen vaikutuksen valuuttapareittain tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Konserni altistuu valuuttakurssivaihteluista aiheutuvalle translaatoriskille, kun euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden valuuttamääräiset varat ja velat muunnetaan konsernin raportointivaluutan määräiseksi. Merkittävimmät valuuttamääräiset tase-erät kohdistuvat Yhdysvaltain dollariin (USD) ja Ruotsin kruunuun (SEK). Translaatoriski vaikuttaa taseen muutosten kautta kirjanpidolliseen tulokseen ja tunnuslukuuihin, mutta ei kassavirtoihin. Mikäli euro vahvistuisi 10 prosenttia Yhdysvaltain dollaria ja Ruotsin kruunua vastaan, olisi ilman veroja laskettu oman pääoman muuntoero-vaikutus 10,3 miljoonaa euroa. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksen muodostavat valuuttamääräisten sisäisten lainojen pääomat, jotka suojataan kokonaisuudessaan. Lisäksi konsernin rahoituskomitean erikseen määrittelemät lainat ovat suojauslaskennan piirissä. Näiden lainojen ja lainojen valuuttasuojien käyvän arvon muutoksia ei kirjata tulokseen, vaan ne vaikuttavat omaan pääomaan siltä osin kuin suojaus on tehokas.

Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille markkinakorkojen muutosten vaikuttaessa rahoituskustannuksiin ja aiheuttaessa muutoksia tase-erien arvoihin. Rahoitustoiminto vastaa korkoriskin hallinnasta rahoituspolitiikan määrittämissä puitteissa tavoitteenaan korkoposition tasapainottaminen ja korkokulujen minimoiminen.

Korkoriskien hallitsemiseksi lainanotto hajautetaan kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin luottoihin. Korkoposition korkosidonnaisuusajakaa säädellään lainojen korkojakson valinnoilla. Myös johdannaisinstrumentteja kuten koronvaihtosopimuksia, korkoterminejä ja korko-optioita voidaan käyttää. Rahoitustoiminnon tehtäviin kuuluu myös huolehtia muun muassa ulkoisten rahoituserien sekä niillä rahoitettujen tase-erien ajallisesta vastaavuudesta. Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta ko. sijoitusten vaikutus ei ole kokonaisuuden kannalta merkittävä.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin tarkoittama herkkyys markkinakorkojen muutoksesta on seuraava: markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousun tai laskun vaikutus ennen veroja tuloslaskelmaan on +/- 0,3 miljoonaa euroa (-/+ 0,5 miljoonaa euroa) ja omaan pääomaan +/- 1,0 miljoonaa euroa (+/- 1,4 miljoonaa euroa). Tuloslaskelmaan vaikuttava korkopositio sisältää vaihtuvakorkoiset rahoitusvelat ja rahoitussaamiset. Vaikutus omaan pääomaan syntyy suojauslaskennan piirissä olevan koronvaihtosopimuksen käyvän arvon muutoksen vaikutuksesta.

Likviditeetti- ja jälleenrahoitusriski

Likviditeetti- ja jälleenrahoitusriski syntyy, kun yritys ei pysty rahoittamaan toimintaansa luottokelpoisuuttaan vastaavilla ehdoilla tai ollenkaan. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman sekä riittävien luottolimiittireservien avulla ja käyttämällä rahoituksen hankinnassa erilaisia rahoitusmuotoja useista eri lähteistä. Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkaiden kassanhallintaratkaisuiden avulla sekä sijoittamalla kassavaroja ainoastaan matalan riskin kohteisiin, jotka ovat nopeasti ja selkeään markkinahintaan muunnettavissa käteisvaroiksi.

Rahoitustoiminto koordinoi konsernin vieraan pääoman hankinnan emoyhtiön kautta. Poikkeustapauksissa eli lähinnä käytännöllisyys- ja lainsäädännöllisistä syistä rahoitustoiminto on toteuttanut yksittäisen tytäryhtiön nimissä paikallisia käyttöpääomalimiittejä, joiden takaajana toimii konsernin emoyhtiö.

Merkittävimmät voimassa olevat rahoitusjärjestelyt 31.12.2012 olivat:

- Joukkovelkakirjalaina 80 miljoonaa euroa, erääntyy vuonna 2018
- Joukkovelkakirjalaina 20 miljoonaa euroa, erääntyy vuonna 2016

Wp

- Useita komittoituja, pankkia sitovia luottolimiittejä, joiden määrä on yhteensä 190 miljoonaa euroa, erääntyy vuonna 2015.

Kahdenvälisiä komittoituja luottolimiittejä ei käytetty raportointikaudella.

Näiden lisäksi konsernilla on yhteensä 150 miljoonan euron suuruinen kotimainen yritystodistusohjelma. Raportointikauden päättyessä Uponorin yritystodistuksia ei ollut liikkeellelaskettuina.

Raportointikauden päättyessä konsernilla oli 17,7 (29,1) miljoonaa euroa rahavaroja.

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2012

	2013	2014	2015	2016	2017 -
Joukkovelkakirjalaina	2,4	2,4	2,8	22,8	84,2
Rahoitusleasingvelat	3,7	1,3	1,2	1,1	7,7
Käytössä olevat pankkitilien luottolimitit	1,3				
Ostovelat	43,3				
Muiden puolesta annetut takaukset	3,1	1,7	0,6	0,7	0,9

Johdannaissopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	222,4				
- saatavat rahavirrat	221,6				
Korkojohdannaiset	1,1	1,0	0,4		
Sähkøjohdannaiset	0,3	0,2	0,1	0,1	0,0

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2011

	2012	2013	2014	2015	2016 -
Joukkovelkakirjalaina	3,7	3,7	3,7	3,7	107,9
Yritystodistukset	1,0				
Rahoitusleasingvelat	1,6	3,4	1,3	1,2	9,6
Käytössä olevat pankkitilien luottolimitit	0,9				
Ostovelat	45,7				
Muiden puolesta annetut takaukset	3,1	1,5	0,6	0,7	

Johdannaissopimukset

Valuuttajohdannaiset	229,7				
- suoritettavat rahavirrat	227,2				
- saatavat rahavirrat	0,4	0,6	0,5	0,2	
Sähkøjohdannaiset	0,3	0,1	0,1	0,0	

Vastapuoli- ja luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin liittyvä vastapuoliriski on määritelty riskiksi siitä, että vastapuoli ei kykene tai ei ole halukas täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

Vastapuoliriskin minimoimiseksi konsernin kassavaroja sijoitetaan ja johdannaissopimuksia tehdään ainoastaan konsernin luottokelpoisuusehdot täyttävien vastapuolien kanssa. Konsernin normaalissa liiketoiminnassa ei tilikauden aikana aiheutunut merkittäviä luottotappioita. Konsernin vastapuoliriskin enimmäismäärä on rahoitusvarojen kirjanpitoarvo 31.12.2012.

Konsernin myyntisaatavien luottoriskikeskittymää pienentää laaja ja maantieteellisesti jakautunut asiakaskunta. Asiakaskohtaisia luottolimiittejä sekä heidän taloudellista tilaansa seurataan säännöllisesti. Myyntisaatavat luottovakuutetaan soveltuvin osin. Tilikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjattujen arvonalentumistappioiden määrä oli kaikkiaan 0,5 miljoonaa euroa (0,5 miljoonaa euroa).

Myyntisaamisten ikäjakauma	2012	2011
Erääntymättömät	73,7	78,6
Erääntyneet 1-30 päivää	26,2	20,6
Erääntyneet 31-60 päivää	2,2	1,9
Erääntyneet 61-90 päivää	0,7	1,5
Erääntyneet yli 90 päivää	4,5	4,0
Yhteensä	107,3	106,6

Hintariski

Konserni altistuu raaka-aineiden, kuten muovin, alumiinin, kuparin ja sinkin, sekä sähkön hintariskille liiketoiminnassaan. Raaka-aineiden hintariskiä suojataan pitkillä kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla aina kun se on taloudellisesti järkevää.

Rahoitustoiminto vastaa suojaustoimenpiteistä sähkön hintariskin hallinnoimiseksi Pohjoismaissa konsernin sähkösuojauspolitiikassa määriteltyjen puitteiden mukaisesti. Konsernin sähkösuojauspolitiikan mukainen suojausaste seuraavalle 12 kuukaudelle on 70–100 prosenttia ja sitä seuraaville 12 kuukaudelle 25–80 prosenttia. Suojaustavoitteet saavutetaan pääasiallisesti käyttämällä sähköjohdannaisia. Sähköjohdannaisiin sovelletaan suojauslaskentaa.

Alla olevassa taulukossa esitetään avoinna olevien sähköjohdannaisten herkkyys sähkön hintamuutoksille, jos sähkön markkinahinta nousisi tai laskisi 10 % muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Luvut on esitetty ennen verojen vaikutusta. Käypään arvoon kirjattavat sähköjohdannaiset vaikuttavat tuloslaskelmaan. Niiden sähköjohdannaisten, jotka täyttävät IAS 39:n suojauslaskennan ehdot, arvomuutokset vaikuttavat omaan pääomaan.

	2012	2011
Muutos tuloslaskelmassa	+/- -	+/- -
Muutos omassa pääomassa	+/- 0,6	+/- 0,5

31. Johdannaisopimukset ja suojauslaskenta

Nimellisarvot

	2012	2011
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	50,0	50,0
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset		
- ei suojauslaskennassa	101,9	80,0
- suojauslaskennassa	141,3	132,8
Ostetut valuuttaoptiot	10,8	14,2
Asetetut valuuttaoptiot	10,8	14,2
Hyödykejohdannaiset:		
Termiinisopimukset		
- suojauslaskennassa	6,5	5,8

Käyvät arvot

	Positiivinen käypä arvo	2012 Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo	Positiivinen käypä arvo	2011 Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo
Korkojohdannaiset:						
Koronvaihtosopimukset	0,0	-2,5	-2,5	0,0	-1,8	-1,8
Valuuttajohdannaiset:						
Termiinisopimukset						
- ei suojauslaskennassa	0,7	-0,6	0,1	1,3	-0,8	0,5
- suojauslaskennassa	1,0	-0,4	0,6	0,0	-3,0	-3,0
Ostetut valuuttaoptiot	0,1	-	0,1	0,0	-	0,0
Asetetut valuuttaoptiot	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Hyödykejohdannaiset						
- suojauslaskennassa	0,0	-0,7	-0,7	0,0	-0,5	-0,5

Rahavirran suojauksiin kohdistettujen sähkö- ja korkojohdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan oman pääoman suojausrahastoon siltä osin kuin suojaus on tehokas.

Sähköjohdannaisten käyvän arvon muutoksen tappiona kirjattiin 0,2 miljoonaa euroa (tappiota 1,8 miljoonaa euroa) suojausrahastoon tilikauden aikana. Tehottoman osuuden vaikutus tilikauden tulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa tappiota (tappiota 0,1 miljoonaa euroa). Suojausrahastosta kirjattiin tappiota 0,1 miljoonaa euroa (voittoa 0,3 miljoonaa euroa) tuloslaskelmaan. Se sisältyy hankinnan ja valmistuksen kuluihin.

hp

Korkojohdannaisten käyvän arvon muutoksen tappio 0,6 (tappio 1,3) miljoonaa euroa kirjattiin suojausrahastoon tilikauden aikana. Luvussa on huomioitu verovaikutus. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmassa rahoitustuottoihin tai -kuluihin. Suojaussuhteesta ei kirjattu tehottomuutta tilikauden aikana.

32. Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on luoda tehokas pääomarakenne, jonka avulla varmistetaan konsernin normaalit toimintaedellytykset ja kasvumahdollisuudet, ja sitä kautta lisätä osakkeenomistajien pitkän aikavälin tuottoa.

Investointipäätösten lisäksi osingonjako on merkittävin keino vaikuttaa pääomarakenteeseen. Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on maksaa vuosittain kasvava perusosinko, joka on vähintään 50 prosenttia osakekohtaisesta vuosituloksesta.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan nettovelkaantumisasteella (gearing). Nettovelkaantumisastetta laskettaessa korollinen nettovelka jaetaan oman pääoman määrällä. Korolliseen nettovelkaan sisältyvät korolliset velat vähennettynä rahavaroilla. Konsernin tavoitteena on pitää tilikauden vuosineljännesten kautta laskettu nettovelkaantuneisuusaste 30–70 prosentin vaihteluvälillä. Tilikauden 2012 keskimääräinen (ka) gearing oli 64,0 (55,8) %.

	2012	2011
Korolliset velat	111,8	113,0
Rahavarat	17,7	29,1
Korollinen nettovelka	94,1	83,9
Oma pääoma	209,9	209,2
Nettovelkaantumisaste, %	44,8	39,3
Nettovelkaantumisaste keskimäärin, %	64,0	55,8

Konsernin rahoitus sopimuksissa on sovittu tyypillisistä kovenanttiehdosta koskien nettovelkaantuneisuusastetta ja käyttökatteen suhdetta nettorahoituskuluihin. Näiden tunnuslukujen toteutuneet tasot ovat täyttäneet lainakovenanttien vaatimukset selkeästi.

33. Johdon kannustinjärjestelmä ja osakeperusteiset maksut

Uponor Oyj:n hallitus on 2.3.2012 hyväksynyt pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinohjelman tarjoamisesta yhtiön johdolle. Ohjelman piiriin kuuluu enintään kaksitoista konsernin johtoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma kattaa vuodet 2012–2014. Kukin kannustinohjelmaan osallistuva tekee ennalta määritellyn vähimmäis- ja enimmäismäärän rajoissa olevan sijoituksen yhtiön osakkeisiin. Ohjelman palkkio koostuu seuraavista osista:

- 1) osakesijoitukseen perustuvasta osakekannustimesta kolmen vuoden odotusjaksolla ja
- 2) yhtiön tuloskehityksestä riippuvasta suoriteperusteisesta osakekannustimesta kolmen vuoden ansaintajaksolla.

Osakesijoituksen perusteella annettavien palkkioiden enimmäisarvo vastaa yhteensä alle 20 000 osaketta ja suoriteperusteisen osakekannustimen perusteella annettavien osakepalkkioiden arvo vastaa alle 370 000 osaketta. Sekä osakesijoitukseen perustuvan ohjelman että suoriteperusteisen osakekannustinohjelman perusteella annettaviin osakkeisiin liittyy niiden antamisen jälkeen yhden vuoden pituinen jakso, jonka kuluessa osakkeita ei voi luovuttaa eteenpäin.

Konsernin vuosilta 2007 ja 2008 peräisin olleet kaksi osakeperusteista kannustinjärjestelyä, jotka oli suunnattu konsernin johtoryhmälle ja kansainväliselle johdolle vastaavasti, päättyivät 2011 lopussa. Vuoden 2007 ohjelma tuotti 19,622 osaketta, jotka annettiin saajille yhtiön omista osakkeista maaliskuussa 2012. Toinen ohjelma ei tuottanut mitään.

Kannustinohjelmien vaikutus konsernin liikevoittoon oli 0,4 (0,0) miljoonaa euroa, taseen omaan pääomaan 0,2 (0,1) miljoonaa euroa ja verojen maksamista varten kirjattiin velkaosuuksia 0,2 (0,1) miljoonaa euroa.

lp

34. Lähipiiritiedot

Konsernin lähipiiriin kuuluvat tytär- ja osakkuusyritykset sekä johtoon kuuluvat avainhenkilöt: hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä konsernin johtoryhmä.

Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset liiketoimet lähipiirin kanssa, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä.

Liiketoimet osakkuusyhtiöiden kanssa	2012	2011
Jatkuvat toiminnot		
Ostot	2,4	1,7
Saamiset ja velat kauden lopussa		
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0,0	0,0
Ostovelat ja muut velat	0,0	0,2
Johtoryhmän saamat palkat ja palkkiot, TC		
Palkat ja palkkiot	1 953,6	2 281,2
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	59,2	59,7
Osakeperusteiset etuudet	182,9	-
Yhteensä	2 195,7	2 340,9

Johtoryhmän palkat ja palkkiot sisältävät kauden aikana maksetut palkat, luontaisedut ja bonukset. Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sisältävät toimitusjohtajalle ja hänen sijaiselleen otetut maksuperusteiset lisäeläkevakuutukset. Muutoin johtoryhmän työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet kertyvät paikaillisten lakisääteisten eläkejärjestelyiden puitteissa ja ne eivät sisälly ylläesitettyyn. Osakeperusteiset etuudet sisältävät johdon vuosilta 2007 ja 2008 peräisin olleiden pitkäaikaisten kannustinjärjestelmien toteutuneet maksut.

Yllä esitettyyn sisältyvät myös toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa palkat ja palkkiot.

Johdon palkat ja palkkiot: toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, TC

Luomakoski Jyri, toimitusjohtaja	500,4	536,5
Bondestam Sebastian, varatoimitusjohtaja	263,1	266,3

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkeikäsi on sovittu 63 vuotta. Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläke karttuu työeläkelain (TyEL) mukaisesti. Lisäksi yhtiö on ottanut maksuperusteisen eläkevakuutuksen toimitusjohtajalle, johon yhtiö maksaa vuosittain 40 000 euroa, ja hänen sijaiselleen, johon yhtiö maksaa vuosittain hallituksen erikseen päättämän summan.

Hallituksen palkkiot, TC

Paasikivi Jari, puheenjohtaja	81,2	78,8
Rajahalme Aimo, varapuheenjohtaja 15.3.2012 asti	2,4	56,8
Eloranta Jorma, varapuheenjohtaja 15.3.2012 alkaen	61,0	51,2
Nygren Eva	57,8	51,2
Rosendal Jari	51,2	-
Silfverstolpe Nordin Anne-Christine	61,4	51,2
Simon Rainer S.	56,0	52,4
Yhteensä	371,0	341,6

Lisäksi yhtiö maksaa hallituksen jäsenille vapaaehtoista vakuutusta, joka oikeuttaa kaikki hallituksen jäsenet Suomen TyEL-eläkejärjestelmään perustuvaan eläkkeeseen eläkkeelle jäämisen yhteydessä.

Rahalainat yhtiön johdolle

Yhtiön toimitusjohtajalla ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2012 eikä 31.12.2011 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Yhtiön johdon osakkeenomistukset on esitetty tilinpäätöksen Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän esittelyn yhteydessä.

Osakkeet ja osuudet

Konserniyhtiöt

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Uponor Betelligungs GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor (Deutschland) GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor S.A.R.L.	Ranska, Saint-Quentin-Fallavier
Uponor Holding GmbH	Saksa, Hassfurt
Zent-Frenger Gesellschaft für Gebäudetechnik mbH	Saksa, Heppenheim
Uponor Hispania, S.A.	Espanja, Móstoles
Uponor A/S	Tanska, Randers
Uponor Eesti Oü	Viro, Tallinna
Jita Oy	Suomi, Virrat
Nereus Oy	Suomi, Uusikaupunki
Uponor Business Solutions Oy	Suomi, Vantaa
Uponor Suomi Oy	Suomi, Nastola
Uponor Varaosa Oy	Suomi, Helsinki
Uponor Infra AB	Ruotsi, Virsbo
Uponor Texnikes Lyseis gia Ktiria AE	Kreikka, Ateena
Uponor Kft.	Unkari, Budapest
Cork Pipe Plant Limited	Irlanti, Bishopstown
Uponor (Cork) Limited	Irlanti, Bishopstown
Uponor (Ireland) Ltd	Irlanti, Bishopstown
Uponor S.r.l.	Italia, Badia Polesine
SIA Uponor Latvia	Latvia, Riika
UAB Uponor	Liettua, Vilna
Uponor s.r.o.	Tšekki, Praha
Uponor AS	Norja, Vestby
Uponor Sp. z o.o.	Puola, Plonie
Uponor Portugal - Sistemas para Fluidos, Lda.	Portugali, V.N. Gaia
Uponor Construção e Ambiente - Sistemas de Tubagens, S.A.	Portugali, V.N. Gaia
Uponor AG	Sveitsi, Pfungen
AO Asko-Upo (Spb)	Venäjä, Pietari
ZAO Uponor Rus	Venäjä, Moskova
Uponor Innovation AB	Ruotsi, Borås
Uponor AB	Ruotsi, Virsbo
Uponor Vertriebs GmbH	Itävalta, Guntramsdorf
Uponor Limited	Englanti, Lutterworth
The Underfloor Heating Co Ltd	Englanti, Skelmanthorpe
Uponor NA Holding, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor NA Asset Leasing, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor North America, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Hot Water Systems North America, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor, Inc.	Yhdysvallat, Illinois
Uponor Ltd	Kanada, Saskatchewan
Radiant Technology, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Tulsa Pipe Plant, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor Trading (Beijing) Co., Ltd.	Kiina, Peking
Uponor Romania S.R.L.	Romania, Bucharest

Osakkuusyhtiöt

Nimi	Omistusosuus, %	Valtio ja kotipaikka
Uponor Middle East S.A.L. (Off Shore)	50	Libanon, Beirut
Punitec GmbH & Co. KG	36	Saksa, Gochsheim
Punitec Verwaltungs GmbH	36	Saksa, Gochsheim

35. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilinpäätöspäivän jälkeen konsernissa ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Uponorin osakevaihto NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2012 oli 21 963 026 kappaletta, yhteensä 186,1 milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2012 lopussa oli 9,60 euroa ja liikkeellä olevan osakekannan markkina-arvo 702,8 milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 17 788 osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 30,2 % (24,5 %).

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2012

Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	%-osuus osakkeista	%-osuus äänistä
Oras Invest Oy	16 571 780	22,6	22,7
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	5 162 072	7,1	7,1
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 402 052	1,9	1,9
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	962 095	1,3	1,3
Nordea Nordenfonden	900 286	1,2	1,2
Sijoitusrahasto Alfred Berg Finland	853 129	1,2	1,2
Valtion eläkerahasto	805 000	1,1	1,1
Sigrid Juselius Stiftelse	773 200	1,1	1,1
Aktia Capital Sijoitusrahasto	650 000	0,9	0,9
Paasikivi Pekka	560 406	0,8	0,8
Paasikivi Jari	546 830	0,7	0,7
Paasikivi Jukka	538 173	0,7	0,7
Muut	43 341 543	59,2	59,3
Yhteensä	73 066 566	99,8	100,0
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	140 378	0,2	-
Kaikki yhteensä	73 206 944	100,0	100,0

Hallintarekisteröidyt arvo-osuudet 31.12.2012

Nordea Pankki Suomi Oyj	10 895 617	14,9	14,9
Nasdaq OMXBS/Skandinaviska Enskilda Banken AB	8 237 211	11,3	11,3
Svenska Handelsbanken AB (publ.)	1 850 811	2,5	2,5
Muut	78 216	0,1	0,1
Yhteensä	21 061 855	28,8	28,8

Yhtiökokouksessa käytettävissä oleva äänen enimmäismäärä on 31.12.2012 tilanteen mukaan 73 066 566 ääntä. Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli 140 378 omaa osaketta, jotka vastaavat yhtä montaa ääntä. Omilla osakkeilla ei ole äänivaltaa yhtiökokouksessa.

Up

Osakkeenomistus sektoreittain 31.12.2012

Sektori	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista, %
Yksityiset yritykset	19 590 301	26,8
Julkiset yritykset	165 375	0,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4 867 774	6,7
Julkisyhteisöt	8 269 583	11,3
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3 449 646	4,7
Kotitaloudet	14 720 564	20,1
Ulkomaat (myös hallintarekisteröidyt)	22 142 847	30,2
Muut (yhteistili)	854	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0

Osakkeenomistus suuruusluokittain 31.12.2012

Osakemäärä kpl/osakas	Osakemäärä yhteensä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osakasmäärä	Osuus osakkaista, %
1 - 100	288 751	0,4	4 247	23,9
101 - 1 000	4 489 159	6,1	10 576	59,4
1 001 - 10 000	7 302 333	10,0	2 714	15,3
10 001 - 100 000	5 586 836	7,6	211	1,2
100 001 - 1 000 000	11 420 322	15,6	34	0,2
1 000 001 -	44 119 543	60,3	6	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0	17 788	100,0

Osakepääoman kehitys 2007 - 2012

	Pvm	Muutoksen syy	Muutos, euroa	Osakepääoma, euroa	Osakkaiden lukumäärä, kpl
2012	31.12.			146 446 888	73 206 944
2011	31.12.			146 446 888	73 206 944
2010	31.12.			146 446 888	73 206 944
2009	31.12.			146 446 888	73 206 944
2008	31.12.			146 446 888	73 206 944
2007	31.12.			146 446 888	73 206 944

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA (FAS)

		1.1. - 31.12.2012	1.1. - 31.12.2011
		Euro	
Liikevaihto	2	18 876 681,25	19 837 485,47
Liiketoiminnan muut tuotot	3	0,00	94 867,11
Henkilöstökulut	4	5 075 932,94	4 686 882,78
Polstot ja arvonalennukset	5	393 162,93	417 388,57
Liiketoiminnan muut kulut	3	20 778 360,76	20 568 529,78
Liiketappio		-7 370 775,38	-5 740 448,55
Rahoitustuotot ja -kulut	6	923 435,59	57 558 034,53
Voitto ennen satunnaisia		-6 447 339,79	51 817 585,98
Satunnaiset tuotot ja kulut	7	8 940 000,00	5 990 000,00
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		2 492 660,21	57 807 585,98
Polstoeron muutos		-52 234,04	-6 896,04
Tuloverot	8	-1 055 042,35	1 150 846,44
Tilikauden tulos		1 385 383,82	58 951 536,38

EMOYHTIÖN TASE (FAS)31.12.2012
Euro

31.12.2011

Vastaavaa**Pitkääikalet varat****Aineettomat hyödykkeet**

Aineettomat oikeudet

743 727,38

960 595,44

Aineettomat hyödykkeet

9

743 727,38

960 595,44

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto

205 695,16

85 943,27

Aineelliset hyödykkeet

9

205 695,16

85 943,27

Sijoitukset

Konserniyhtiöosakkeet

205 297 828,28

244 890 996,72

Muut osakkeet ja osuudet

86 432,97

86 432,97

Lainasaamiset

193 913 666,61

167 864 111,81

Sijoitukset

10

399 297 927,86

412 841 541,50

Pitkääikalet varat yhteensä

400 247 350,40

413 841 080,21

Vaihtuvat vastaavat**Lyhytaikalet saamiset**

Myyntisaamiset

5 930 092,08

4 959 918,62

Lainasaamiset

27 961 447,65

103 905 901,62

Siirtosaamiset

3 067 798,20

1 604 933,54

Laskennalliset verosaamiset

829 175,79

877 748,16

Muut saamiset

43 685 387,71

39 145 403,48

Lyhytaikalet saamiset

11

81 473 901,43

150 493 906,42

Rahat ja pankkisaamiset

Rahat ja pankkisaamiset

10 415 195,61

24 495 822,87

Rahat ja pankkisaamiset

10 415 195,61

24 495 822,87

Vaihtuvat vastaavat yhteensä

91 889 097,04

174 989 728,29

Vastaavaa yhteensä

492 136 447,44

588 877 808,50

h

EMOYHTION TASE (FAS)**31.12.2012****31.12.2011****Euro****Vastattavaa****Oma pääoma**

Osakepääoma		146 446 888,00	146 446 888,00
Ylikurssirahasto		50 184 372,40	50 184 372,40
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		66 613,56	66 613,56
Edellisten tilikausien voitto		107 965 541,35	74 427 931,68
Tilikauden tulos		1 385 383,82	58 951 536,38
Oma pääoma yhteensä	12	306 048 799,13	330 077 342,02

Tilinpäätössirtojen kertymä

Poistoero	13	153 508,15	101 274,11
Tilinpäätössirtojen kertymä yhteensä		153 508,15	101 274,11

Pakolliset varaukset

14	3 384 366,24	3 582 646,56
-----------	---------------------	---------------------

Vieras pääoma

Pitkäaikaiset velat			
Joukkovelkakirjalainat		100 000 000,00	100 000 000,00
Pitkäaikaiset velat	15	100 000 000,00	100 000 000,00

Lyhytaikainen vieras pääoma

Ostovelat		2 727 152,58	2 267 021,76
Siirtovelat		3 019 808,38	2 237 407,12
Muut lyhytaikaiset velat		76 802 812,96	150 612 117,93
Lyhytaikainen vieras pääoma	16	82 549 773,92	155 116 546,81

Vieras pääoma yhteensä

182 549 773,92	255 116 546,81
-----------------------	-----------------------

Vastattavaa yhteensä

492 136 447,44	588 877 808,50
-----------------------	-----------------------

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2012	1.1. - 31.12.2011
	Euro	
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	-7 370 775,38	-5 740 448,55
Suunnitelmanmukaiset poistot	393 162,93	417 388,57
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tapplot	20 791,43	-94 867,11
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-115 250,48	396 464,08
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-7 072 071,50	-5 021 463,01
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-6 910 350,75	-25 435 503,21
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-70 564 818,16	3 046 345,12
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-77 475 168,91	-22 389 158,09
Saadut osingot liiketoiminnasta	42 093 710,10	95 788 676,07
Saadut konserniavustukset liiketoiminnasta	5 990 000,00	3 883 000,00
Liiketoiminnan rahavirta	-36 463 530,31	72 261 054,97
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-155 607,64	-177 832,00
Myönnettyt lainat	-15 003 837,90	-7 983 237,97
Lainasaamisten takaisinmaksut	60 428 327,95	18 869 445,83
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	1 978 005,27	-67 918 314,40
Pääoman palautukset tytäryhtiöiltä	-2 999 046,00	-
Osakemyynnit ja tytäryhtiöiden purkutulokset	-	99 240,00
Saadut korot investoinneista	9 474 210,87	9 728 751,07
Saadut osingot investoinneista	3 829,98	7 342,00
Investointien rahavirta	53 725 882,53	-47 374 605,47
Rahavirta ennen rahoitusta	17 262 352,22	24 886 449,50
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	46 310 824,45	162 120 509,06
Lainojen takaisinmaksut	-47 300 000,00	-109 500 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-1 359 479,36	-17 623 521,44
Maksetut korot maksut rahoituskuluista	-3 343 816,68	-2 846 798,51
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-25 566 430,40	-40 175 819,20
Maksetut verot	-84 077,49	-234 598,36
Rahoituksen rahavirta	-31 342 979,48	-8 260 228,45
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	-14 080 627,26	16 626 221,05
Rahavarat 1.1.	24 495 822,87	7 869 601,81
Rahavarat 31.12.	10 415 195,61	24 495 822,87
Muutos taseen mukaan	-14 080 627,26	16 626 221,05

EMOYHTIÖ

1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä. Uponor –konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandien (IFRS) mukaisesti, ja emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina kun se on ollut mahdollista. Alla on esitetty lähinnä ne laatimisperiaatteet, joissa käytäntö poikkeaa konsernin periaatteista. Muilta osin noudatetaan konsernin laatimisperiaatteita.

Liikevaihto

Emoyhtiön liiketoiminta koostuu konsernitoiminnoista ja liikevaihto palveluveloituksista konserniyhtiöiltä.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Yritysjärjestelyihin liittyvät asiantuntijapalkkiot on jaksotettu vaihtuviin vastaaviin.

Lainan liikkeeseenlaskukulut

Lainan liikkeeseenlaskukulut on jaksotettu lineaarisesti vaihtuviin vastaaviin.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön eläkevastuut on hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä. Eläke-eduista aiheutuneet kustannukset kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla vastaava työsuoritus on tapahtunut.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista, jotka eliminoidaan konsernitasolla.

Rahoitusvarat, rahoitusvelat ja johdannaisopimukset

Johdannaisinstrumentit on arvostettu markkinaehtoisesti käypään arvoon. Arvonmuutokset on kirjattu tulospaikuttaisesti rahoituseriin. Emoyhtiön kirjanpidossa ei sovelleta suojauslaskentaa. Muutoin johdannaisopimusten arvostusmenetelmistä on kerrottu konsernin laatimisperiaatteissa.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

2. Liikevaihto

	2012 Euro	2011
Palvelutuotot		
- Konserniyhtiöt	18 864 804,25	19 829 499,47
- Ulkoinen	11 877,00	7 986,00
Yhteensä	18 876 681,25	19 837 485,47

3. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	-	94 867,11
Yhteensä	-	94 867,11

Liiketoiminnan muut kulut		
Ympäristökustannukset	257 060,85	721 554,44
Matkakulut	1 246 622,76	1 300 379,10
Ostetut palvelut	9 116 026,04	8 449 312,92
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	20,791,43	-
Muut	10 137 859,68	10 097 283,32
Yhteensä	20 778 360,76	20 568 529,78

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät vuonna 2004 myytyyn kotimaiseen kiinteistöliiketoimintaan kohdistuvia maaperän puhdistukseen ja kunnostamiseen liittyviä kustannuksia sekä normaaleja liiketoiminnan muita kuluja.

	2012	2011
Tilintarkastajan palkkiot		
- Tilintarkastuspalkkiot	64 000,00	67 630,00
- Muut palvelut	259 902,03	52 898,00

4. Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	3 936 799,35	3 510 673,74
Eläkekulut	493 011,81	567 280,11
Henkilösivukulut	646 121,78	608 928,93
Yhteensä	5 075 932,94	4 686 882,78
Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin		
Toimihenkilöitä	38	40
Johdon palkat ja palkkiot *)		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	763,498.82	802 767,78
Hallitus	371 000,00	341 600,00
Yhteensä	1 134 498,82	1 144 367,78

*) erittelyt henkilöittäin on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa

Rahalainat yhtiön johdolle

Yhtiön toimitusjohtajalla ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2012 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Emoyhtiön toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkeiäksi on sovittu 63 vuotta.

5. Poistot

Aineettomat hyödykkeet	351 373,02	373 257,83
Aineelliset hyödykkeet	41 789,91	44 130,74
Yhteensä	393 162,93	417 388,57

6. Rahoitustuotot- ja kulut

Korkotuotot	786 268,27	1 001 813,67
Korkotuotot tytäryhtiöiltä	10 260 968,58	11 415 696,98
Osinkotuotot	3 829,98	7 342,00
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	42 093 710,10	95 788 676,07
Korkokulut	-6 641 267,39	-7 350 621,26
Korkokulut tytäryhtiöille	-843 859,02	-1 352 121,55
Muut rahoituskulut	-73 896,14	-79 906,17
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-43 000 000,00	-40 760 736,66
Kurssierot		
Johdannaiset toteutuneet	-12 665 632,37	-4 576 840,80
Johdannaiset toteutumattomat	5 472 477,74	-2 628 405,75
Muut toteutuneet	-109 958,66	-665 614,46
Muut toteutumattomat	5 640 794,50	6 758 752,50
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	923 435,59	57 558 034,57

7. Satunnaiset tuotot

Konserniavustukset	8 940 000,00	5 990 000,00
Yhteensä	8 940 000,00	5 990 000,00

8. Verot

Tilikaudelta	-125 346,89	815 886,67
Edellisiltä kausilta	-881 123,09	285 618,65
Laskennallisen verovelan muutos	-48 572,37	49 341,12
Yhteensä	-1 055 042,35	1 150 846,44

9. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

2012	Aineettomat oikeudet	Keskeneräiset aineettomat hankinnat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	2 331 175,03	0,00	651 548,90	0,00	2 982 723,93
Lisäykset	134 504,96	0,00	182 333,23	0,00	316 838,19
Vähennykset			423 354,37		423 354,37
Hankintameno 31.12.	2 465 679,99	0,00	410 527,76	0,00	2 876 207,75
Kertyneet poistot 1.1.	1 370 579,59	0,00	565 605,63	0,00	1 936 185,22
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00	-402 562,94	0,00	-402 562,94
Tilikauden poisto	351 373,02	0,00	41 789,91	0,00	393 162,93
Kertyneet poistot 31.12.	1 721 952,61	0,00	204 832,60	0,00	1 926 785,21
Kirjanpitoarvo 31.12.	743 727,38	0,00	205 695,16	0,00	949 422,54
2011	Aineettomat oikeudet	Keskeneräiset aineettomat hankinnat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	2 065 629,17	125 280,46	604 570,50	9 411,80	2 804 891,93
Lisäykset	140 265,40	0,00	37 566,60	0,00	177 832,00
Siirrot erien välillä	125 280,46	-125 280,46	9 411,80	-9 411,80	0,00
Hankintameno 31.12.	2 331 175,03	0,00	651 548,90	0,00	2 982 723,93
Kertyneet poistot 1.1.	997 321,76	0,00	521 474,89	0,00	1 518 796,65
Tilikauden poisto	373 257,83	0,00	44 130,74	0,00	417 388,57
Kertyneet poistot 31.12.	1 370 579,59	0,00	565 605,63	0,00	1 936 185,22
Kirjanpitoarvo 31.12.	960 595,44	0,00	85 943,27	0,00	1 046 538,71

10. Sijoitukset

	2012	2011
Konserniyhtiöosakkeet hankintameno 1.1.	244 890 996,72	211 441 893,31
Lisäykset	3 406 831,56	67 918 314,40
Vähennykset	43 000 000,00	34 469 210,99
Konserniyhtiöosakkeet kirjanpitoarvo 31.12.	205 297 828,28	244 890 996,72
Muut osakkeet ja osuudet 1.1.	86 432,97	90 805,86
Vähennykset	0,00	4 372,89
Muut osakkeet ja osuudet 31.12.	86 432,97	86 432,97
Lainasaamiset		
- Konserniyhtiöt	188 743 889,06	162 864 111,81
- Pääomalaina	5 000 000,00	5 000 000,00
- Muut	169 777,55	0,00
Lainasaamiset yhteensä	193 913 666,61	167 864 111,81
Yhteensä	399 297 927,86	412 841 541,50

Konserniyhtiöosakkeiden vähennyksiin sisältyy 40 miljoonan euron Uponor Hispania S.A.:n osakkeiden arvonalentuminen. Vuonna 2011 vähennyksiin sisältyi 30 miljoonan euron arvonalentuminen liittyen Uponor Betelligungs GmbH:n osakkeisiin. Arvonalentumiset on tehty saatujen osinkojen seurauksena.

11. Lyhytaikaiset saamiset

Konserniyhtiöiltä		
- myyntisaamiset	5 930 092,08	4 959 918,62
- lainasaamiset	27 961 447,65	103 905 901,62
- siirtosaamiset	84 178,19	0,00
- muut saamiset	40 962 944,43	37 004 898,90
Yhteensä	74 938 662,35	145 870 719,14
Muilta		
- siirtosaamiset	2 983 620,01	1 604 933,54
- laskennalliset verosaamiset	829 175,79	877 748,16
- muut saamiset	2 722 443,28	2 140 504,58
Yhteensä	6 535 239,08	4 623 186,28
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	81 473 901,43	150 493 905,42

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu taseen pakollisista varauksista. Laskennalliset verosaamiset sisältävät pitkäaikaisia verosaamisia yhteensä 682 169,73 euroa.

Siirtosaamiset		
Korkotuotot	687,65	1 441,07
Verot	345 146,10	1 399 216,87
Muut	2 721 964,45	204 275,60
Yhteensä	3 067 798,20	1 604 933,54

**Pitkäaikaisten korollisten velkojen
erääntymisajat**

	2013	2016	2018 -
Joukkovelkakirjalainat	0,00	20 000 000,00	80 000 000,00

16. Lyhytaikainen vieras pääoma

	2012	2011
Konserniyhtiöiltä		
- ostovelat	1 502 166,65	1 165 605,81
- siirtovelat	810 019,21	177 184,77
- muut lyhytaikaiset velat	72 438 830,33	143 483 539,32
Yhteensä	74 751 016,19	144 826 329,90
Muilta		
- ostovelat	1 224 985,93	1 101 415,95
- siirtovelat	2 209 789,17	2 060 222,35
- muut lyhytaikaiset velat	4 363 982,63	7 128 578,61
Yhteensä	7 798 757,73	10 290 216,91
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	82 549 773,92	155 116 546,81
Siirtovelat		
Henkilökulut	509 567,04	633 045,13
Bonukset	510 471,29	302 750,41
Verot	251 810,67	322 025,17
Korot	181 711,52	117 330,61
Muut	1 566 247,86	862 255,80
Yhteensä	3 019 808,38	2 237 407,12

17. Vastuusitoumukset

Konserniyritysten puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	16 086 266,84	19 763 223,22
Takaukset	16 086 266,84	19 763 223,22
Käyttöleasingitoumukset (sisältää vuokravastuut)		
Käyttöleasingvastuut, erääntyminen seuraavien 12 kuukauden aikana	783 900,30	657 702,40
Käyttöleasingvastuut, erääntyminen yli 12 kuukauden kuluttua	4 372 812,60	312 154,80
Leasingvastuut	5 156 712,90	969 857,20
Yhteensä	21 242 979,74	20 733 080,42

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.

12. Oman pääoman muutokset

	2012	2011
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	146 446 888,00	146 446 888,00
Osakepääoma 31.12.	146 446 888,00	146 446 888,00
Ylikurssirahasto 1.1.	50 184 372,40	50 184 372,40
Ylikurssirahasto 31.12.	50 184 372,40	50 184 372,40
Sidottu oma pääoma yhteensä	196 631 260,40	196 631 260,40
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	66 613,56	66 613,56
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	66 613,56	66 613,56
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1	133 379 468,06	114 603 750,88
Osingonjako	-25 566 430,40	-40 175 819,20
Lunastamattomien osinkojen palautus	13 310,90	0,00
Omat osakkeet	139 192,79	0,00
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	107 965 541,35	74 427 931,68
Tilikauden tulos	1 385 383,82	58 951 536,38
Vapaa oma pääoma yhteensä	109 417 538,73	133 446 081,62
Oma pääoma 31.12.	306 048 799,13	330 077 342,02
Jakokelpoiset varat		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	66 613,56	66 613,56
Edellisten tilikausien voitto	108 990 411,36	75 591 994,48
Tilikauden voitto	1 385 383,82	58 951 536,38
Omat osakkeet	-1 024 870,01	-1 164 062,80
Jakokelpoiset varat, 31.12.	109 417 538,73	133 446 081,62

13. Poistoero

- Muut pitkävaikutteiset menot	166 060,36	129 623,86
- Koneet ja kalusto	-12 552,21	-28 349,75
Yhteensä	153 508,15	101 274,11

Poistoerosta aiheutuu laskennallista verovelkaa, jota emoyhtiön erillistilinpäätöksessä ei ole kirjattu.

14. Pakolliset varaukset

Eläkevastuu	84 366,24	82 645,56
Ympäristövaraus	3 300 000,00	3 500 000,00
Yhteensä	3 384 366,24	3 582 645,56

15. Pitkäaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	100 000 000,00	100 000 000,00
Yhteensä	100 000 000,00	100 000 000,00

18. Johdannaisopimukset

	Nimellisarvot	
	2012	2011
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	50 000 000,00	50 000 000,00
	Käyvät arvot	
	2012	2011
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	-2 547 874,43	-1 759 265,00
	Nimellisarvot	
	2012	2011
Valuuttajohdannaiset:		
Terminisopimukset	243 265 798,16	212 790 202,62
Konsernin sisäiset terminisopimukset	60 434 725,70	57 612 507,84
Ostetut valuuttaoptiot	10 830 569,28	14 186 226,46
Asetetut valuuttaoptiot	10 830 569,28	14 186 226,46
Hyödykejohdannaiset:		
Terminisopimukset	6 502 438,00	5 840 537,00
	Käyvät arvot	
	2012	2011
Valuuttajohdannaiset:		
Terminisopimukset	765 352,69	-2 497 047,09
Konsernin sisäiset terminisopimukset	229 473,44	-116 024,79
Ostetut valuuttaoptiot	72 594,89	233,93
Asetetut valuuttaoptiot	-27 370,37	-15 567,80
Hyödykejohdannaiset:		
Terminisopimukset	-695 545,00	-529 281,00
	Tuloslaskelmaan merkityt käyvän arvonmuutokset	
	2012	2011
Valuuttajohdannaiset:		
Terminisopimukset	765 352,69	-2 497 047,09
Konsernin sisäiset terminisopimukset	229 473,44	-116 024,79
Ostetut valuuttaoptiot	72 594,89	233,93
Asetetut valuuttaoptiot	-27 370,37	-15 567,80
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	-788 609,43	-1 759 265,00

19. Kirjanpitokirjat, tositelajit ja niiden säilytystavat

Sähköisessä muodossa:

Pääkirja

Päiväkirja

Reskontrakirjat

Palkkakirjanpito

Pankkitositteet

Myyntilaskut

Paperitositteina:

Ostolaskut

Muistiotositteet

Erikseen sidottuna:

Tilikauden tasekirja

Tase-erittelyt

HALLITUKSEN EHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE

Emoyhtiön, Uponor Oyj:n, voitonjakokelpoiset varat ovat 109 417 538,73, josta tilikauden voitto on 1 385 383,82 euroa.

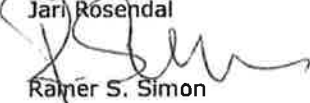
Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

-osinkona jaetaan 0,38 euroa/osake eli yhteensä	27 765 295,08 euroa
-omaan pääomaan jäävä määrä	<u>81 652 243,65 euroa</u>
	109 417 538,73 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Vantaa, 12. helmikuuta 2013

 Jorma Eloranta Anne-Christine Silfverstolpe Nordin Eva Nygren	 Jari Paasikivi Puheenjohtaja	 Jari Rosendal Rainer S. Simon
	 Jyri Luomakoski Toimitusjohtaja	

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaa, 12. helmikuuta 2013

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Mikael Paul
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS**Uponor Oyj:n yhtiökokoukselle**

Olemme tilintarkastaneet Uponor Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2012. Tilinpäätös sisältää konsernin laajan tuloslaskelman, taseen, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syylistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Vantaalla, 12. helmikuuta 2013

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Mikael Paul
KHT

